

Addenda primera (2023-2025) del conveni del Contracte Programa 2022-2025 per a la coordinació, la cooperació i la col·laboració entre el Departament de Drets Socials i el Consell Comarcal de l'Alt Urgell en matèria de serveis socials i altres programes relatius al benestar social

REUNITS

D'una part, el Sr. Oriol Amorós i March, secretari general de Drets Socials, nomenat pel Decret 211/2022, d'11 d'octubre, que actua en representació del Departament de Drets Socials en ús de les facultats que li atorga l'article 13 de la Llei 13/1989, de 14 de desembre, d'organització, procediment i règim jurídic de l'Administració de la Generalitat de Catalunya, i d'acord amb l'article 1.2 de la Resolució BEF/573/2006, d'1 de març, de delegació de competències de la persona titular de la Conselleria en diversos òrgans del Departament.

I de l'altra, la Il·lustríssima Senyora Josefina Lladós i Torrent, Presidenta del Consell Comarcal de l'Alt Urgell, en ús de les funcions que li atribueix l'article 13 del Decret legislatiu 4/2003, de 4 de novembre, pel qual s'aprova el text refós de la Llei d'organització comarcal de Catalunya. .

MANIFESTEN

- I. Que, vista l'evolució del Contracte Programa (en endavant, CP) en matèria de serveis socials i altres programes de protecció social que s'han establert entre el Departament de Drets Socials (en endavant, DSO), els ajuntaments i els ens supramunicipals de Catalunya des de l'any 2008, les parts consideren necessari introduir millores en la dinàmica de gestió del CP.
- II. Que el 28 de desembre de l'any 2021, el DSO i les entitats municipalistes Associació Catalana de Municipis (ACM) i Federació de Municipis de Catalunya (FMC) signen l'acord marc per a la coordinació, la cooperació i la col·laboració en matèria de serveis socials i altres programes de protecció social que té l'objectiu de determinar els acords generals per al període 2022- 2025 del CP. Les principals línies d'aquest queden recollides al conveni 2022-2025, les quals s'amplien amb el detall descrit a continuació:
  - Servei d'atenció a la dependència i teleassistència. El finançament d'aquest servei s'emmarca en el Pla de recuperació, transformació i resiliència que promou la Unió Europea.
  - Plans d'envelliment en l'àmbit local, que calen desenvolupar amb l'objectiu de millorar la qualitat de vida de les persones grans i potenciar l'envelliment actiu com a model de socialització, prevenció i promoció de l'autonomia personal.

I, com a prova de conformitat, les parts intervinents

ACORDEN

Primer. Objecte.

L'objecte d'aquesta addenda és:

- Modificar algunes condicions generals i específiques del conveni del Contracte Programa 2022-2025 per a la coordinació, la cooperació i la col·laboració entre el DSO i els ens locals en matèria de serveis socials i altres programes relatius al benestar social (en endavant, CP 2022-2025), signat el 2022.
- Clarificar les condicions de justificació de les fitxes:

Fitxa 9	Servei de Transport Adaptat
Fitxa 30.1	Programa de mediació sociocultural
Fitxa 30.2	Programa: Lleure actiu gitano
Fitxa 35.1	Formació en discapacitat
Fitxa 35.2	Formació en accessibilitat
Fitxa 35.4	Centres per a l'autonomia personal
Fitxa 35.5	Referent Tècnic en accessibilitat als CC
Fitxa 36	Promoció i reconeixement del voluntariat
Fitxa 41	Servei Comarcal de Joventut
Fitxa 42	Oficines joves per a l'emancipació juvenil
Fitxa 43.1	Programes i serveis juvenils
Fitxa 43.2	Personal tècnic de joventut compartit
Fitxa 44	Jovent en situació de vulnerabilitat
Fitxa 46	Envelliment Quilòmetre Zero
Fitxa 49	Prevenició de conductes de risc
Fitxa 50.4	Suport a familiars i altres cuidadors no professionals
Fitxa 50.5	Banc de productes de Suport
Fitxa 51	Referent de dependència i promoció de l'autonomia personal
Fitxa 52	Plans, programes i projectes d'acció comunitària

Segon. Compromisos de les parts.

Es mantenen les condicions establertes a l'Acord segon del CP 2022-2025.

Tercer. Obligacions de l'ens local.

Es mantenen les condicions establertes a l'Acord tercer del CP 2022-2025.

Quart. Requisits per a la condició de beneficiari del finançament de les fitxes dels serveis socials especialitzats, delegats i altres programes relatius als drets socials que es financen mitjançant la concessió d'un ajut.

Es mantenen les condicions establertes a l'Acord quart del CP 2022-2025.

Cinquè. Finançament del Contracte Programa.

Es modifiquen algunes de les condicions establertes a l'Acord cinquè del CP 2022-2025. S'introdueixen les modificacions següents:

1. Per al finançament dels serveis socials bàsics, el DSO, d'acord amb el que disposa l'article 62 de la Llei 12/2007, d'11 d'octubre, ha de fer una aportació mínima en els serveis socials de les fitxes que tot seguit es detallen. A cadascuna de les fitxes s'especifica l'aportació mínima que li correspon a l'apartat de finançament.

Núm. fitxa	Nom fitxa (tipus transferència)
Fitxa 1.1	Servei bàsic d'atenció social (Professionals Equips Bàsics o EBAS)
Fitxa 1.6	Ajuts d'urgència social
Fitxa 1.8	Actuacions de supervisió als EBAS
Fitxa 1.9	Servei de suport tècnic als EBAS
Fitxa 1.10	Coordinació dels EBAS
Fitxa 2	Servei d'intervenció socioeducativa no residencial per a infants i adolescents en situació de risc i les seves famílies.
Fitxa 39	Servei d'Orientació i Acompanyament a les Famílies (SOAF)
Fitxa 47	Funció directiva
Fitxa 48.1	Atenció a les persones sense llar
Fitxa 48.2	Atenció a les persones sense llar - Projecte Sostre 360
Fitxa 50.1	Servei d'atenció domiciliària social (SAD Social)
Fitxa 50.2	Servei d'atenció domiciliària dependència (SAD Dependència)
Fitxa 50.3	Tecnologies de suport i cura
Fitxa 51	Referent de dependència i promoció de l'autonomia personal
Fitxa 52	Plans, programes i projectes d'acció comunitària

2. En els supòsits de delegació de serveis, el DSO d'acord amb el que disposa l'article 64.1 de la Llei 12/2007, d'11 d'octubre, de serveis socials, aportarà a l'ens local els recursos necessaris per donar un compliment adequat del serveis delegats següents:

Núm. fitxa	Nom fitxa (tipus transferència)
Fitxa 19	Servei Especialitzat d'Atenció a la Infància i Adolescència

3. El finançament de les fitxes, que corresponen als serveis socials especialitzats i altres programes, es defineix en el seu contingut i respon a les estratègies de desplegament de cadascuna de les polítiques al territori, i es farà tal com estableix en el conveni, d'acord amb el que disposa l'article 64.2 de la Llei 12/2007, d'11 d'octubre, de serveis socials.

Aquesta modalitat de finançament es durà a terme en les següents fitxes:

Núm. fitxa	Nom fitxa (tipus subvenció)
Fitxa 1.5	Projecte específic
Fitxa 9	Servei de Transport Adaptat
Fitxa 30.1	Programa de mediació sociocultural
Fitxa 30.2	Programa: Lleure actiu gitano
Fitxa 35.1	Formació en discapacitat
Fitxa 35.2	Formació en accessibilitat
Fitxa 35.4	Centres per a l'autonomia personal
Fitxa 35.5	Referent Tècnic en accessibilitat als CC
Fitxa 36	Promoció i reconeixement del voluntariat
Fitxa 41	Servei Comarcal de Joventut
Fitxa 42	Oficines joves per a l'emancipació juvenil
Fitxa 43.1	Programes i serveis juvenils
Fitxa 43.2	Personal tècnic de joventut compartit
Fitxa 44	Jovent en situació de vulnerabilitat
Fitxa 46	Envelliment Quilòmetre Zero
Fitxa 49	Prevenició de conductes de risc
Fitxa 50.4	Suport a familiars i altres cuidadors no professionals

En relació a les fitxes tipus transferència, el DSO ha de gestionar bestretes fins a un màxim del 90% dels imports acordats pels diferents serveis i programes, tot tramitant un manament de pagament mensual corresponent a la dotzena part de la bestreta del 90% de l'import signat per a l'exercici en curs.

El percentatge restant s'ha de liquidar, en funció del certificat de compliment emès un cop revisada la justificació, a l'exercici següent en un sol manament de pagament.

En relació a les fitxes tipus subvenció, el DSO ha de gestionar bestretes fins a un màxim del 95% dels imports acordats per als diferents serveis i programes, excepte per a la fitxa 41, a la qual s'aplicarà un percentatge de bestreta del 90%. El pagament de la bestreta es realitzarà en 2 fases. En cada anualitat, supeditat a les disponibilitats pressupostàries, el pagament del 50% de l'import de la bestreta es tramitarà un cop presentada la justificació de l'anualitat anterior dins el termini establert, i el pagament de l'import restant de la bestreta, així com el de la liquidació, si correspon, es tramitarà un cop s'hagi fiscalitzat favorablement l'esmentada justificació de l'anualitat anterior.

La resta de condicions es mantenen.

Sisè. Justificació i liquidació del CP.

Es modifica, en la seva totalitat, l'Acord sisè del CP 2022-2025. El nou redactat és el següent:

Per cada anualitat, l'ens local ha de justificar la despesa executada i l'activitat que ha dut a terme durant l'any, en període comprès entre l'1 de gener i el 31 de desembre d'aquell any, de cadascun dels serveis i programes que s'inclouen en el seu CP, en les dues modalitats de finançament, presentant la documentació següent en els terminis que a continuació es detallen:

6.1. Justificació fitxes tipus transferència:

6.1.1. Justificació econòmica:

- Informe únic de l'interventor/a de l'ens local de les despeses reconegudes dins del període, d'acord amb el model facilitat pel DSO i donant compliment a la Instrucció 10/2023 de Subvencions, transferències i aportacions de capital a entitats públiques i privades segons l'article 11.4.4 de la mateixa instrucció.
✓ Dades de les "Obligacions reconegudes" (excel i/o aplicació ISocial).
- Relació de tots els professionals destinats als serveis i programes del CP, segons el model facilitat pel DSO.

6.1.2. Justificació de les activitats:

- Dossier dels indicadors o variables, emplenat adequadament, que s'inclouen en el RUDEL (aplicació ISocial) i SINI@ o la eina que pugui substituir-lo.
- Pla de comunicació corresponent a les activitats finançades amb fons europeus, d'acord amb el que s'estipula en el nou redactat de l'Acord desè de publicitat d'aquesta addenda.

6.1.3. Presentació documentació (tràmit i terminis):

Per cada anualitat, l'ens local ha de presentar, mitjançant el tràmit disponible a l'aplicatiu ISocial, la documentació de la justificació econòmica entre el dia 1 de gener i el darrer dia hàbil del mes de febrer de l'any següent; i la documentació de la justificació de l'activitat entre el dia 1 de gener i el darrer dia hàbil del mes de març de l'any següent.

6.2. Justificació fitxes tipus subvenció:

6.2.1. Justificació econòmica:

- Compte justificatiu, en format html, sense aportació dels comprovants de despesa, segons els requisits establerts en l'article 5 de l'Ordre ECO/172/2015, de 3 de juny, sobre les formes de justificació de subvencions, modificada per l'ORDRE VEH/79/2020, de 9 de juny, i d'acord amb la nota 01/2022 de Justificació de les subvencions atorgades als ens locals mitjançant certificat de l'interventor, de 12/12/2022, de la Intervenció General de la Generalitat de Catalunya. Als efectes de les despeses incloses en el compte justificatiu, s'entén despesa realitzada aquella executada durant l'anualitat i efectivament pagada amb anterioritat a la finalització del període de justificació.
- Declaració responsable (no modificable), degudament signada electrònicament per la intervenció local, per cada una de les fitxes.

6.2.2. Justificació de les activitats:

- Informar els indicadors i les variables corresponents (emplenar les dades adequadament), que s'inclouen en el RUDEL (aplicació ISocial).
- Memòria justificativa de l'activitat realitzada i dels resultats obtinguts, que acrediti que s'han acomplert l'objecte i la finalitat de la subvenció, d'acord amb el model facilitat pel DSO.
- Pla de comunicació corresponent a les activitats finançades amb fons europeus, d'acord amb el que s'estipula en el nou redactat de l'Acord desè de publicitat d'aquesta addenda.

6.2.3. Presentació documentació (tràmit i terminis):

Per cada anualitat, l'ens local ha de presentar, mitjançant el tràmit disponible a EACAT, la documentació de la justificació econòmica i la documentació de la justificació de l'activitat entre el dia 1 de gener i el darrer dia hàbil del mes de març de l'any següent.

6.3. Altres disposicions:

El termini de justificació es pot ampliar d'acord amb el que estableix l'article 32 de la Llei 39/2015, d'1 d'octubre, del procediment administratiu comú de les administracions públiques, sens perjudici de donar resposta, en el termini de tres mesos, a tots els indicadors d'activitat que s'han d'emplenar adequadament en l'aplicació ISocial.

Pel que fa al SAD Dependència, tant per la part econòmica com la part d'activitat, la justificació es basarà en la informació disponible al SIDEP dels PIA tramitats pels ens locals. El DSO facilitarà l'accés a la informació de les persones ateses i les hores de prestació que s'abonen als ens locals i s'establirà el circuit d'atenció d'incidències. El termini de justificació de la fitxa 50.2 SAD Dependència de cada anualitat serà de l'1 al 31 de maig de l'any següent.

En cada anualitat, d'acord amb la informació i tota la documentació justificativa presentada per l'ens local beneficiari, un cop revisada, validada i/o verificada per la unitat directiva competent, el subdirector/a general corresponent emetrà un certificat de compliment de cada servei o fitxa.

Específicament, per a les fitxes tipus transferència, recollides a l'apartat 5.2 i 5.3, s'elaborarà un dictamen en base als diferents certificats de compliment de cadascuna de les fitxes. En aquest dictamen es faran constar els imports que cal abonar per part del DSO, fruit de l'acompliment dels objectius establerts per a cadascuna de les fitxes.

D'acord amb el que estableix l'article 62.4 de la Llei 12/200, d'11 d'octubre, de serveis socials, si al final d'una anualitat, un cop revisada l'activitat i validada la justificació

econòmica, no s'assoleix la ràtio de personal dels equips establerta o el volum d'activitat dels diferents serveis socials bàsics o delegats (com el SEAIA), l'import corresponent es deduirà del pagament següent i això es recollirà al dictamen.

En el cas concret de la fitxa 50.2 de SAD Dependència, la liquidació resultant del servei pot superar la previsió signada en el conveni si l'ens local ha realitzat més hores de les previstes, essent aquest servei una prestació garantida segons la Llei 39/2006, de 14 de desembre, de Promoció de l'Autonomia Personal i Atenció a les persones en situació de dependència.

L'incompliment de l'obligació de justificar totalment o parcialment alguna de les fitxes tipus transferència pot comportar la modificació dels imports assignats per les anualitats posteriors o inclús el reintegrament dels imports previstos en el cas de la darrera anualitat, la del 2025, segons allò establert a l'article 49.e) de la Llei 40/2015, d'1 d'octubre, de règim jurídic del sector públic

Pel que fa a la liquidació, per compliment o resolució dels convenis segons allò establert a l'article 52 de la Llei 40/2015, d'1 d'octubre, de règim jurídic del sector públic, continua vigent el text del conveni signat al 2022.

Es podran realitzar controls posteriors de la documentació justificativa un cop emès el dictamen a mode d'auditoria.

Per les fitxes tipus subvenció, recollides a l'apartat 5.4. que són finançades mitjançant una aportació econòmica, si l'import total finalment justificat és inferior a l'import de la bestreta rebuda, s'iniciarà el corresponent procediment de revocació.

D'acord amb l'article 99 del DL 3/2002, de 24 de desembre, pel qual s'aprova el Text refós de la Llei de finances públiques de Catalunya (TRLFPC), en les fitxes tipus subvenció, poden ser causa de revocació de la subvenció les que tot seguit es detallen:

- a) En les quals s'incompleixi l'obligació de justificació.
- b) No es reuneixin les condicions requerides en l'annex 2.
- c) Incompleixin la finalitat per a la qual la subvenció fou concedida, totalment o parcialment, en haver destinat les quantitats percebudes a finalitats diferents.
- d) Incompleixin les condicions imposades als beneficiaris amb motiu de la concessió de la subvenció, incloent-hi l'obstrucció de les actuacions de control o la resistència a permetre-les de manera que s'impedeixi comprovar l'acreditació d'haver realitzat l'objecte de la subvenció.
- e) Que la quantia rebuda superi el pressupost de la fitxa sol·licitada (sobrefinançament).

6.4. Desviació pressupostària en fitxes tipus subvenció:

En les fitxes tipus subvenció, si la desviació pressupostària entre el cost inicialment pressupostat (*pressupost subvencionable*) i el cost final justificat (*despesa imputada a l'acció i justificada correctament*) no excedeix el 20%, no es reduirà la subvenció atorgada, sempre que es garanteixi que s'han acomplert l'objecte i la finalitat de la subvenció, i que no hi hagi sobrefinançament. D'acord amb això, atès que, en algunes fitxes, el % de la subvenció concedida és superior al 80% del pressupost subvencionable, quan es doni el cas, l'import final de la subvenció serà igual a l'import justificat; en cap cas, mai podrà ser superior.

Setè. Subcontractació.

Els beneficiaris poden subcontractar amb terceres persones, d'acord amb l'article 29 de la Llei 38/2003, de 17 de novembre, general de subvencions, l'execució de l'activitat objecte de l'ajut fins a un límit màxim del 50 % del seu import, sumant els preus de tots els subcontractes. En cap cas es poden subcontractar activitats que augmentin el cost de l'activitat objecte de l'ajut i no aportin un valor afegit al seu contingut. En cas que la fitxa específica ho indiqui, es podrà subcontractar el 100 % de l'activitat objecte de la subvenció.

Vuitè. Causes de modificació del CP.

Es mantenen les condicions establertes a l'Acord setè del CP 2022-2025.

Novè. Informació compartida

Es mantenen les condicions establertes a l'Acord vuitè del CP 2022-2025.

Desè. Publicitat

Es mantenen les condicions establertes a l'Acord novè del CP 2022-2025.

Onzè. Seguretat i protecció de dades de caràcter personal

Es mantenen les condicions establertes a l'Acord desè del CP 2022-2025.

Dotzè. Governança del CP i comissions de seguiment

Es mantenen les condicions establertes a l'Acord onzè del CP 2022-2025.

Tretzè. Vigència

La vigència d'aquesta addenda primera del conveni del Contracte Programa 2022-2025 és a partir de la data de signatura fins el 31 de desembre de 2025, sens perjudici que es pugui revisar i modificar, entre altres d'acord amb les possibles modificacions del marc normatiu català i en funció dels resultats dels treballs que les parts signatàries acorden en aquest document.

Catorzè. Resolució

Es mantenen les condicions establertes a l'Acord tretzè del CP 2022-2025.

Quinzè. Jurisdicció competent

Es mantenen les condicions establertes a l'Acord catorzè del CP 2022-2025.

I, com a prova de conformitat, les parts signen la present addenda de 2023-2025 del conveni del Contracte Programa 2022-2025.

El Conseller
Per delegació (Resolució de 21 de
desembre de 2023)

Josefina Lladós i Torrent
Presidenta del Consell Comarcal de
l'Alt Urgell

Oriol Amorós i March
Secretari General
P. d. R. BEF/573/2006, d' 1 de març
Signatura electrònica

Signatura electrònica

ANNEX - FITXES AMB MODIFICACIONS (per ordre de número de fitxa)

Fitxa 9. Transport adaptat

1. Marc competencial

El Decret legislatiu 2/2003, pel qual s'aprova el text refós de la Llei municipal i de règim local de Catalunya, recull quines són les competències municipals i determina, a l'article 67.e), que els municipis amb una població superior als 50.000 habitants han de prestar el servei de transport adaptat per cobrir les necessitats de desplaçament de persones amb mobilitat reduïda. També s'han de fer càrrec d'aquest servei tots els municipis que siguin capital de comarca.

2. Objectius que s'han d'assolir

El transport adaptat es defineix com el transport accessible i/o assistit que facilita l'accés als serveis socials diürns d'atenció especialitzada de la Cartera de serveis socials a les persones amb discapacitat i/o a les persones amb dependència que tenen dificultats de mobilitat o necessitat d'acompanyament, així com a les persones amb diagnòstic de demència.

3. Accions que cal desenvolupar

3.1. El Departament de Drets Socials

- Cofinançar el servei.
- Definir la distribució territorial més adient d'aquesta tipologia de servei (amb una visió compartida entre les àrees bàsiques de serveis socials, ABSS).
- Treballar per implantar el model i impulsar l'harmonització del servei en tot el territori català.
- Promoure l'avaluació i la millora del servei de manera que els professionals dels ens locals i les persones usuàries s'impliquin en aquest procés.

3.2. L'ens local

- Cofinançar el servei.
- Gestionar el copagament.
- Planificar i proporcionar la prestació correcta del servei d'acord amb el model establert i vetllar perquè es dugui a terme.
- Garantir mecanismes de coordinació amb els serveis socials bàsics (SSB) a fi de facilitar un abordatge integral de les persones usuàries.
- Proporcionar, cada any, les dades al Departament per fer un seguiment de l'evolució del servei.

4. Condicions del servei

Les persones beneficiàries han de ser més grans de 18 anys. Amb caràcter excepcional i degudament justificat, es pot donar cobertura a persones menors que tenen per destinació el centre de desenvolupament infantil i atenció precoç (CDIAP).

La potencial persona usuària del servei ha de tenir reconeguda la condició de persona amb discapacitat mitjançant el certificat que emet la Direcció General de l'Autonomia Personal i la Discapacitat, en què consti, a més, que supera el barem de mobilitat reduïda.

En cas que la persona no disposi del barem de mobilitat reduïda, podrà optar a ser usuària del servei si disposa del barem d'acompanyant.

Les persones amb diagnòstic de demència (acreditat mitjançant un informe mèdic del metge de capçalera) poden accedir al servei sense que hagin de passar pel procés de valoració del certificat de discapacitat.

Aquestes tres tipologies de valoració personal (barem de mobilitat reduïda, barem d'acompanyant i diagnòstic de demència) no són excloents, de manera que una mateixa persona pot accedir al servei de transport adaptat i assistit si en té una o més.

A més, la persona ha de tenir plaça reconeguda en un servei social especialitzat de la xarxa pública, segons la Cartera de serveis socials vigent. Concretament, els serveis d'atenció diürna poden ser:

- Servei de centre de dia per a gent gran, de caràcter temporal o permanent.
- Servei d'atenció integral a les persones grans en l'àmbit rural.
- Servei de centre de dia d'atenció especialitzada temporal o permanent per a persones amb discapacitat.
- Serveis de centres de dia de teràpia ocupacional (STO) per a persones amb discapacitat.
- Servei de centre de dia ocupacional d'inserció (SOI) per a persones amb discapacitat.
- Servei de club social.
- Servei prelaboral.
- Centres assimilats amb funcions d'acolliment diürn (associacions o entitats que presten serveis de suport als serveis socials especialitzats).

Perfils professionals implicats en el servei:

- Acompanyant:
  - Ha de ser una persona major d'edat
  - Ha de tenir perfil d'auxiliar o de monitor (segons els convenis de residències, lleure, discapacitat o servei d'atenció a domicili)
  - Té assignades les tasques següents:
    - Vigilar els usuaris durant el trajecte.
    - Dur el control i registre de qui puja i baixa a les parades corresponents.
    - Ajudar a pujar i baixar les persones usuàries amb dèficit de mobilitat.
    - Comprovar que tots els usuaris estiguin asseguts abans d'iniciar el trajecte.
    - Verificar que les persones que ho requereixin tinguin ben subjectats els cinturons o els ancoratges de seguretat.
    - Adoptar totes les mesures necessàries perquè el transport es faci amb seguretat i normalitat.

- Tenir cura que les persones usuàries entrin al servei social especialitzat.
- Conductor/a:
  - En general, cal garantir que els conductors disposin d'un sistema o mecanisme de petició d'ajuda en cas d'urgència.
  - Així mateix, en els entorns amb una gran dispersió de la població, quan el transport es faci en vehicles petits i no tingui acompanyant, el conductor ha de vetllar perquè les persones estiguin ben ateses. Aquesta atenció es concreta en les tasques següents:
    - Vigilar els usuaris durant el trajecte.
    - Ajudar a pujar i baixar les persones usuàries amb dèficit de mobilitat.
    - Verificar que les persones que ho requereixin tinguin ben subjectats els cinturons o els ancoratges de seguretat.
    - Adoptar totes les mesures necessàries perquè el transport es faci amb seguretat i normalitat.
    - Tenir cura que les persones usuàries entrin al servei social especialitzat.

5. Finançament del servei

Conceptes

La prestació del servei de transport inclou el trasllat amb vehicle de les persones que en són beneficiàries i, d'acord amb el que preveu el model de transport adaptat i assistit (TAA), també inclou un o una professional d'acompanyament amb la funció d'atendre les necessitats de les persones usuàries del servei durant el trajecte.

L'aportació dels recursos econòmics necessaris per fer la prestació del servei ha de tenir continuïtat en relació amb el sistema que s'ha emprat en anys anteriors, si bé el model actual de servei TAA està condicionat a la revisió i l'actualització de la Cartera de serveis socials, atès que es desplegaran nous models de servei prestats en condicions d'equitat, proximitat de l'atenció i potenciació de la interacció comunitària.

6. Subcontractació

Les actuacions subvencionables, que es duguin a terme podran ser subcontractades més enllà a l'establert l'article 29 de la Llei General Subvencions, tal com es detalla a l'acord Setè d'aquesta addenda, fins al 100% de les despeses.

7. Avaluació

Els indicadors vigents queden recollits a l'aplicació ISocial.

8. Pla d'implantació

- L'ens local ha de proposar unes accions per assolir els criteris que marca el model actual de TAA. Aquestes accions s'han de tractar, revisar i coordinar conjuntament amb la unitat responsable del DSO.

- Quant a l'avaluació, es considerarà que l'ens local ha assolit la implantació del model quan hagi complert el 100% de les accions planificades i quan assumeixi el 100% dels indicadors de l'informe tècnic anual de la fitxa RUDEL que es detallen a l'apartat anterior.
- El fet d'assolir els plans implicarà la dotació pressupostària d'acord amb les necessitats, l'anàlisi de costos, la realitat de cada territori i les disponibilitats pressupostàries de cada exercici.
- Dins el marc del desplegament del Pla estratègic de serveis socials 2021-2024, es preveu fer una valoració dels models d'atenció de serveis socials que inclourà revisar el model de servei de transport adaptat actual per orientar-lo cap a un model que sigui al més equitatiu possible i que doni resposta a les realitats i necessitats territorials.

9. Normativa reguladora

- Decret 142/2010, d'11 d'octubre, pel qual s'aprova la Cartera de serveis socials 2010-2011.
- Llei 4/2017, del 28 de març, de pressupostos de la Generalitat de Catalunya per al 2017 (mitjançant la qual es prorroga la Cartera de serveis socials aprovada pel Decret 142/2010, d'11 d'octubre).
- Decret legislatiu 2/2003, de 28 d'abril, pel qual s'aprova el text refós de la Llei municipal i de règim local de Catalunya.
- Model de transport adaptat (2014 i 2018).

10. Vinculació amb l'Agenda 2030 i els Objectius de Desenvolupament Sostenible

L'Agenda 2030 és el nou full de ruta global per avançar cap al desenvolupament sostenible que van aprovar les Nacions Unides el 2015. Inclou 17 Objectius de Desenvolupament Sostenible (ODS), que s'han d'assolir el 2030. El Govern de Catalunya s'hi ha compromès amb la participació de tots els seus departaments. El DSO, d'acord amb aquesta directriu, visibilitza quins serveis inclosos en el Contracte Programa 2022-2025 incideixen en els ODS:

- Transport adaptat: ODS 1, 10, 11 i 16
  - 1. Fi de la pobresa
  - 10. Reducció de les desigualtats
  - 11. Ciutats i comunitats sostenibles
  - 16. Pau, justícia i institucions sòlides

Fitxa 30. Atenció al Poble Gitano

1. Marc competencial

L'article 42.7 de l'Estatut d'autonomia de Catalunya de l'any 2006 diu que els poders públics "han de garantir el reconeixement de la cultura del Poble Gitano com a salvaguarda de la realitat històrica d'aquest poble".

2. Objectius que s'han d'assolir

2.1. Generals

El Pla integral del Poble Gitano a Catalunya 2017-2020 (mitjançant l'ACORD GOV/80/2022, de 19 d'abril, s'aprova la pròrroga del Pla integral del poble gitano a Catalunya 2017-2020, per al període 2021-2022) es planteja quatre objectius generals bàsics:

1. Definir polítiques d'actuació específiques a favor del Poble Gitano de Catalunya, partint de recomanacions i evidències que han demostrat científicament tenir èxit en la promoció i la inclusió de les minories ètniques en general, i/o del Poble Gitano en particular.
2. Desenvolupar estratègies per implementar actuacions d'èxit en tots els àmbits d'actuació del Pla: educació, treball, habitatge, salut, cultura, dona, joventut, participació social, interior, justícia, mitjans de comunicació i ens locals.
3. Equiparar socioeconòmicament els gitanos i les gitanes de Catalunya en risc d'exclusió social amb la societat de la qual formen part.
4. Promoure la cultura gitana com a part de la cultura catalana i fer-ne difusió dels valors i de la contribució a la cultura de Catalunya.

El Pla integral se centra en els eixos prioritaris que recomanen les instàncies europees, com ara l'educació, el treball, l'habitatge, la salut o els mitjans de comunicació, i prioritza especialment el desenvolupament de mesures adreçades a la joventut gitana i a la dona gitana i la igualtat de gènere del Poble Gitano.

Els dotze objectius específics d'aquest Pla són els següents:

1. Incrementar l'escolarització de l'alumnat gitano a l'educació infantil.
2. Augmentar l'èxit acadèmic de l'alumnat gitano tant a l'etapa primària com a la secundària.
3. Incrementar els nivells educatius de la població gitana adulta.
4. Millorar l'accés al mercat laboral i reduir la precarietat laboral entre la població gitana.
5. Augmentar la qualificació professional de la població gitana.
6. Erradicar el barraquisme i l'infrahabitatge en la comunitat gitana.
7. Promoure l'accés a l'habitatge digne i la qualitat dels habitatges de la població gitana.
8. Millorar la situació de salut de la població gitana, especialment a fi d'augmentar-ne l'esperança de vida i reduir-ne els hàbits no saludables d'higiene i salut.
9. Millorar la imatge social del Poble Gitano a Catalunya per lluitar contra l'antigitanisme.
10. Difondre els valors i les contribucions que la cultura gitana ha aportat al conjunt de la societat catalana.

1. Dissenyar i prioritzar accions concretes i integrades (en altres àmbits) adreçades a la participació de les dones gitanes i de la joventut gitana.
2. Garantir la participació social del Poble Gitano, especialment en totes les mesures i accions en què estigui implicat directament o indirectament.

2.1. Específics

- **Mediació comunitària:**
  - Facilitar l'accés de la població gitana als diferents àmbits i serveis comunitaris del barri (infància, atenció a les dones, migracions, etc.).
  - Sensibilitzar la resta de la població sobre la cultura gitana i donar-la a conèixer.
  - Dinamitzar processos participatius i formatius al barri.

IMPORTANT: el mediador o mediadora fa funcions d'acompanyament en aquests serveis, però no intervé directament en àmbits que són competència d'altres unitats orgàniques.

- **Lleure actiu:**
  - Impulsar que els nens, les nenes i la joventut gitana estiguin informats i participin activament en els seus barris.
  - Afavorir que els nens i les nenes identifiquin les i els joves gitanos com a actors dinàmics i referents.
  - Facilitar un entorn segur per als joves gitanos que aculli les iniciatives sobre els seus interessos i que contribueixi a la vida comunitària dels barris.
  - Oferir espais de participació comunitària per als infants i els joves gitanos amb interaccions positives i contextos d'aprenentatge permanent.

3. Accions que cal desenvolupar

3.1. El Departament de Drets Socials

- **Mediació comunitària:**
  - Fer l'aportació econòmica consistent en el sou íntegre del mediador o mediadora.
  - Validar el servei de mediació i establir-ne la implementació per consens.
  - Donar suport al desenvolupament del servei i fer-ne el seguiment tècnic.
  - Fer el seguiment dels recursos econòmics que atorga el DSO destinats a contractar el mediador o mediadora.
  - Coordinar l'acció del mediador o mediadora amb els projectes del Pla integral del Poble Gitano que s'implementen i altres projectes rellevants que impulsa el Departament.
- **Lleure actiu**
  - Fer una aportació econòmica.
  - Validar el servei de lleure actiu i establir-ne la implementació per consens.
  - Donar suport al desenvolupament del servei i fer-ne el seguiment tècnic.
  - Fer el seguiment dels recursos econòmics que atorga el DSO destinats al servei de lleure actiu.
  - Coordinar l'acció del dinamitzador o dinamitzadora de lleure actiu juvenil amb els projectes del Pla integral del Poble Gitano que s'implementen i altres projectes rellevants que impulsa el Departament.

3.1. L'ens local

- Mediació comunitària
  - Fer una aportació econòmica destinada a dur a terme activitats, que tingui un import no inferior al 10% del total del projecte.
  - Fer una proposta de contractació del mediador o medidora i consensuar-la amb el DSO.
  - Gestionar i dinamitzar el programa de mediació gitana i vetllar perquè funcioni correctament.
  - Aportar les dades estadístiques i les informacions corresponents de l'estructura, els processos i els resultats dels projectes i les activitats del programa.
  - Incloure en els projectes i activitats del programa la referència: "amb el suport del DSO".
  - Mantenir reunions de coordinació trimestrals amb els tècnics i tècniques del Pla integral del Poble Gitano de la Direcció General d'Acció Cívica i Comunitària.
  - Les actuacions subvencionables, que es duguin a terme podran ser subcontractades més enllà a l'establert l'article 29 de la Llei General Subvencions, tal com es detalla a l'acord Setè d'aquesta addenda, fins al 100% de les despeses

- Lleure actiu
  - Fer una aportació econòmica destinada a dur a terme activitats, que tingui un import no inferior al 10% del total del projecte.
  - Proposar un dinamitzador o dinamitzadora de lleure actiu juvenil i consensuar-ho amb el DSO.
  - Promoure, juntament amb el dinamitzador, l'organització d'activitats de lleure actiu alternatiu, diürn i nocturn, als barris i prioritzar les franges horàries que no cobreixen altres serveis.
  - Organitzar, juntament amb el dinamitzador, alguna activitat esportiva, com ara la creació o l'impuls d'un equip esportiu per barri, d'acord amb la decisió dels mateixos ciutadans.
  - Gestionar i dinamitzar el servei i vetllar perquè funcioni correctament.
  - Aportar les dades estadístiques i les informacions corresponents de l'estructura, els processos i els resultats de les tasques que du a terme el dinamitzador de lleure actiu juvenil.
  - Incloure en els projectes i activitats del servei la referència: "amb el suport del DSO".
  - Mantenir reunions de coordinació trimestrals amb els tècnics i tècniques del Pla integral del Poble Gitano de la Direcció General d'Acció Cívica i Comunitària.
  - Facilitar als tècnics referents del programa de la Direcció General d'Acció Cívica i Comunitària la disponibilitat d'assistència i el suport documental pertinent per participar en les sessions de treball i reunions que es preveuen en el marc del programa i en les activitats que es duguin a terme.
  - Les actuacions subvencionables, que es duguin a terme podran ser subcontractades més enllà a l'establert l'article 29 de la Llei General Subvencions, tal com es detalla a l'acord Setè d'aquesta addenda, fins al 100% de les despeses

1. Condicions i recursos del servei

Cal definir polítiques públiques específiques per als grups o col·lectius vulnerables que pateixen desigualtats socials, com ara el Poble Gitano, a fi de millorar-ne les condicions de vida i equiparar-ne els drets amb la resta de la societat catalana. El **IV Pla integral del Poble Gitano a Catalunya 2017-2020** és l'eina que ens ha de permetre assolir aquest objectiu.

El IV Pla integral del Poble Gitano a Catalunya 2017-2020 es basa en cinc elements principals:

1. El desenvolupament de mesures i accions que estiguin destinades directament a millorar la situació social del Poble Gitano.
2. La contextualització en el marc europeu, estatal i català de les polítiques públiques adreçades al Poble Gitano, a fi de respectar i millorar les línies d'acció política per a la inclusió social del Poble Gitano.
3. La consonància amb els resultats de les recerques de més impacte i amb altres experiències d'èxit que contribueixen a millorar la situació del Poble Gitano.
4. La implicació de la població gitana en tot el procés d'elaboració, de seguiment i d'avaluació del Pla.
5. La col·laboració i el diàleg permanent amb les autoritats nacionals, regionals i locals de Catalunya.

El Contracte Programa 2021-2025, que té la voluntat de convergir no només amb el Pla vigent actualment sinó també amb el nou **Pla integral del Poble Gitano**, dona continuïtat als àmbits de mediació comunitària i lleure actiu gitano del Contracte Programa 2016-2019 i emprèn una nova línia de treball anomenada Suport educatiu de referents gitanos a les escoles, que substitueix l'antiga fitxa 30.3, Diagnòstic participatiu amb la població gitana.

Els serveis inclosos en aquesta fitxa van dirigits a tota la població i especialment al Poble Gitano.

Els ens locals han de promoure la igualtat del Poble Gitano a Catalunya per mitjà de les polítiques següents:

- A. El desenvolupament de mesures i accions que estiguin destinades directament a millorar la situació social del Poble Gitano.
- B. La contextualització en el marc europeu, estatal i català de les polítiques públiques adreçades al Poble Gitano.
- C. La consonància amb els resultats de les recerques de més impacte i amb altres experiències d'èxit que contribueixen a millorar la situació del Poble Gitano.
- D. La implicació de la població gitana.
- E. La col·laboració i el diàleg permanent amb el Pla integral del Poble Gitano de la Generalitat de Catalunya.

Els i les professionals que han de prestar aquests serveis han de ser idonis d'acord amb els objectius que es detallen per a cada servei en aquesta fitxa. En general no es requereix cap titulació específica, però els professionals han de poder demostrar coneixement del Poble Gitano i de la intervenció social. En el cas del servei de lleure actiu, el professional ha de tenir la titulació necessària per prestar el servei i complir amb la normativa vigent per treballar amb menors. Aquesta normativa també s'aplica als professionals dels serveis de mediació i especialment als de suport educatiu, atès que treballen principalment amb nens i nenes i joves menors d'edat.

1. Finançament del servei

1.1. Conceptes i mòduls

De manera general, els criteris fonamentals per finançar els ens locals que presentin projectes en el marc de qualsevol dels serveis d'aquesta fitxa són els següents:

- grau de vulnerabilitat del territori o municipi
- qualitat del projecte o programa
- impacte social esperat del projecte o programa
- participació del Poble Gitano en el projecte o programa.

Aquests elements es concreten en els àmbits següents:

- **Mediació comunitària:**

A fi de promoure i estabilitzar aquesta figura dins l'estructura organitzativa dels ens locals, el Departament en finançarà íntegrament els costos salarials.

Per tal d'objectivar el finançament, es pot establir un percentatge de les retribucions del mediador o mediadora d'acord amb el projecte d'actuacions que figura a la sol·licitud justificat degudament i, si escau, en funció de criteris de població, de les característiques del teixit empresarial o en els ens locals de menys de 20.000 habitants de la comarca, entre d'altres.

Aquest mòdul es fixa d'acord amb les retribucions del personal funcionari de l'Administració de la Generalitat de Catalunya del grup A o B, en el cas de mediadors amb titulació universitària; del grup C, en el cas de mediadors amb batxillerat, prova d'accés a la universitat per a més grans de 25 anys superada, cicles formatius, i del grup D, en el cas de mediadors graduats en ESO, respectivament.

- **Lleure actiu:**

A fi promoure el servei de lleure actiu, el Departament finançarà part dels costos de les activitats del servei.

El finançament que atorga el Departament es podrà destinar a cobrir qualsevol de les despeses que derivin del servei, les quals s'hauran de pactar prèviament entre els ens locals i el Departament.

2. Avaluació

Els indicadors vigents queden recollits a l'aplicació ISocial.

3. Normativa reguladora

Tot i que no hi ha una normativa que reguli exclusivament l'àmbit del Poble Gitano, sí que n'hi ha que en faci referència en alguns punts. Tot seguit s'assenyalen les disposicions més rellevants:

La Resolució 1045/VI, sobre l'elaboració d'un pla integral del Poble Gitano a Catalunya per als anys 2002-2006, i la Resolució 1046/VI, que reconeix la identitat del Poble Gitano

i el valor de la seva cultura com a salvaguarda de la realitat històrica d'aquest poble. Totes dues són del Parlament de Catalunya i del 21 de novembre de 2001. Suposen l'inici del reconeixement del Poble Gitano al nostre país i la consolidació del treball de les administracions públiques a favor d'aquesta comunitat. Des de llavors s'han desenvolupat quatre plans integrals del Poble Gitano (2005-2009, 2009-2013, 2014-2016 i 2017-2020).

Actualment la Generalitat de Catalunya està preparant la llei per combatre l'antigitanisme i la llei per a la creació de l'Institut Català del Poble Gitano, les quals es publicaran properament.

Així mateix està elaborant una llei per a la no-discriminació, que té per objectiu fer efectiu el dret a la igualtat de tracte i a la no-discriminació per raó de religió, origen ètnic, edat, identitat o orientació sexual, discapacitat, o per qualsevol altra condició social o personal.

4. Vinculació amb l'Agenda 2030 i els Objectius de Desenvolupament Sostenible

L'Agenda 2030 és el nou full de ruta global per avançar cap al desenvolupament sostenible que van aprovar les Nacions Unides el 2015. Inclou 17 Objectius de Desenvolupament Sostenible (ODS), que s'han d'assolir el 2030. El Govern de Catalunya s'hi ha compromès amb la participació de tots els seus departaments. El DSO, d'acord amb aquesta directriu, visibilitza quins serveis inclosos en el Contracte Programa 2022-2025 incideixen en els ODS.

- Poble Gitano: ODS 1, 4, 5, 10 i 16
  - 1. Fi de la pobresa
  - 4. Educació de qualitat
  - 5. Igualtat de gènere
  - 5. Reducció de les desigualtats
  - 16. Pau, justícia i institucions sòlides

Fitxa 35. Accessibilitat

1. Marc competencial

La Llei 13/2014, del 30 d'octubre, estableix que l'accessibilitat és una matèria i una condició de responsabilitat compartida entre la Generalitat de Catalunya i les administracions locals. Aquests ens públics han de treballar junts i de manera coordinada per implementar aquesta norma.

Segons la Llei, les administracions públiques han de preveure la formació necessària perquè el personal d'atenció al públic dels serveis que en depenen tingui els coneixements adequats per adreçar-se i donar suport a les persones amb diversitat funcional o discapacitat. A més, han d'oferir la formació necessària perquè el personal gestor i tècnic que hi presta servei tingui els coneixements adequats en matèria d'accessibilitat.

Pel que fa als ens locals, els municipis i els consells comarcals han d'aplicar els preceptes normatius d'accessibilitat en l'àmbit de les seves competències, d'acord amb la normativa municipal i de règim local de Catalunya. Els ens locals han d'elaborar, aprovar i executar el Pla municipal d'accessibilitat i les revisions corresponents, així com les actuacions relatives a accessibilitat, i determinar cada any les accions que s'han de dur a terme amb el pressupost corresponent. En concret, els ens locals supramunicipals han d'elaborar plans d'actuació i de gestió de l'accessibilitat del seu àmbit territorial, a més de fer el seguiment de la preparació, la revisió i l'execució dels plans dels municipis.

Els plans d'accessibilitat dels municipis han de contenir una diagnosi de les condicions existents; determinar les actuacions necessàries per fer accessibles els entorns i espais de la seva competència; establir criteris de prioritat que permetin decidir quines accions s'han d'executar en diferents períodes, i definir les mesures de control, de seguiment, de manteniment i d'actualització per garantir que, un cop assolides les condicions d'accessibilitat, perdurin en el temps i s'estableixi un termini màxim per fer-ne una revisió.

Per tant, cada municipi ha de tenir un pla d'accessibilitat que inclogui tots els àmbits i territoris de la seva competència. Aquest pla es pot integrar en altres documents anàlegs, siguin generals, com ara el pla d'actuació municipal, o siguin sectorials, com ara el pla de mobilitat urbana. Els municipis limítrofs de menys de 10.000 habitants poden redactar un pla d'accessibilitat conjunt d'àmbit supramunicipal. En aquest supòsit, cada municipi ha d'aprovar el pla i executar les actuacions que afecten el seu territori.

Un dels objectius de la Llei 13/2014 és promoure la utilització de productes de suport a l'accessibilitat que millorin la qualitat de vida de les persones amb discapacitat o amb altres dificultats d'interacció amb l'entorn. D'acord amb l'article 53, el Govern i les administracions públiques han de vetllar perquè els col·lectius en situació d'especial vulnerabilitat o en risc d'exclusió social tinguin accés als productes de suport. Els centres d'autonomia personal són un recurs per assolir aquests objectius, així com els bancs de productes de suport (inclosos a la fitxa SAED).

2. Objectius que s'han d'assolir

- a) Complir els preceptes de la Llei d'accessibilitat esmentada, la Llei de serveis socials i l'Estatut d'autonomia de Catalunya, amb l'objectiu que les mesures de benestar, d'igualtat, d'equitat i de no-discriminació s'apliquin a tot el territori i amb la col·laboració de la resta de les administracions públiques.
- b) Millorar i ampliar el coneixement de l'accessibilitat per aplicar-la adequadament, amb la finalitat d'aconseguir que els municipis de Catalunya esdevinguin

accessibles a totes les persones, i facilitar l'elaboració dels plans d'accessibilitat municipals, així com l'execució corresponent.

- c) Conèixer els tipus de discapacitats i les necessitats, amb l'objectiu d'oferir, en els serveis públics, una atenció adequada a les persones que les tenen.
- d) Facilitar l'elaboració dels Plans d'accessibilitat municipals i la seva execució, especialment pel que fa als municipis de menys de 20.000 habitants, els quals el 85% no en disposa, mentre que els municipis de més de 20.000 habitants els té fets en el 85% de casos.
- e) Incrementar l'eficàcia en el control i seguiment de les accions i actuacions d'accessibilitat, soles o integrades en altres projectes, per garantir que estiguin correctament dissenyades i realitzades.
- f) Difondre els productes de suport i les solucions d'accessibilitat en benefici de la ciutadania en general i, especialment, de la que té discapacitat o limitacions funcionals.
- g) Mantenir els centres per a l'autonomia personal de Catalunya d'acord amb el model del DSO i, al mateix temps, col·laborar amb els agents del territori, sobretot els de serveis socials.

3. Accions que cal desenvolupar

- Fitxa 35.1 - Formació en discapacitat

- **El Departament de Drets Socials**

- Fomentar, per mitjà del finançament, la formació d'acord amb el que estableix aquest document.
- Concretar la distribució territorial dels programes de formació.
- Fer un seguiment de la implantació dels programes de formació al territori.

- **L'ens local**

- Col·laborar en el finançament del programa d'acord amb el que estableix aquest document.
- Organitzar les sessions de formació en el pla formatiu del personal i de les entitats vinculades.
- Vetllar per una prestació correcta del programa i per l'assistència de les persones destinatàries.

- Fitxa 35.2 - Formació en accessibilitat

- **El Departament de Drets Socials**

- Fomentar, per mitjà del finançament, la formació d'acord amb el que estableix aquest document.
- Concretar la distribució territorial dels programes de formació.
- Fer un seguiment de la implantació dels programes de formació al territori.

- **L'ens local**

- Col·laborar en el finançament del programa d'acord amb el que estableix aquest document.
- Organitzar les sessions de formació en el pla formatiu del personal i de les entitats vinculades.
- Vetllar per una prestació correcta del programa i per l'assistència de les persones destinatàries.

- **Fitxa 35.4 - Centres per a l'autonomia personal**

▪ **El Departament de Drets Socials**

- Col·laborar en el finançament del servei.
- Definir la distribució territorial d'aquesta tipologia de servei.
- Assolir l'harmonització dels serveis en tot el territori català.
- Promoure l'avaluació i la millora d'aquest servei, tant pel que fa a serveis socials com pel que fa a la implementació de l'accessibilitat vers la ciutadania, amb la implicació dels professionals dels ens locals prestadors del servei.

▪ **L'ens local**

- Finançar el servei.
- Prestar el servei amb eficiència i professionalitat, d'acord amb el model que defineix el DSO.
- Garantir mecanismes de coordinació amb els equips bàsics d'atenció social per dur a terme un abordatge integral de les persones usuàries del servei d'atenció a l'entorn domiciliari (SAED).

- **Fitxa 35.5 - Referent Tècnic/a en accessibilitat per als consells comarcals**

▪ **El Departament de Drets Socials:**

- Finançar en gran part la figura del/ de la referent tècnic/a en accessibilitat que ha de dur a terme el suport tècnic als consells comarcals d'acord amb el que s'estableix en aquest document.
- Difusió als ens locals de les activitats formatives
- Aclariment de dubtes en les tasques encomanades a les persones encarregades del suport tècnic.

▪ **L'ens local:**

- Col·laborar en el finançament de la figura del/de la referent tècnic/a en accessibilitat, que ha de dur a terme el treball i suport tècnic als consells comarcals d'acord amb el que s'estableix en aquest document.
- Facilitar-li els recursos materials i tècnics necessaris per poder desenvolupar correctament les tasques encomanades.
- Informar anualment al DTSF de les tasques realitzades.

4. Condicions i recursos del servei

- **Fitxa 35.1 - Formació en discapacitat.**

▪ S'adreça al personal dels ens locals dels àmbits següents:

- Personal que fa atenció directa al públic.
- Personal que elabora informació i comunicacions per a la ciutadania.
- Personal que gestiona o contracta tecnologies de la informació i la comunicació (pàgines web, aplicacions mòbils...).
- Personal que contracta i/o gestiona serveis per a actes públics.

- L'han de contractar els ens locals, a més d'incloure-la en els plans de formació anuals per al seu personal. La formació en aquests àmbits s'estableix a la Llei 13/2014.

- Les actuacions subvencionables que es duguin a terme podran ser subcontractades més enllà a l'establert l'article 29 de la Llei General Subvencions, tal com es detalla a l'acord Setè d'aquesta addenda, fins al 100% de les despeses.
- Pel que fa als coneixements sobre discapacitat, productes de suport i serveis d'accessibilitat per als actes públics, aquesta formació l'han d'impartir professionals de teràpia ocupacional o professionals de les entitats de discapacitats que, en la seva trajectòria d'acció i serveis, facin aquest tipus de formació. Cal tractar totes les tipologies de discapacitat: física, intel·lectual, sensorial visual i auditiva i mixtes.
- Pel que fa a la formació en l'elaboració de documents accessibles i en les tecnologies de la informació i la comunicació accessibles, ha de ser un professional expert en aquest camp.

Objectius:

- Complir la Llei 13/2014, de 30 d'octubre, d'accessibilitat.
- Garantir que les persones amb discapacitat puguin participar en els serveis i actes públics en les mateixes condicions que la resta dels ciutadans i de manera activa.
- Proporcionar orientacions pràctiques i concretes a les persones que dirigeixen i atenen el públic per a una atenció adequada i accessible en el ventall de discapacitats.
- Donar les pautes d'accessibilitat a les pàgines web, a les aplicacions per a dispositius mòbils i als documents que es publiquen a internet, d'acord amb la normativa vigent en aquesta matèria: Directiva (UE) 2016/2102 del Parlament Europeu i del Consell.

Els continguts poden ser els següents, entre d'altres amb els objectius esmentats:

- Explicar les diferents tipologies de discapacitat.
- Detectar les dificultats que poden tenir els usuaris amb discapacitat en l'ús dels serveis públics i de les tecnologies o en la participació en actes públics.
- Identificar les capacitats dels usuaris amb discapacitat que afavoreixen la interacció.
- Proporcionar recursos personals i pautes d'actuació i actitud per atendre les persones amb discapacitats diferents.
- Tenir coneixement dels productes de suport més habituals que poden utilitzar les persones amb discapacitat en els serveis públics i en l'ús de les tecnologies.
- Conèixer i aplicar els sistemes o serveis d'accessibilitat per als actes, activitats o serveis públics i l'obligatorietat de tenir-los en funció de les característiques de l'acte, activitat o servei (amb inscripció prèvia o sense, amb més públic o menys...).
- Saber quines són les pautes per fer accessibles els documents i la informació que es publica en els webs adreçada al públic general.
- Exposar les pautes d'accessibilitat en les tecnologies de la informació i la comunicació (pàgines web i aplicacions mòbils).
- Explicar la importància d'incloure l'accessibilitat als plecs de clàusules dels serveis que es contractin a l'Administració.

- Casos pràctics i exemples.

- **Fitxa 35.2 - Formació en accessibilitat**

- S'adreça al personal dels ens locals, sobretot a tècnics de llicències d'obres i d'activitats, al personal d'inspecció (inspectors d'establiments, arquitectes, aparelladors i enginyers de l'edificació, etc.) i a altres responsables de les àrees d'urbanisme i/o de serveis dels municipis i comarques.
- L'han de contractar els ens locals, a més d'incloure-la en els plans de formació anuals per al seu personal. La formació en aquest àmbit s'estableix a la Llei 13/2014.
- Les actuacions subvencionables que es duguin a terme podran ser subcontractades més enllà a l'establert l'article 29 de la Llei General Subvencions, tal com es detalla a l'acord Setè d'aquesta addenda, fins al 100% de les despeses.
- L'han d'impartir tècnics de les disciplines següents: arquitectura, arquitectura tècnica o enginyeria de l'edificació o industrial. Aquests professionals han de conèixer bé la normativa actual d'accessibilitat i els criteris d'aplicació que indica el DSO.

Objectius:

- Complir la Llei 13/2014, de 30 d'octubre, d'accessibilitat.
- Implementar-ne el desplegament reglamentari (nou Codi d'accessibilitat de Catalunya).
- Fer-ne una aplicació pràctica en els àmbits següents: edificació, urbanisme, transports, serveis i productes.

Els continguts poden ser els següents, entre d'altres amb els objectius esmentats:

- Objectius, competències i àmbits d'aplicació de la Llei 13/2014, de 30 d'octubre, d'accessibilitat.
- Condicions d'accessibilitat en l'edificació, en els establiments d'ús públic i en l'urbanisme (exemples de solucions en l'àmbit competencial de l'ens local).
- Continguts dels plans d'accessibilitat.
- Previsió d'actuació en els plans d'emergències.
- Control administratiu i règim d'infraccions i sancions per incompliment de les condicions d'accessibilitat.
- Solucions que afavoreixen la interacció: productes de suport per a l'accessibilitat de les persones amb discapacitat al seu entorn domiciliari o laboral.

- **Fitxa 35.4 - Centre per a l'autonomia personal**

- Ofereix un servei especialitzat en assessorament, orientació i difusió sobre productes de suport i altres recursos per a l'autonomia i l'accessibilitat de l'entorn a les persones amb discapacitats o dependència (definit al punt 1.2.2.1.4 de l'annex 1 del Decret 142/2010, d'11 d'octubre, pel qual s'aprova la Cartera de serveis socials 2010-2011).

- S'ha d'inscriure en el Registre d'entitats, serveis i establiments socials del DSO.
- Ha de disposar d'espai suficient per exposar els productes de suport, fer-hi proves, tallers, formacions, xerrades i activitats similars.
- L'accés és universal i gratuït.
- Les funcions es desenvolupen al mateix centre, sens perjudici d'algun desplaçament puntual per fer activitats de col·laboració o difusió en altres serveis del territori o amb altres professionals.
- La figura professional que porta a terme les funcions d'assessorament i formació d'aquest servei és la de terapeuta ocupacional.
- Les actuacions subvencionables que es duguin a terme podran ser subcontractades més enllà a l'establert l'article 29 de la Llei General Subvencions, tal com es detalla a l'acord Setè d'aquesta addenda, fins al 100% de les despeses. .
- Forma part de la xarxa de centres per a l'autonomia personal del DSO.
- Ha de donar un suport especial als professionals dels bancs de productes de suport dels ens locals dels seus territoris d'acció.
- Al final de cada exercici, ha de lliurar una memòria d'activitat al DSO.

- **Fitxa 35.5 - Referent Tècnic/a en accessibilitat per als consells comarcals**

El/la Referent tècnic/a en matèria d'accessibilitat ha de ser un/a professional tècnic/a de les següents disciplines: arquitectura, arquitectura tècnica, enginyeria de l'edificació o industrial, que ha de conèixer bé la normativa actual d'accessibilitat i els criteris d'aplicació indicats pel Departament.

Les actuacions subvencionables que es duguin a terme podran ser subcontractades més enllà a l'establert l'article 29 de la Llei General Subvencions, tal com es detalla a l'acord Setè d'aquesta addenda, fins al 100% de les despeses.

Funcions a desenvolupar:

- Elaborar els Plans d'accessibilitat dels municipis que no en disposin per tal de complir els terminis que determina la Llei 13/2014.
- Col·laborar en l'actualització dels Plans d'accessibilitat existents
- Impulsar la correcta implementació de l'accessibilitat i afavorir la bona praxis en les actuacions dels serveis tècnics dels ens locals de conformitat amb els criteris i directrius tècniques de l'Àrea de Promoció de l'Accessibilitat.
- Donar suport i assessorament en matèria d'accessibilitat als serveis tècnics municipals.
- Supervisar que els ens locals ofereixin serveis i activitats accessibles (*física, sensorial, visual i auditiva, comunicativa*).
- Exercir de referent en matèria d'accessibilitat en l'àmbit territorial corresponent i actuar com interlocutor amb l'Àrea de Promoció de l'Accessibilitat.
- Participar en les sessions de formació que l'Àrea de Promoció de l'Accessibilitat estableixi.
- Elaborar una memòria d'activitat anual i lliurar-la a l'Àrea de Promoció de l'Accessibilitat i presentar les documentacions que aquesta li requereixi.

4. Finançament del servei

- **Fitxa 35.1 - Formació en discapacitat**

- Es calcula un nombre d'hores de formació que el DSO finançarà als ens locals en funció dels habitants.
- En el cas dels municipis de menys de 20.000 habitants, l'oferta formativa s'ha de vehicular mitjançant els consells comarcals.
- El nombre d'hores per a la formació en accessibilitat és superior al que es destina per a la formació en discapacitat, atesa la complexitat normativa i l'abast dels àmbits d'aplicació.
- En els pròxims anys, la necessitat de formació als ens locals serà molt important a partir del decret de desplegament de la Llei 13/2014.
- En la justificació anual s'admet certa flexibilitat entre els dos tipus de formació de les actuacions 35.1 i 35.2, en el sentit que es poden redistribuir les hores de formació previstes entre els dos tipus de formació i per tant els seus imports, segons les necessitats o possibilitats de contractació de l'ens local aquell any, sense superar el nombre d'hores assignat globalment a les dues formacions per l'any.

- **Fitxa 35.2 - Formació en accessibilitat**

- Es calcula un nombre d'hores de formació que el DSO finançarà als ens locals en funció dels habitants.
- En el cas dels municipis de menys de 20.000 habitants, l'oferta formativa s'ha de vehicular mitjançant els consells comarcals.
- El nombre d'hores per a la formació en accessibilitat és superior al que es destina per a la formació en discapacitat, atesa la complexitat normativa i l'abast dels àmbits d'aplicació.
- En els pròxims anys, la necessitat de formació als ens locals serà molt important a partir del decret de desplegament de la Llei 13/2014.
- En la justificació anual s'admet certa flexibilitat entre els dos tipus de formació de les actuacions 35.1 i 35.2, en el sentit que es poden redistribuir les hores de formació previstes entre els dos tipus de formació i per tant els seus imports, segons les necessitats o possibilitats de contractació de l'ens local aquell any, sense superar el nombre d'hores assignat globalment a les dues formacions per l'any.

- **Fitxa 35.4 - Centre per a l'autonomia personal**

Es manté l'aportació dels anys anteriors, tot i que es podrà incrementar en funció de la justificació de la necessitat, del territori i la disponibilitat pressupostària.

- **Fitxa 35.5. - Referent Tècnic/a en Accessibilitat per als consells comarcals**

- El concepte a finançar és el cost d'una persona tècnica que assumeixi funcions de referent en matèria d'accessibilitat per al Consell comarcal.
- En funció dels habitants de l'ens local es consideren 3 intensitats de jornada de dedicació (completa, mitja i un terç).
- Es preveu l'inici de l'activitat del/de la referent tècnic/a en accessibilitat en cada consell comarcal des del primer any i per als 3 anys següents, en les mateixes condicions.

Mòdul:

- Fitxa 35.1 - Formació en discapacitat

- El mòdul de referència del preu/hora és de 100 euros (per a tots dos tipus de formacions).
- El DSO finançarà el 80% del preu/hora de referència; per tant, aportarà 80 euros per a cada hora.
- Si l'ens local contracta un preu/hora inferior a 100 euros, el DSO aportarà el 80% del preu contractat per l'ens.
- Si l'ens local contracta un preu/hora superior a 100 euros, el DSO aportarà el màxim de 80 euros l'hora.
- En tots dos casos, el màxim d'hores que el DSO aportarà són les que s'indiquen en el pla de finançament.

- Fitxa 35.2 - Formació en accessibilitat

- El mòdul de referència del preu/hora és de 100 euros (per a tots dos tipus de formacions).
- El DSO finançarà el 80% del preu/hora de referència; per tant, aportarà 80 euros per a cada hora.
- Si l'ens local contracta un preu/hora inferior a 100 euros, el DSO aportarà el 80% del preu contractat per l'ens.
- Si l'ens local contracta un preu/hora superior a 100 euros, el DSO aportarà el màxim de 80 euros l'hora.
- En tots dos casos, el màxim d'hores que el DSO aportarà són les que s'indiquen en el pla de finançament.

- Fitxa 35.4 - Centre per a l'autonomia personal

Es manté l'aportació dels anys anteriors, tot i que es podrà incrementar en funció de la justificació de la necessitat i la disponibilitat pressupostària.

- Fitxa 35.5. Referent Tècnic/a en Accessibilitat per als consells comarcals

- **Mòdul de referència:** Es considera un cost de contractació anual a jornada completa amb un nivell de tècnic superior A21.
- **Percentatge:**
  - El DSO finançarà el 70% de la contractació de la persona referent en matèria d'accessibilitat.
  - L'EL finançarà el 30% de la contractació de la persona referent en matèria d'accessibilitat.

5. Avaluació

Els indicadors vigents queden recollits a l'aplicació ISocial.

6. Normativa reguladora

- Llei 13/2014, de 30 d'octubre, d'accessibilitat.
- Llei 4/2017, del 28 de març, de pressupostos de la Generalitat de Catalunya per al 2017 (mitjançant la qual es prorroga la Cartera de serveis socials aprovada pel Decret 142/2010, d'11 d'octubre).

- Llei 12/2007, d'11 d'octubre, de serveis socials.
- Decret 142/2010, d'11 d'octubre, pel qual s'aprova la Cartera de serveis socials 2010-2011.

7. Vinculació amb l'Agenda 2030 i els Objectius de Desenvolupament Sostenible

L'Agenda 2030 és el nou full de ruta global per avançar cap al desenvolupament sostenible que van aprovar les Nacions Unides el 2015. Inclou 17 Objectius de Desenvolupament Sostenible (ODS), que s'han d'assolir el 2030. El Govern de Catalunya s'hi ha compromès amb la participació de tots els seus departaments. El DSO, d'acord amb aquesta directriu, visualitza quins serveis inclosos en el Contracte Programa 2022-2025 incideixen en els ODS:

- Accessibilitat: ODS 1, 10, 11 i 16
  - 1. Fi de la pobresa
  - 10. Reducció de les desigualtats
  - 11. Ciutats i comunitats sostenibles
  - 16. Pau, justícia i institucions sòlides

Fitxa 36. Promoció i reconeixement del voluntariat

1. Definició

La promoció i l'enfortiment de l'associacionisme i el voluntariat tenen com a objectius la millora constant de les condicions de vida, el desenvolupament de la societat, la construcció d'identitats col·lectives, la vertebració dels territoris i la promoció del civisme i la cohesió social, mitjançant l'acció de la societat civil organitzada, crítica i transformadora. Promoure i enfortir el teixit associatiu i la participació ciutadana mitjançant el voluntariat permet gestionar-ne la implicació en la construcció social, que és la base d'una societat democràtica, madura i solidària, i sumar esforços amb la voluntat de compartir lliurement amb altres membres de la comunitat l'enfortiment de vincles i la construcció de realitats.

Aquest enfortiment i aquesta promoció que han de fer les institucions també contribueixen a impulsar i posar en pràctica valors i principis com ara la solidaritat, el compromís, l'esforç, la sostenibilitat, la llibertat, l'altruisme, la gratuïtat i la responsabilitat, el civisme, la participació, l'aprenentatge, el respecte, i la competència i la independència dels poders públics, com a manifestacions de la societat civil.

El treball conjunt entre el teixit associatiu i les administracions públiques és clau. Les administracions públiques han de donar suport a l'associacionisme i al voluntariat i oferir-los cooperació amb l'objectiu de promoure la innovació, la col·laboració amb altres agents socials, i l'impuls i el desenvolupament de polítiques públiques que permetin i reforcin l'exercici lliure i independent de les entitats i dels seus voluntaris i voluntàries. Alhora, el foment del voluntariat —com una de les maneres més transformadores de participació ciutadana— promou una ciutadania crítica, que s'implica en els afers col·lectius i que té afany de transformar la realitat que l'envolta.

El Pla nacional de l'associacionisme i el voluntariat (PNAV) respon a la necessitat de disposar d'una eina que defineixi les línies principals d'actuació i els objectius generals que han de marcar l'actuació en matèria d'associacionisme i voluntariat de la Generalitat de Catalunya. El PNAV 2021 —prorrogat per al període 2022-2023—, com a instrument de planificació de les polítiques públiques de foment de l'associacionisme i el voluntariat de la Generalitat de Catalunya, dissenya l'estratègia del Govern i estableix les actuacions que els diferents departaments de la Generalitat han d'implementar per enfortir l'associacionisme i el voluntariat i per promoure la participació social de la ciutadania mitjançant activitats, projectes i programes que fomentin la igualtat d'oportunitats, l'acció comunitària i la inclusió social. Alhora, ha de ser una eina que s'erigeixi com un element inspirador de les polítiques públiques locals de foment del sector, amb un alt component de coordinació interadministrativa que potencii una acció pública eficient, de qualitat i transformadora.

El PNAV 2021 es planteja com un full de ruta estratègic que assenyala i prioritza les actuacions que cal implementar en funció de 17 objectius, 5 àmbits d'actuació (A1: sensibilització i promoció, A2: reconeixement, A3: formació i coneixement, A4: suport a les entitats i A5:

treball en xarxa), 17 programes estratègics i 63 línies de treball, i, alhora, incorpora anualment un conjunt d'actuacions (Pla d'acció anual) per implementar les accions prioritàries. Un d'aquests 17 objectius interpel·la directament les administracions públiques; es tracta d'un objectiu que, d'una manera o d'una altra, està implícit en el discurs, el relat i la confecció del corpus del Pla, i que demana la millora de l'acció coordinada entre les diferents administracions en les polítiques públiques de foment i promoció de l'associacionisme i el voluntariat.

Aquesta coordinació s'ha de traduir en la capacitat de conjuminar les polítiques públiques cap a uns mateixos objectius, en la incorporació d'una visió compartida entre els diferents poders públics, en la creació d'espais d'interrelació i connexió que fomentin el treball conjunt i, si és necessari, també en el suport, l'assessorament o l'acompanyament en determinats aspectes, així com en qualsevol altra actuació que augmenti l'eficiència i l'eficàcia d'aquestes polítiques públiques en benefici de la ciutadania, en general, i de les entitats i de les persones voluntàries, en particular.

El PNAV Horitzó 2021 identifica l'Administració local com un agent indirecte en la seva implementació; la defineix com un agent dinamitzador de l'associacionisme i el voluntariat, atesa la seva proximitat i la seva capacitat d'interlocució, i també com un agent que garanteix proactivament la seva promoció i el seu enfortiment d'acord amb el que preveuen els articles 15 i 24 de la Llei 25/2015, del 30 de juliol, del voluntariat i de foment de l'associacionisme. En aquest sentit, el PNAV Horitzó 2021 identifica l'àmbit local com "el conjunt d'administracions públiques locals de base territorial o instrumental amb competències en un territori concret o en un sector determinat que comparteixen amb l'Administració de la Generalitat el mandat i la responsabilitat de la implementació de les polítiques públiques de foment de l'associacionisme i el voluntariat, que a través dels seus plans d'acció local poden enfortir l'acció pública encaminada a encarar els reptes i els objectius d'aquestes polítiques".

La promoció i l'enfortiment de l'associacionisme i el voluntariat són una actuació pública clau en la construcció d'una societat més forta, més cohesionada, més apoderada i amb més capacitat crítica, que els diferents poders públics han de potenciar.

La promoció i l'enfortiment de l'associacionisme i el voluntariat és un servei que té vocació d'universalitat i que va adreçat a tota la ciutadania que vol fer voluntariat o que es vol vincular al teixit associatiu del seu poble, del seu barri o de la seva ciutat, i a totes les entitats d'aquell territori, tant les entitats de base associativa (que mitjançant els voluntaris que en són socis promouen la seva missió) com les entitats amb programes de voluntariat, que incorporen la ciutadania als seus projectes i programes per fer realitat el seu afany de transformació social.

2. Marc competencial

L'article 166 de l'**Estatut d'autonomia de Catalunya** estableix que "correspon a la Generalitat la competència exclusiva en matèria de voluntariat, que inclou, en tot cas, la definició de l'activitat i la regulació i la promoció de les actuacions destinades a la solidaritat i a l'acció voluntària que s'executin individualment o per mitjà d'institucions públiques o privades".

L'article 1 de la **Llei 25/2015, del 30 de juliol, del voluntariat i de foment de l'associacionisme**, preveu que "aquesta Llei té per objecte regular el model català de voluntariat, amb la finalitat de divulgar, fomentar, reconèixer i protegir l'associacionisme i el voluntariat i donar-los suport com a agents de transformació social, en el marc del que estableix l'article 166.2 de l'Estatut d'autonomia, que reconeix a la Generalitat la competència exclusiva en aquesta matèria".

L'article 15 de la mateixa Llei, quan parla de la relació de l'Administració de la Generalitat amb les entitats, exposa que:

1. Correspon al Govern d'aplicar les polítiques públiques necessàries per a la promoció, el reconeixement i la protecció de l'associacionisme i el voluntariat en els diversos àmbits d'interès general, i garantir en tot moment la relació amb les entitats, d'acord amb els principis rectors que estableix l'article 14.
2. Correspon al departament competent en matèria d'associacionisme i voluntariat vetllar per la coordinació de les actuacions que, a partir de llurs competències, duguin a terme els altres departaments en aquesta matèria.
3. El Govern pot delegar en les administracions locals la promoció, el reconeixement i la protecció de l'associacionisme i el voluntariat en els diversos àmbits d'interès general mitjançant convenis, contractes o altres formes de col·laboració establertes per la legislació vigent.

L'article 26 de la mateixa Llei, quan esmenta les mesures de suport i foment de l'associacionisme i el voluntariat, exposa que:

1. Les administracions públiques de Catalunya, d'acord amb les competències respectives, amb la finalitat de fomentar i facilitar l'associacionisme i el voluntariat, han de promoure les actuacions següents:
  - a) Potenciar mesures per a la implicació associativa i la participació dels ciutadans en programes de voluntariat.
  - b) Organitzar campanyes d'informació i sensibilització sobre l'associacionisme i el voluntariat i difondre'n els valors.
  - c) Aplicar mesures per al reconeixement públic de la tasca dels voluntaris i de les entitats que els acullen.
  - d) Prestar assessorament i assistència tècnica a l'associacionisme i a les entitats amb programes de voluntariat perquè puguin aconseguir correctament les activitats.
  - e) Promoure el treball en xarxa, l'acord i la coordinació de les entitats amb els agents del territori.
  - f) Impulsar la xarxa catalana del voluntariat com a espai obert de relació i interacció entre el món associatiu i la ciutadania, i promoure acords per a unificar i simplificar els tràmits per a accedir als ajuts, les subvencions o els recursos que s'ofereixin.
  - g) Convocar regularment programes de suport, ajuts i subvencions, en coordinació amb la resta d'administracions de conformitat amb les prioritats que estableix el Pla nacional de l'associacionisme i el voluntariat.
  - h) Impulsar beneficis fiscals i reduccions en els preus públics per a l'ús dels serveis i infraestructures dependents de les administracions públiques.

- a) Promoure les activitats formatives de voluntariat i donar-hi suport, i potenciar el Pla de formació de l'associacionisme i el voluntariat de Catalunya, fent-lo accessible a tot el territori i a tots els nivells i àmbits d'actuació.
- b) Impulsar accions de recerca, estudis i publicacions sobre l'associacionisme i el voluntariat.
- c) Promoure l'accés als serveis d'informació, documentació, assessorament i suport tècnic a les entitats.
- d) Impulsar la promoció i el reconeixement dels voluntaris i de les activitats que duen a terme.
- e) Facilitar espais de trobada, de debat i d'intercanvi de coneixement de les entitats amb programes de voluntariat.
- f) Fomentar actuacions innovadores en el món del voluntariat i impulsar les noves formes de voluntariat.
- g) Controlar i denunciar, per mitjà dels instruments a llur abast, les pràctiques abusives que poden representar una ocupació de llocs de treball ordinari.

3. Objectius que s'han d'assolir

Al Contracte Programa (CP) 2016-2019 i a la seva pròrroga per als anys 2020 i 2021, les polítiques d'associacionisme i voluntariat estaven representades a les fitxes 36.1, 36.2 i 36.3. Al CP 2022-2025, en canvi, s'ha considerat que calia unificar les tres fitxes amb la finalitat de reforçar les polítiques de promoció i l'enfortiment de l'associacionisme i el voluntariat local, i específicament les actuacions de promoció i sensibilització, i de reconeixement i capacitació del voluntariat, mitjançant els punts de voluntariat local, constituïts com la Xarxa de Punts de Voluntariat Local de Catalunya.

Aquest nou enfocament ha de permetre avançar en el desplegament, al territori, de les polítiques públiques de suport, impuls i promoció del voluntariat i de les entitats de voluntariat a Catalunya, amb l'objectiu de fomentar la participació social de la ciutadania mitjançant activitats, projectes i programes que fomentin la igualtat d'oportunitats, l'acció comunitària i la inclusió social per construir una societat més inclusiva, solidària i justa.

L'objectiu del servei és reforçar les polítiques locals de promoció, sensibilització, reconeixement i capacitació del voluntariat mitjançant els punts de voluntariat local, que, des de la transversalitat, han d'oferir el servei, tant a la ciutadania interessada a fer voluntariat com a les entitats de voluntariat del territori per reforçar-les, apoderar-les i fer-les créixer.

3.1. Generals

Els objectius generals que s'han d'assolir són els següents:

1. Reforçar les estratègies locals de foment i promoció de l'associacionisme i el voluntariat a través de l'impuls dels punts de voluntariat local.
2. Conjuminar les polítiques de promoció i foment de l'associacionisme i el voluntariat del Govern de la Generalitat i dels ens locals per fomentar l'associacionisme i el voluntariat a Catalunya.
3. Protegir i fomentar el model català de voluntariat.

1. Oferir un servei de qualitat i proximitat a la ciutadania interessada a fer voluntariat i donar suport a les entitats que volen incorporar persones voluntàries als seus projectes.
2. Facilitar i impulsar, a través del seu finançament, les activitats de promoció, sensibilització, reconeixement i capacitatció del voluntariat.
3. Impulsar la incorporació de les entitats de voluntariat del territori als projectes de dimensió comunitària.
4. Posar en relleu les estratègies locals de promoció de l'associacionisme i el voluntariat.
5. Treballar perquè les polítiques de promoció del voluntariat siguin sostenibles i eficaces.
6. Consolidar la Xarxa de Punts de Voluntariat Local de Catalunya.

3.2. Específics

Els objectius específics que s'han d'assolir són els següents:

1. Consolidar els punts de voluntariat local de qualitat.
2. Impulsar actuacions propulsores d'un voluntariat divers i de qualitat.
3. Impulsar actuacions per consolidar i millorar les entitats que acullen persones voluntàries.
4. Fer realitat el treball en xarxa amb l'Administració local.
5. Concebre els punts de voluntariat local com a sistemes circulars orientats a la millora del servei que ofereixen a la ciutadania i a les entitats.

4. Accions que cal desenvolupar

4.1. El Departament de Drets Socials

El DSO ha de dur a terme les actuacions següents:

- a) Impulsar el finançament del punt de voluntariat local amb l'objectiu d'implementar actuacions en els àmbits d'acció establerts. Les actuacions es poden incloure en la fase de diagnòsi, disseny, implementació o avaluació.
- b) Finançar parcialment, si escau, les remuneracions dels recursos humans adscrits a la prestació del servei del punt de voluntariat local, d'acord amb les condicions, els requisits i els límits que estableix l'apartat de finançament, els quals han de tenir l'encàrrec específic d'implementar les accions o els programes per al punt de voluntariat.
- c) Oferir suport i acompanyament tècnic en la fase inicial prèvia a la posada en marxa del punt de voluntariat local.
- d) Facilitar el treball en xarxa entre els diferents punts de voluntariat local mitjançant trobades territorials, accions formatives i treball en xarxa.
- e) Organitzar i promoure trobades semestrals de la Xarxa de Punts de Voluntariat Local de Catalunya, a fi de consolidar el treball en xarxa, la construcció col·lectiva i l'aprenentatge entre iguals.
- f) Impulsar i promoure la Xarxa de Punts de Voluntariat Local de Catalunya.

- a) Facilitar un espai singular per difondre i interrelacionar les activitats del punt de voluntariat local al portal corporatiu [Web Voluntariat de la Generalitat de Catalunya \(https://voluntariat.gencat.cat/\)](https://voluntariat.gencat.cat/).
- b) Informar els punts de voluntariat local de les actuacions rellevants en aquesta matèria que impulsi el DSO.
- c) Posar en relleu el treball i la tasca que fan els punts de voluntariat.
- d) Promoure les eines i els instruments necessaris perquè les polítiques públiques que desplegui la Xarxa de Punts de Voluntariat Local de Catalunya estiguin cohesionades i siguin coherents.
- e) Promoure els projectes conjunts entre el Govern i la Xarxa de Punts de Voluntariat Local de Catalunya.
- f) Facilitar l'accés a la formació i la capacitació dels professionals dels punts de voluntariat local perquè puguin desenvolupar la seva tasca adequadament.

4.2. L'ens local

L'ens local ha de dur a terme les accions següents:

- a) Prestar el servei del punt de voluntariat local i implementar accions en els àmbits de la sensibilització i la promoció, el reconeixement i la capacitació del voluntariat, activant les diferents actuacions d'acord amb les necessitats detectades, entre les quals s'han d'incloure, com a mínim, i de manera estructurada, el servei d'atenció a la ciutadania i el servei de derivació de les persones que volen fer voluntariat a les entitats de voluntariat del seu territori.
- b) Adscriure al servei del punt de voluntariat local el personal idoni per prestar el servei amb garanties de qualitat.
- c) Treballar per posar a disposició del servei un espai adequat per atendre la ciutadania i les entitats.
- d) Posar a disposició del DSO la programació i planificació estratègica i operativa del punt de voluntariat per a un període inicial de quatre anys, i, anualment, informar el DSO dels canvis significatius en relació amb el full de ruta dissenyat.
- e) Participar activament en les trobades, les formacions i els espais d'intercanvi que promogui el DSO en el marc d'aquesta acció.
- f) Participar en les reunions de seguiment bilateral o territorial específiques que convoqui el DSO per desenvolupar el servei.
- g) Difondre i promoure l'ús de la plataforma Connecta't al Voluntariat entre la ciutadania i les entitats del seu territori, com a eina de promoció i sensibilització del voluntariat.
- h) Difondre i promoure, mitjançant el punt de voluntariat i els mitjans de comunicació local, els serveis, els plans i les actuacions que la Direcció General d'Acció Cívica i Comunitària (DGACC) posa a disposició de les entitats i de les persones voluntàries.
- i) Utilitzar, juntament amb la seva, la marca de la Xarxa de Punts de Voluntariat Local de Catalunya per difondre el servei i les activitats, i identificar l'espai físic o virtual on es presti el servei amb aquest identificador.
- j) Participar activament en el procés de disseny del pla d'acció local per fomentar l'associacionisme i el voluntariat que, si escau, promogui l'ens local.
- k) Fer possible la coordinació del punt de voluntariat local i de la resta de serveis i àrees que presten suport a les entitats amb els equips tècnics de dinamització comunitària adscrits a l'ens local, i cooperar-hi amb l'objectiu de dinamitzar i mobilitzar les entitats,

- a) les xarxes, les plataformes i la ciutadania per impulsar les dinàmiques comunitàries del seu territori.
- b) Difondre el servei i les actuacions pròpies del punt de voluntariat local pels canals propis i afegir-hi sempre i en tot cas el text següent: "Amb el suport del Departament de Drets Socials".
- c) Promoure el treball en xarxa amb els equipaments de la xarxa d'equipaments cívics del DSO al seu territori a fi d'acostar les entitats a l'equipament.
- d) Subscriure el decàleg de la Xarxa de Punts de Voluntariat Local de Catalunya, fer-ne difusió i complir els paràmetres que s'hi recullen.

En relació amb els objectius específics, el DSO i l'ens local han de promoure conjuntament les accions següents:

- a) A fi de consolidar punts de voluntariat de qualitat:
  - Establir models de punt de voluntariat local en funció de l'estructura de l'ens local o de la magnitud (estructura, funcions, elements, circuits, models documentals, pla de treball, etc.).
  - Definir estàndards de qualitat dels punts de voluntariat local.
  - Fixar reunions de seguiment i treball per resoldre dubtes, compartir reflexions i avançar junts.
- b) A fi d'impulsar actuacions que fomentin un voluntariat divers i de qualitat:
  - Definir diferents tipus d'activitats que cal impulsar des dels punts per sensibilitzar, promoure, reconèixer i capacitar el voluntariat.
  - Definir activitats i actuacions estratègiques per a cada tipologia i segment de voluntariat.
  - Definir estàndards de qualitat per a les tipologies i per a les activitats.
  - Fixar reunions de seguiment i treball amb els punts de voluntariat.
- c) A fi d'impulsar actuacions que consolidin i millorin les entitats que acullen persones voluntàries:
  - Definir activitats i actuacions estratègiques.
  - Definir estàndards de qualitat per a les actuacions.
  - Fixar reunions de seguiment i treball amb els punts de voluntariat.
- d) A fi de fer realitat el treball en xarxa amb l'Administració local:
  - Posar en relleu les actuacions que impulsa la DGACC i acostar-les a l'àmbit local.
  - Prioritzar actuacions conjuntes entre els punts de voluntariat local i el sector associatiu en les propostes dels punts de voluntariat.
  - Integrar i relacionar els punts d'un mateix territori.
  - Visualitzar el DSO en les accions que es duen a terme mitjançant el CP.
  - Participar en sessions de treball conjuntes per crear sinergies.
- e) A fi de concebre els punts de voluntariat com a sistemes circulars orientats a la millora del servei que ofereixen a la ciutadania i a les entitats:
  - Establir criteris inicials per consolidar i millorar les accions vinculades a un punt de voluntariat.
  - Prioritzar i relacionar de manera lògica els criteris per facilitar la proposta dels ens locals, segons els estàndards que s'hagin fixat.

- Definir escenaris lògics de construcció o funcionament d'un punt de voluntariat per facilitar la tasca dels ens locals.

5. Condicions i recursos del servei

La promoció i l'enfortiment de l'associacionisme i el voluntariat des de l'ens local s'han de dur a terme seguint algunes d'aquestes polítiques:

- A. Promoció, sensibilització, reconeixement i capacitació del voluntariat.
- B. Actuacions de suport econòmic i tècnic a les entitats per enfortir-les.
- C. Impuls del treball en xarxa entre les entitats i entre aquestes i la resta d'agents del territori, promovent projectes de dimensió comunitària.

A. Actuacions de promoció, sensibilització, reconeixement i capacitació del voluntariat

Aquestes actuacions s'han d'impulsar mitjançant el punt de voluntariat local, que esdevé l'espai municipal o comarcal des d'on s'ha de promocionar el voluntariat, des d'on s'ha d'atendre la ciutadania que vol fer voluntariat per posar-la en contacte amb les entitats del territori i des d'on es pot establir una relació amb les entitats de voluntariat.

El servei s'ha de prestar amb vocació de transversalitat a fi d'atendre la ciutadania i les entitats de qualsevol àmbit o sector, amb l'objectiu d'impulsar el voluntariat i enfortir les entitats.

El servei ha de preveure la dotació de personal idoni per desenvolupar la tasca i ha de procurar desenvolupar-la en un espai físic adequat per atendre tant la ciutadania com les entitats de voluntariat.

Les actuacions que s'han de desenvolupar des del punt de voluntariat local han de poder respondre a l'estratègia municipal o comarcal per promoure, sensibilitzar, reconèixer i capacitar el voluntariat, i s'han de circumscriure a tres àmbits d'acció:

- A1: sensibilització i promoció
- A2: reconeixement
- A3: formació i coneixement

Abans que es comencin a implementar les actuacions del punt de voluntariat local, l'ens local ha d'haver fet una diagnosi de la situació del teixit associatiu al seu territori i de les demandes, els perfils i les necessitats de la ciutadania pel que fa al voluntariat. Un cop s'hagi elaborat la diagnosi, el punt de voluntariat local s'ha d'activar i ha de dur a terme les tasques de disseny i planificació de les actuacions que cal fer per promoure, sensibilitzar, reconèixer i capacitar el voluntariat, en funció dels reptes que s'hagin detectat en la fase diagnòstica.

Una vegada s'hagin dissenyat les accions, cal que es portin a terme les actuacions, emmarcades en algun dels tres àmbits d'acció que s'han esmentat, i, un cop s'hagin executat, s'han d'avaluar i valorar. Quan s'hagi tancat el cicle, el punt de voluntariat local ha de diagnosticar la nova situació per tornar a dissenyar les accions i implementar-les.

El punt de voluntariat local que disposi de la diagnosi i hagi avançat en la tasca de disseny i planificació ha d'implementar les accions necessàries en l'àmbit de la promoció i la sensibilització, el reconeixement i la capacitació del voluntariat, i cal que activi aquests dos serveis:

- Servei d'atenció a la ciutadania que vol fer voluntariat a fi de donar resposta a

aquesta demanda ciutadana. Aquest servei pot tenir diferents intensitats en cada ens local, en funció de les singularitats del territori, del nombre d'hores a la setmana en què es presta el servei i del grau d'expertesa o de coneixement de la matèria, entre altres factors.

- Servei de derivació de les persones que volen fer voluntariat a les entitats de voluntariat del seu territori. Per fer-ho amb garanties, el punt de voluntariat local ha de tenir un coneixement expert de les entitats del territori i relacionar-s'hi a través de canals estables i eficients per atendre les necessitats de voluntariat.

Més enllà d'aquests serveis ineludibles, el punt de voluntariat local pot dur a terme les actuacions següents en cada un dels àmbits d'acció que s'han establert:

A1. Promoció i sensibilització

Aquest àmbit pot incloure actuacions que tenen com a objectiu fer créixer el voluntariat entre la ciutadania en general, posant al centre les persones que encara no estan vinculades al món associatiu o que ho estan de manera esporàdica. En aquest àmbit d'acció pública, les actuacions de promoció i sensibilització tenen un paper troncal a fi de construir una base sòlida i forta per al conjunt de les polítiques públiques de foment.

S'engloben en el marc d'aquest àmbit d'acció les actuacions de promoció de les institucions i els mitjans de comunicació envers la ciutadania, la promoció i sensibilització del voluntariat envers els col·lectius o àmbits específics, les accions de comunicació i difusió mitjançant les TIC o les xarxes socials i qualsevol estratègia de promoció local, territorial i de proximitat, o qualsevol altra d'una naturalesa anàloga.

A2. Reconeixement

Aquest àmbit inclou programes i actuacions que es duen a terme per posar en relleu l'acció de les entitats de voluntariat i de les persones voluntàries que participen en els seus projectes, davant la ciutadania i davant els mateixos protagonistes de l'acció, potenciant els valors de l'acció associativa i apostant per transformar aquest reconeixement en elements tangibles, és a dir, en instruments que es puguin materialitzar en avantatges o distincions.

S'engloben en el marc d'aquest àmbit d'acció les actuacions de reconeixement de les institucions, així com les accions de reconeixement específic en els àmbits educatiu, ocupacional i de recerca, o qualsevol altra d'una naturalesa anàloga.

A3. Formació i coneixement

Aquest àmbit inclou programes i actuacions que han de permetre incidir en l'impacte de l'acció i dels projectes que implementen les entitats mitjançant el voluntariat, entenent la formació com un element estratègic d'inversió i millora del capital humà de les entitats, en particular, i del conjunt de la societat, en general. Capacitar, brindar competències, oferir eines i recursos, i avançar cap a un augment de la qualitat de la intervenció són els objectius de les actuacions d'aquest àmbit.

S'engloben en el marc d'aquest àmbit d'acció l'activació, la programació i l'impuls de formacions que s'inclouen en el Pla de formació de l'associacionisme i el voluntariat de Catalunya (PFAVC), així com qualsevol altra formació especialitzada no vinculada al PFAVC, tant de les persones voluntàries que actuen en l'àmbit de la intervenció com de les persones voluntàries de les entitats que desenvolupen la seva acció en tasques de gestió de l'entitat.

B. Actuacions de suport econòmic i tècnic a les entitats

Aquestes actuacions es poden impulsar amb els diferents serveis i les diverses àrees de

l'ens municipal o comarcal, d'acord amb la seva capacitat d'autoorganització. Les entitats d'un territori es relacionen habitualment amb l'Administració local en funció de la seva activitat, del seu àmbit d'acció o àmbit d'incidència, per aquest motiu l'acció de suport a les entitats habitualment es diagnostica, es dissenya, es planifica i s'implementa des d'una diversitat d'àrees d'acció de la mateixa organització municipal.

Malgrat aquesta multiplicitat d'àrees d'interrelació de l'Administració local amb les entitats del seu territori, el servei de suport a les entitats hauria de procurar disposar de criteris homogenis i d'un full de ruta compartit per a aquest tipus d'accions, amb l'objectiu d'implementar polítiques de suport i foment que estiguin orientades a la transversalitat, d'una banda, i a la simplificació administrativa, de l'altra. Així doncs, el servei s'ha de prestar amb vocació de transversalitat i d'unitat d'acció a fi d'oferir el suport a les entitats de qualsevol àmbit o sector, amb l'objectiu d'enfortir-les.

Les actuacions que han de desenvolupar l'ens local per oferir tant suport tècnic com econòmic a les entitats han de poder respondre a l'estratègia municipal o comarcal que inclogui el conjunt d'actuacions, que queden agrupades i ajustades en l'àmbit d'acció A4: suport a les entitats. En aquest sentit, l'ens local pot optar per encarregar al punt de voluntariat local les tasques per coordinar i implementar aquests serveis, si ho considera oportú, amb l'objectiu de conjuminar les polítiques de promoció, sensibilització, reconeixement i capacitat del voluntariat (A) amb les actuacions de suport a les entitats per enfortir-les (B). En aquest cas, tant la dotació de recursos humans adscrits com l'encàrrec d'actuacions del punt de voluntariat local s'han d'ampliar per assumir aquest conjunt d'accions.

El servei de suport tècnic i econòmic a les entitats pot incloure programes i actuacions que estiguin encaminats a oferir eines, espais i recursos específics i de qualitat a les entitats per avançar en el seu dia a dia, i que potenciïn els processos de simplificació i d'acompanyament que les ajudin, des de la seva especificitat. Les actuacions que s'inclouen en aquest àmbit poden preveure, també, les accions pròpies de les línies de subvencions i ajuts, de gran importància per al sector, però també altres tipus d'accions, perquè cal tenir en compte que les necessitats de les entitats van més enllà i cal complementar-les amb actuacions que ofereixin suport material, tècnic i d'acompanyament. En aquest sentit, en el marc d'aquest àmbit, s'engloben actuacions de millora de procediments i tràmits, accions de finançament, serveis d'assessorament i acompanyament i altres serveis de suport tècnic especialitzat, o qualsevol altra d'una naturalesa anàloga.

C. Impuls del treball en xarxa

Aquestes actuacions les ha d'impulsar l'ens local amb l'objectiu de procurar i fer efectiu que les entitats d'un territori treballin en xarxa i que s'interrelacionin amb la resta d'agents, tot impulsant els projectes de dimensió comunitària.

Aquest servei l'han de promoure les àrees i els serveis de l'ens municipal o comarcal que es relacionin amb les entitats des del punt de vista sectorial o des d'una visió més transversal, d'acord amb la seva capacitat d'autoorganització. El servei s'ha de prestar amb vocació de transversalitat i d'unitat d'acció a fi d'oferir a les entitats de diferents sectors actuacions coherents i coordinades per promoure el treball en xarxa.

En tot cas, aquest servei ha d'activar necessàriament la coordinació entre el punt de voluntariat local, les diferents àrees i els diferents serveis que impulsen els programes de suport a les entitats, i els equips professionals de dinamització comunitària que actuï en l'ens local i que tingui com a missió potenciar els projectes de dimensió comunitària dels diversos territoris implicant-hi les entitats i la ciutadania. Aquesta coordinació és ineludible en l'encàrrec del punt de voluntariat local.

Les actuacions que ha de desenvolupar l'ens local per impulsar el treball en xarxa han de poder respondre a l'estratègia municipal o comarcal que inclogui el conjunt d'actuacions, que queden agrupades i alineades en l'àmbit d'acció A5: treball en xarxa. Tal com s'ha apuntat amb anterioritat, la diagnosi de la situació del teixit associatiu del seu territori i de les necessitats de treballar en xarxa amb les altres entitats o amb els altres agents territorials pot ser força útil per dissenyar i implementar el conjunt d'accions per impulsar aquest servei.

El servei per impulsar el treball en xarxa inclou programes i accions que hi introdueixen una variable diferent i única respecte a les actuacions de la resta d'àmbits, i posa en el centre la relació entre les entitats i amb el seu entorn, és a dir, amb la resta d'agents que intervenen en un territori, per compartir l'espai, el coneixement i els recursos; generar projectes de dimensió comunitària i aliances estratègiques, i impulsar el treball comunitari i els projectes i les actuacions que facilitin la interconnexió digital entre les entitats, entre altres finalitats.

6. Finançament del servei

6.1. Conceptes

No hi ha cap quantificació estandarditzada dels costos associats al servei propi dels punts de voluntariat local, atès que se circumscriuen a l'acció de foment dels poders públics, i el seu grau d'intensitat, desplegament i de dedicació varia en funció dels diferents programes locals, de la seva orientació i de la seva realitat. El desplegament d'aquests serveis, però, ha de poder complir un mínim, d'acord amb el que preveu la Llei 25/2015, del 30 de juliol, del voluntariat i de foment de l'associacionisme.

Amb l'objectiu d'estandarditzar i homogeneïtzar el finançament del servei, el mòdul de finançament es vincula a la població que potencialment es pot beneficiar del servei i a la naturalesa territorial de l'ens local (ajuntaments o consells comarcals), amb alguns factors de correcció determinats vinculats al risc d'exclusió social o al despoblament.

D'acord amb això, el finançament del servei de promoció, sensibilització, reconeixement i capacitació del voluntariat a través de l'acció dels punts de voluntariat local pot correspondre als conceptes que s'indiquen a continuació:

Recursos humans

Remuneració dels recursos humans adscrits a la prestació del servei del punt de voluntariat local, si escau, d'acord amb les condicions, els requisits i les limitacions que s'estableixen a continuació amb un màxim del 50% de la quantia total rebuda. Es podrà subcontractar fins al 100% de la part dels recursos humans.

Activitats i accions

Les actuacions subvencionables de sensibilització i promoció, reconeixement i capacitació del voluntariat que es duguin a terme podran ser subcontractades més enllà a l'establert l'article 29 de la Llei General Subvencions, tal com es detalla a l'acord Setè d'aquesta addenda, fins al 100% de les despeses.

6.2. Mòduls

El finançament del servei de promoció i sensibilització, reconeixement i capacitació del voluntariat a través de l'acció dels punts de voluntariat local s'ha construït mitjançant un sistema modular que permet diferenciar l'aportació que es fa als ajuntaments de capitals de comarca i els consells comarcals respecte de la que es fa als ajuntaments de

municipis que no són capitals de comarca.

Quanties i percentatges. La quantitat assignada pel CP a cada tipologia d'ens local per finançar les activitats és la següent:

Ens local	Percentatges i quanties dels RH
Ens comarcals	Es financen amb un import màxim de 5.000 €.
Ajuntaments de capital de comarca	Es financen amb un import màxim de 5.000 €.
Ajuntaments de municipis que no són capitals de comarca	Es financen amb un import màxim de 4.000 €.

L'import de la quantia depèn del projecte presentat i de la valoració que en faci la DGACC. S'han de prioritzar els projectes presentats a la sol·licitud inicial que actualment estan en funcionament i reben finançament.

Les quanties es poden incrementar excepcionalment un màxim d'un 40% en cas que hi hagi factors que ho justifiquin i que estiguin vinculats a alts índex d'exclusió social o de despoblament.

6.3. Pla de finançament

El pla de finançament s'ha articulat amb la idea de consolidar el nombre i el finançament dels ens locals que el 2021 disposaven de finançament per la fitxa 36 i d'aplicar-hi els mòduls corresponents.

7. Avaluació

S'ha de sol·licitar una recollida de les dades que s'han d'avaluar de manera trimestral o anual, dependent dels indicadors que s'hagin de recollir mitjançant una aplicació corporativa.

Aquestes dades fan referència a l'activitat que es duu a terme al punt de voluntariat, independentment de les accions que ha de finançar el DSO (són dades referents a la situació del punt de voluntariat, a la ciutadania, a les entitats, al personal, a formacions, a eines de gestió, a accions, etc.).

8. Normativa reguladora

Llei 25/2015, del 30 de juliol, del voluntariat i de foment de l'associacionisme.

9. Vinculació amb l'Agenda 2030 i els Objectius de Desenvolupament Sostenible

L'Agenda 2030 és el nou full de ruta global per avançar cap al desenvolupament sostenible que van aprovar les Nacions Unides el 2015. Inclou 17 Objectius de Desenvolupament Sostenible (ODS), que s'han d'assolir el 2030. El Govern de Catalunya

s'hi ha compromès amb la participació de tots els seus departaments. El DSO, d'acord amb aquesta directriu, visibletza quins serveis inclosos en el Contracte Programa 2022-2025 incideixen en els ODS:

- Associacionisme i voluntariat: ODS 1, 4, 5, 10 i 16.

1. Fi de la pobresa
4. Educació de qualitat
6. Igualtat de gènere
10. Reducció de les desigualtats
16. Pau, justícia i institucions sòlides

Fitxa 39. Servei d'orientació i acompanyament a les famílies (SOAF)

1. Marc competencial

El Decret 142/2010, d'11 d'octubre, pel qual s'aprova la Cartera de serveis socials 2010-2011, inclou a l'annex 1, Prestacions de la Xarxa de Serveis Socials d'Atenció Pública, apartat 1.2.11.1, el servei d'atenció a les famílies (SAF) com a prestació de la Cartera de serveis socials del Departament de Benestar Social i Família.

El Pla estratègic de serveis socials 2020-2024 preveu el servei d'orientació i acompanyament a les famílies (SOAF) com un servei de proximitat, dins de la xarxa i els serveis d'atenció primària. Actualment el DSO, amb el lideratge de la Direcció General de Serveis Socials, incorpora el treball preventiu familiar com un objectiu que cal implementar en tot el territori de Catalunya per mitjà del SOAF.

2. Objectius que s'han d'assolir

2.1. Generals

- Afavorir entorns i relacions familiars saludables a fi de minimitzar els possibles factors de risc i prevenir que es converteixin en situacions de risc social alt, violència o vulnerabilitat extrema.
- Potenciar les capacitats parentals i acompanyar en la gestió emocional dels processos vitals de la família.
- Donar atenció a les persones al llarg de tot el cicle vital, en qualsevol edat, tenint en compte la perspectiva de gènere i la seva diversitat.

2.2. Específics

- a) Orientar les famílies en la criança i en l'educació dels fills i filles, de manera individual i grupal, per mitjà d'activitats, programes i tallers de criança positiva.
- b) Donar suport terapèutic, des d'una perspectiva sistèmica, i acompanyament a les famílies que en algun moment del seu cicle vital presenten dificultats o problemàtiques emocionals, situacions de desgast relacional, conflictes intrafamiliars, separacions, pèrdues difícils, etc.
- c) Donar suport i acompanyament a les famílies amb algun membre amb una problemàtica de salut o amb alguna necessitat específica.
- d) Proveir el Sistema Català de Serveis Socials d'un servei altament preventiu i accessible i de proximitat seguint un model sistèmic, que faciliti una atenció proactiva i que vetlli per evitar situacions de risc o violència intrafamiliar.

3. Accions que cal desenvolupar

3.1. El Departament de Drets Socials

- Finançar l'ens local en els termes que recull l'apartat de finançament i d'acord amb el futur desplegament normatiu.
- Donar suport tècnic i fer el seguiment de la implementació del servei.
- Oferir formació als professionals de la xarxa SOAF.
- Promoure'n l'avaluació i la millora facilitant les eines d'avaluació, consensuades d'acord amb els resultats del procés d'avaluació d'impacte dels SOAF pilot.

- Planificar i consolidar la xarxa SOAF i donar suport al seu desplegament.

3.2. L'ens local

- Contractar els i les professionals i/o serveis del SOAF d'acord amb el Pla d'implementació previst i el que disposa aquest document.
- Donar a conèixer el servei, articular el treball en xarxa i connectar-lo amb els diferents agents i serveis de la comunitat: centres educatius, centres de salut, casals cívics i entitats que treballen en l'àmbit de la família.
- Vetllar perquè el servei funcioni durant l'horari establert i responsabilitzar-se que es presti correctament.
- Garantir mecanismes de coordinació amb tots els equips bàsics d'atenció social (EBAS) del territori a fi de facilitar un abordatge integral de les famílies usuàries del SOAF.
- Declarar les dades i els indicadors establerts i participar en el procés d'avaluació del servei d'acord amb les indicacions del DSO.
- Participar en el finançament de la infraestructura dels locals, del lloguer dels locals, de part del suport administratiu, del mobiliari, el material de treball i d'oficina, el servei de neteja, el manteniment del sistema d'informació, els subministraments de telèfon, electricitat, aigua i connexió a internet, l'assegurança del local i els aspectes referents a la normativa de riscos laborals.
- L'ens local finançarà el servei d'acord amb les condicions que s'acordin en aquest Contracte Programa 2022-2025.
- Informar mitjançant les eines tecnològiques i d'informació que indiqui el DSO.

4. Condicions i recursos del servei

El servei es pot prestar mitjançant personal de l'ens local o bé per mitjà d'una contractació de personal extern que ha d'incloure el Conveni col·lectiu sectorial de referència aplicable d'acció social amb infants, joves, famílies i d'altres en situació de risc (codi de conveni núm. 79002575012007). Les actuacions subvencionables, que es duguin a terme podran ser subcontractades més enllà a l'establert l'article 29 de la Llei General Subvencions, tal com es detalla a l'acord Setè d'aquesta addenda, fins al 100% de les despeses.

- Els espais on es presta el servei han de ser de titularitat de l'ens que ofereix el servei. També es poden utilitzar espais que cedeixen altres entitats o administracions.
- El servei ha de tenir un espai físic propi i ha d'estar ben identificat. Preferiblement es comparteix amb la resta de l'EBAS.
- Els espais han de tenir un accés fàcil i han de complir totes les mesures d'accessibilitat per a les persones de mobilitat reduïda, i també les mesures de seguretat d'acord amb la normativa vigent.
- Per al desenvolupament del servei, cal disposar d'espais diferenciats: un despatx per a les intervencions individuals i familiars que garanteixi la confidencialitat i la intimitat de les famílies i una sala per a les intervencions grupals. Han d'estar degudament equipats, disposar d'eines per fer activitats telemàtiques i han de proporcionar un ambient de confort a les famílies.
- El SOAF té un orientador/a familiar (terapeuta familiar) com a professional que dirigeix i gestiona el servei, atén les demandes de les famílies i les orienta i acompanya, ofereix formació als professionals i es coordina amb altres serveis. S'entén com a **orientador/a familiar**: la persona amb grau en Psicologia, Treball Social, Pedagogia, Psicopedagogia o Educació Social que tingui la formació certificada d'un centre acreditat per la Federació Espanyola d'Associacions de

Teràpia Familiar. Es valora que tingui tres anys d'experiència en intervenció directa amb famílies i que conegui la xarxa de serveis del territori i de les entitats del tercer sector, tant de l'àmbit públic com privat.

- En el cas que no es disposi de la titulació exigida, s'haurà d'acreditar que el professional s'està formant en teràpia familiar sistèmica a un centre acreditat per la Federació Espanyola d'Associacions de Teràpia Familiar, titulació que haurà de disposar quan finalitzi el present Contracte Programa 2022-2025.
- En el cas que sigui necessari, per donar compliment al suport familiar, i sempre que es tracti d'una acció estratègica, el professional del servei ha de tenir disponibilitat per desplaçar-se i fer intervencions a domicili.
- A fi que els professionals de la xarxa de serveis del territori es coordinin òptimament, el professional referent del servei ha de tenir disponibilitat per desplaçar-se i poder-se reunir amb els agents socials.
- El servei pot tenir la modalitat de fix o itinerant.

5. Finançament del servei

Atès que el servei té trets innovadors i que es necessita un coneixement i una implementació inicial, el DSO en finançarà el 100% del mòdul del professional.

5.1. Conceptes

- **Hores de professional:** 37,50 hores a la setmana d'un orientador/a familiar (per cada ABSS com a mínim).
- **Itinerància:** es preveu itinerància.
- Les categories professionals de referència corresponen a un tècnic superior equiparat al nivell A-21 laboral.

5.2. Mòdul

Mòdul 1

Professional	Categoria	Hores a la setmana
Orientador/a familiar	A-21	37,50 hores

Mòdul 2

Professional	Categoria	Hores a la setmana
Orientador/a familiar	A-21	37,50 hores
Itinerància	Segons el model de la Seguretat Social	

Per a aquest Contracte Programa es preveu:

- Un orientador o orientadora per a cada SOAF.
- Itinerància pels ens comarcals. Quan l'ABSS a la qual el SOAF dona servei estigui compresa per més d'un municipi, el servei es prestarà de manera descentralitzada i itinerant entre els municipis que la formen.
- Un desplegament de manera gradual segons territori.

6. Avaluació

Els indicadors vigents queden recollits a l'aplicació ISocial.

7. Pla d'implantació

D'acord amb el Pla Estratègic de Serveis Socials 2021-2024, els SOAF son serveis preventius i universals que donen suport als EBSS amb els quals treballa conjuntament. Donada la situació del COVID19 cal reforçar la intervenció primària del serveis socials desplegant els serveis d'orientació i acompanyament a les famílies (SOAF).

Es preveu el desplegament a una part del territori català durant el Contracte Programa 2022-2025 amb un total de 58 SOAF. En el proper Contracte Programa 2026-2029 es preveu el desplegament a tot el territori, arribant a 107 SOAF.

	2022	2023	2024	2025
Increment anual	0	8	13	17
Nombre total SOAF	20	28	41	58

8. Normativa reguladora

D'acord amb els criteris de jerarquia normativa i de cronologia, i en el marc d'una xarxa de serveis d'orientació i acompanyament a la família, cal destacar la normativa següent:

- L'Estatut d'autonomia de Catalunya estableix a l'article 166.4 que és competència exclusiva de la Generalitat de Catalunya la promoció de les famílies i de la infància, que inclou en tot cas les mesures de protecció social i la seva execució.
- La Llei 18/2003, de 4 de juliol, de suport a les famílies, disposa a l'article 45 que el Govern ha d'establir un conjunt de programes i d'actuacions per potenciar el paper de les famílies com a educadores i transmissores de valors humans i cívics. Amb aquesta finalitat, s'ha d'oferir atenció personalitzada a les famílies amb problemes específics, i també informació i orientació de caràcter general per promoure el seu benestar i afavorir el diàleg i l'intercanvi d'experiències entre aquestes famílies.
- La Llei 12/2007, d'11 d'octubre, de serveis socials, recull a l'apartat 1.2.7.2 de l'annex, dins la classificació de prestacions de serveis, el servei d'atenció a les famílies, que entre altres aspectes inclou el servei d'atenció a les famílies (SAF) com un servei especialitzat destinat a famílies amb necessitats de suport.

Actualment s'ha reconvertit en SOAF, per descriure de manera més precisa el tipus d'atenció familiar que ofereix aquest servei.

- El Decret 142/2010, d'11 d'octubre, pel qual s'aprova la Cartera de serveis socials 2010-2011, inclou a l'apartat 1.2.11.1 de l'annex 1, Prestacions de la Xarxa de Serveis Socials d'Atenció Pública, el servei d'atenció a les famílies (SAF) com a prestació de la Cartera de serveis socials del Departament de Benestar Social i Família.

- La Llei 14/2010, del 27 de maig, dels drets i les oportunitats en la infància i l'adolescència, tracta als articles 37 i 12, respectivament, entre altres aspectes la responsabilitat en la criança i la formació dels infants i també el respecte i el suport a les responsabilitats parentals.

En relació amb el contingut de la Llei 14/2010, el model del servei d'orientació i acompanyament a les famílies (SOAF) reforça aquests aspectes. Així, l'article 12.1 disposa que "els pares i les mares tenen responsabilitats comunes en l'educació i el desenvolupament dels fills menors d'edat. Les polítiques d'atenció i de protecció dels infants i els adolescents han d'incloure les actuacions necessàries per a l'efectivitat de llurs drets, tenint en compte que el benestar dels infants i els adolescents està íntimament relacionat amb el de llurs famílies". En aquest sentit, tal com recull el preàmbul de la Llei esmentada, cal donar preeminència a l'interès dels menors i adolescents com a valor superior de l'ordenament jurídic. Tot seguit, l'article 12.2 disposa que "els poders públics han de proporcionar la protecció i l'assistència necessàries a les famílies perquè puguin assumir plenament llurs responsabilitats". A més, l'article 75 estableix que "les administracions públiques han de posar en pràctica programes d'informació i sensibilització adreçats a prevenir [...] les problemàtiques socials que afecten la població infantil i adolescent de Catalunya". Per la seva part, l'article 103 disposa que "els serveis socials bàsics han de valorar l'existència d'una situació de risc i promoure, si escau, les mesures i els recursos d'atenció social i educativa que permetin disminuir o eliminar la situació de risc cercant la col·laboració dels progenitors". L'article 104 declara que "les mesures que es poden establir un cop valorada la situació de risc són les següents: a) l'orientació, l'assessorament i l'ajut a la família. L'ajut a la família inclou les actuacions de contingut tècnic, econòmic i material dirigides a millorar l'entorn familiar".

- En els darrers anys, s'ha obert un debat a tot Europa en relació amb l'exercici de les responsabilitats parentals en el context dels canvis socials, jurídics i econòmics profunds que afecten el desenvolupament de la vida diària de les famílies i l'educació dels fills i filles. Així, el Consell d'Europa va aprovar a finals del 2006 la Recomanació Rec (2006)19 del Comitè de Ministres per als estats membres, sobre polítiques de suport a l'exercici positiu de la criança. Segons aquesta Recomanació, la criança positiva és el comportament dels pares i les mares que es basa en l'interès superior de l'infant, que vetlla per tenir-ne cura i perquè desenvolupi les seves capacitats, evita la violència, i reconeix l'infant i l'orienta d'acord amb uns límits establerts que li permetin créixer com a persona. L'objectiu de la Recomanació és reconèixer l'exercici de les responsabilitats parentals en una societat cada vegada més diversa i complexa, i convidar els països membres a crear programes i serveis de suport a les famílies.

Com a concreció a aquest servei, els darrers anys el Departament de Treball, Afers Socials i Famílies ha definit i concretat de manera participativa el model del servei d'orientació i acompanyament a les famílies (SOAF), que ha de servir com a guia fins que aquest servei es reguli normativament com a part del desplegament del Pla estratègic de serveis socials 2020-2024. Actualment el DSO, amb el lideratge de la Direcció General de Serveis Socials, incorpora el treball preventiu familiar com a objectiu que s'ha d'implementar en tot el territori de Catalunya per mitjà del SOAF.

9. Vinculació amb l'Agenda 2030 i els Objectius de Desenvolupament Sostenible

L'Agenda 2030 és el nou full de ruta global per avançar cap al desenvolupament sostenible que van aprovar les Nacions Unides el 2015. Inclou 17 Objectius de Desenvolupament Sostenible (ODS), que s'han d'assolir el 2030. El Govern de

Catalunya s'hi ha compromès amb la participació de tots els seus departaments. El DSO, d'acord amb aquesta directriu, visibilitza quins serveis inclosos en el Contracte Programa 2022-2025 incideixen en els ODS.

- Servei d'orientació i acompanyament a les famílies (SOAF): ODS 1 i 5

1. Fi de la pobresa
5. Igualtat de gènere

Fitxa 41. Servei comarcal de joventut

1. Marc competencial

Amb l'entrada en vigor del Decret 187/1993, de 27 de juliol, de delegació de competències de la Generalitat en matèria de joventut a les comarques, es deleguen les competències d'execució en matèria d'instal·lacions destinades a activitats amb infants i joves. Per fer possible l'efectivitat d'aquestes competències, se subscriu amb cada comarca un Contracte Programa (CP), en el qual s'inclouen les competències que ha d'exercir el consell comarcal i que li delega la Direcció General de Joventut. Aquestes competències deriven de la Llei 38/1991, de 30 de desembre, d'instal·lacions destinades a activitats amb infants i joves, i del Decret 16/2022, d'1 de febrer, d'instal·lacions juvenils i de modificació del Reglament de campaments juvenils, aprovat pel Decret 203/2013, de 30 de juliol. (DOGC núm. 8598 publicat el 03/02/2022).

En els acords del CP amb cada consell comarcal, es recullen també la col·laboració d'aquest ens en la verificació del compliment del Decret 267/2016, de 5 de juliol, de les activitats d'educació en el lleure en les quals participen menors de 18 anys (d'ara endavant, EduLleure), així com les funcions d'assistència i cooperació als municipis del seu àmbit territorial en matèria de joventut que es despleguen en el marc dels plans comarcals de joventut, d'acord amb l'article 14 de la Llei 33/2010, de l'1 d'octubre, de polítiques de joventut. Concretament, aquest article estableix que els ens locals supramunicipals han de vetllar perquè en els municipis del seu àmbit territorial es duguin a terme, amb nivells de qualitat homogenis, els serveis i les activitats complementàries en matèria de joventut dels ajuntaments.

Amb aquesta finalitat, s'insta els ens locals supramunicipals a elaborar i aprovar plans de joventut, amb la participació dels municipis del seu àmbit territorial. Aquests plans de joventut, denominats plans comarcals de joventut, es recullen en el Pla nacional de joventut de Catalunya (PNJCat), amb rang de pla sectorial de coordinació en matèria de joventut.

També, mitjançant l'article 26 de la Llei 33/2010 esmentada, es crea la Xarxa Nacional d'Emancipació Juvenil (XNEJ) com a mitjà que facilita a les persones joves el seu procés d'emancipació. El desplegament de la XNEJ ha implicat els ens locals de Catalunya en l'obertura de les oficines joves, enteses com a equipaments amb serveis especialitzats d'informació i emancipació juvenil d'àmbit comarcal.

Amb les actuacions d'aquesta fitxa es pretén garantir el desplegament de les funcions dels consells comarcals en matèria de joventut, que es concreten mitjançant els serveis comarcals de joventut (SCJ) i els plans comarcals de joventut (PCJ).

2. Objectius que s'han d'assolir

2.1. General

Garantir que tots els consells comarcals de Catalunya n'exerceixin les funcions en matèria de polítiques de joventut i d'instal·lacions juvenils d'acord amb l'EduLleure, mitjançant el desplegament dels SCJ.

2.2. Específics

Els SCJ tenen per objectius:

1. Promoure que en els municipis del seu àmbit territorial es duguin a terme, amb nivells de qualitat homogenis, les actuacions complementàries en matèria de joventut dels ajuntaments, mitjançant la coordinació del PCJ, el suport als municipis i la cooperació amb aquests.
1. Exercir per delegació diverses facultats executives en matèria d'instal·lacions juvenils que són competència de la Generalitat. Aquestes potestats executives són: la verificació de la legalització de les instal·lacions, l'activitat inspectora i l'activitat sancionadora.
2. Vetllar pel compliment de l'EduLleure, que té com a finalitat establir els elements mínims indispensables relatius a la qualitat pedagògica i a la seguretat dels infants o joves participants.

3. Accions que cal desenvolupar

3.1. El Departament de Drets Socials

- Finançar els SCJ en els termes que s'estableixen a l'apartat cinc.
- Participar en els processos de selecció del personal tècnic dels SCJ.
- Acompanyar i oferir suport tècnic en els processos de planificació estratègica vinculats als PCJ.
- Posar a disposició de l'ens local un espai virtual de recursos relacionats amb les polítiques de joventut, que li permeti estar al dia de la formació, les convocatòries i les novetats que li puguin ser d'interès. Crear una base de dades de recursos de la mateixa Direcció General de Joventut i també d'altres institucions i organismes vinculats a les polítiques de joventut.
- Gestionar els espais de coordinació tècnics i polítics necessaris a cada demarcació. Caldrà convocar, com a mínim, una taula de demarcació una vegada l'any amb els responsables polítics de joventut dels consells comarcals, i impulsar altres espais de coordinació estables, sectorials o territorials, que facilitin el treball en xarxa en matèria de joventut en l'àmbit nacional.
- Participar de les taules tècniques i polítiques comarcals convocades, sempre que el consell comarcal ho demani.
- Oferir a l'ens local atenció continuada, assessorament genèric i suport tècnic específic en l'exercici de l'execució de les competències delegades en matèria d'instal·lacions juvenils.
- Cooperar amb l'ens local en l'assessorament tècnic a titulars, personal tècnic facultatiu i altres administracions, persones o entitats interessades en matèria d'instal·lacions juvenils.

- Posar a disposició de l'ens local les eines informàtiques adequades per gestionar les instal·lacions juvenils de la seva comarca i per establir comunicació i cooperació interadministratives entre aquest i el Departament.
- Vetllar perquè l'ens local exerceixi correctament les competències delegades en matèria d'instal·lacions juvenils, verificar d'ofici —d'acord amb les dades de què disposa— el compliment de les obligacions inspectores i prendre les mesures oportunes, si escau.
- Oferir als SCJ atenció continuada, assessorament i suport tècnic específic en el desplegament de les actuacions relatives a les activitats d'EduLleure en les quals participen menors de 18 anys.
- Posar a disposició del consell comarcal les eines informàtiques adequades per a la gestió de les visites de comprovació i seguiment de les activitats relacionades amb l'EduLleure i per a la comunicació i la cooperació interadministratives entre l'ens local i el Departament.
- Vetllar perquè el consell comarcal exerceixi correctament les tasques de comprovació i suport, i verificar d'ofici, d'acord amb les dades de què disposa, que aquest ha complert el nombre establert de visites de control i seguiment de les activitats relacionades amb l'EduLleure.

3.2. L'ens local

- Cofinançar els SCJ en els termes que recull l'apartat cinc.
- Contractar un/a tècnic/a responsable del SCJ a jornada completa i dedicació exclusiva. S'ha de garantir que sigui un professional amb formació i especialització en matèria de joventut i categoria assimilable a la del personal tècnic mitjà.
- Contractar un/a tècnic/a de suport al SCJ als consells comarcals segons s'acordi. Aquest suport es preveu per a comarques a partir de 400.000 habitants. La contractació d'aquest perfil és necessari, atès el volum elevat de professionals de joventut i d'agents implicats en les polítiques d'aquesta matèria que es desenvolupen a cada territori, i a les nombroses accions de coordinació, suport i cooperació que el consell comarcal ha de dur a terme en aquest àmbit. S'ha de garantir, també, que sigui un o una professional amb formació i especialització en matèria de joventut i categoria assimilable a la del personal tècnic mitjà.
- Contractar una persona facultativa, que ha de ser treballadora pública, que exerceixi la tasca inspectora i redacti les actes i els informes tècnics en matèria d'instal·lacions juvenils. La dedicació d'aquest professional serà variable en funció de la tasca que hagi de desenvolupar a cada comarca.
- Elaborar el PCJ, amb caràcter plurianual.
- Dur a terme accions de suport i promoció de les polítiques locals de joventut, adreçades als agents de joventut (professionals i altres) de la comarca. Aquestes accions consisteixen a formar, assessorar, generar i transferir coneixement, i intercanviar experiències, entre d'altres.
- Crear espais d'interlocució estables amb els referents de joventut municipals del seu territori, per facilitar el seguiment i l'impuls de les accions del PCJ. Caldrà convocar, com a mínim, una taula política (amb els regidors i regidores de joventut) i una taula tècnica comarcal (amb els professionals de joventut) l'any.
- Impulsar altres espais i mecanismes de coordinació estables, sectorials o territorials, que facilitin el treball en xarxa en matèria de joventut entre els diferents agents de la comarca implicats en relació amb els objectius estratègics del PCJ.
- Promoure la coordinació institucional de l'oficina jove, vetllar-ne pel bon

funcionament i promoure'n l'abast comarcal, d'acord amb els objectius estratègics del PCJ.

- Vetllar per la coordinació de les actuacions i els serveis que està duent a terme l'oficina jove de la XNEJ a la comarca, convocant reunions de coordinació cadames com a mínim, en què assisteixin tots els professionals que hi estan implicats.
- Convocar periòdicament el comitè tècnic de l'oficina jove.
- Participar en els espais d'interlocució que preveu el PNJCat, convocats per la Direcció General de Joventut (DGJ) amb la col·laboració de les entitats municipalistes, així com en altres espais de treball compartit que es puguin promoure.
- Quant a les activitats que l'ens local dugui a terme, en tot el material divulgatiu que editi, així com en les convocatòries públiques i les invitacions que faci, hi hade fer constar: "Amb el suport de la Generalitat de Catalunya. Departament de Drets Socials. Direcció General de Joventut".
- Verificar les comunicacions de posada en funcionament de les instal·lacions juvenils i de modificació de dades registrals de les que ja estan legalitzades, un cop l'Oficina de Gestió Empresarial ha certificat la seva inscripció al Registre d'Instal·lacions Juvenils de la DGJ.
- Proposar a la Direcció General de Joventut la inscripció al Registre d'Instal·lacions Juvenils de les modificacions de dades registrals derivades de l'execució de les seves competències inspectores i sancionadores.
- Dur a terme les inspeccions d'ofici que determina la normativa, les inspeccions de comprovació i les inspeccions especials que siguin necessàries; elaborar les actes i els informes corresponents, i trametre els requeriments, si escau.
- Notificar a la Direcció General de Joventut el contingut de les inspeccions efectuades i els actes administratius que ha dictat d'acord amb les competències delegades. Les notificacions les ha d'efectuar pels mitjans electrònics que s'estableixin amb aquesta finalitat.
- Incoar els expedients sancionadors d'acord amb els supòsits que preveu la Llei 38/1991, de 30 de desembre, d'instal·lacions destinades a activitats amb infants i joves, tramitar-los i, si escau, resoldre'ls.
- Vetllar pel compliment de la normativa en matèria d'instal·lacions juvenils i assessorar-ne els titulars en cas que ho sol·licitin.
- Emetre els informes relatius a les competències delegades que li sol·licitin.
- Informar i assessorar les entitats i empreses del seu àmbit d'actuació que ho sol·licitin en matèria d'activitats relacionades amb l'EduLleure.
- Fer les visites de comprovació i seguiment de les activitats que es desenvolupen al seu territori, elaborar els informes referents a la normativa aplicable que es requereixin i tramitar els documents que deriven d'aquesta normativa.
- Col·laborar, si cal, amb la Direcció General de Joventut o directament amb Protecció Civil i el Centre de Coordinació Operativa de Catalunya (CECAT) en la gestió d'emergències i incidències rellevants que es produeixin durant la realització d'activitats relacionades amb l'EduLleure.

4. Condicions i recursos del servei

- El consell comarcal ha d'haver presentat el PCJ a la DGJ en el moment de concretar el CP. Si el PCJ caduca durant l'execució del CP, caldrà presentar-ne un de nou en el termini d'un any, com a màxim, des que finalitza la seva vigència..

- Cada professional del SCJ finançat per aquesta fitxa l'ha de contractar el consell comarcal durant la vigència del CP i s'ha de fer d'acord amb la data establerta per iniciar el desplegament d'aquests professionals.
- Els tècnics i tècniques del SCJ han de ser professionals de les ciències socials amb formació especialitzada i experiència en polítiques de joventut.
- El consell comarcal ha de disposar dels recursos d'infraestructura i logística necessaris perquè les persones que es contractin puguin desenvolupar adequadament les tasques encomanades.

5. Finançament del servei

A proposta del DSO, els ens locals es finançaran per a cada un dels conceptes que es recullen a continuació, atenent les característiques de cada comarca:

- a) El 100% dels costos laborals de la contractació del tècnic/a responsable del SCJ, amb dedicació a jornada completa i categoria assimilable a la del personal tècnic mitjà (B20.1). Els costos de referència per a la contractació a jornada completa del tècnic/a responsable del SCJ són:

B20.1	37.393,87 €
-------	-------------

Aquest mòdul variarà en els mateixos termes que ho facin les retribucions aprovades per al personal de la Generalitat de Catalunya.

- a) Es preveu finançar un import fix de 24.679,95€ per cada jornada completa. La contractació del tècnic/a de suport al SCJ als consells comarcals, ha de tenir una categoria assimilable a la del personal tècnic mitjà (B20.1).

L'import a finançar està calculat en base al 66% del mòdul de cost laboral actual de B20.1 (37.393,87€).

Aquest mòdul variarà en els mateixos termes que ho facin les retribucions aprovades per al personal de la Generalitat de Catalunya.

- b) Atribució econòmica per desplegar accions de coordinació i de suport als agents que intervenen en joventut en el marc del PCJ. S'inclouen les actuacions impulsades des del SCJ per al suport, promoció i seguiment de les polítiques de joventut, adreçades als agents de joventut (professionals, responsables de polítiques, entitats juvenils i persones joves) de la comarca, i que no siguin pròpies de l'Oficina Jove de l'XNEJ ni del programa d'Arrelament. Aquest mòdul és variable i es calcula d'acord amb els intervals de població jove i l'estructura de municipis a cada comarca. També es tindrà en compte la valoració que la coordinació territorial de joventut fa sobre la trajectòria d'aquestes accions del PCJ a cada consell comarcal.
- c) Atribució econòmica per executar les competències delegades en matèria d'instal·lacions juvenils. Aquest mòdul preveu la dedicació del personal facultatiu necessària a cada comarca, que varia segons el nombre d'instal·lacions que hi ha, les altes que es produeixen anualment i el volum de l'activitat de control d'instal·lacions no legalitzades. L'aportació econòmica del DSO es basarà en aquests barems, incloent-hi una estimació de desplaçaments i dietes vinculats a les inspeccions previstes.

- d) Atribució econòmica per verificar el compliment de la regulació de les activitats relacionades amb l'EduLleure. L'estudi de costos té en compte el nombre i el tipus d'accions que s'han de dur a terme a cada comarca, així com els canvis en les normatives aplicables que es preveuen. Es calcula un finançament variable a cada comarca atenent els desplaçaments i les dietes vinculats a les visites de seguiment previstes.

Les despeses d'aquesta fitxa es podran justificar amb l'import finançat pels capítols I, II i IV del pressupost de l'ens local. S'acceptarà la justificació de dietes i desplaçaments vinculades a les accions del Servei Comarcal de Joventut que són objecte de finançament d'aquesta fitxa.

Cada tècnic/a de joventut finançat, així com la figura del facultatiu que exerceix les potestats executives en matèria d'instal·lacions, preferentment s'hauran de contractar com a personal propi (capítol I) del consell comarcal, de manera estable durant la vigència del CP i segons la data d'inici del desplegament que s'acordi.

En el cas, que això no sigui possible, serà necessari informar a la coordinació territorial de Joventut corresponent del percentatge fins a un màxim del 100% de la contractació externa (subcontractació), per tal que l'autoritzi i es realitzi durant el termini més breu possible.

6. Avaluació

Els indicadors vigents queden recollits a l'aplicació ISocial.

7. Pla d'implantació

- Es dona continuïtat a la contractació dels tècnics i tècniques de joventut responsables dels SCJ, a fi de desplegar-ne les funcions a tots els consells comarcals de Catalunya, i se n'equipara el finançament al 100% del cost amb els mòduls que estableix el DSO en el marc del CP (mòdul B20.1).
- Durant la vigència del CP es preveu actualitzar el càlcul de costos per executar les competències delegades en matèria d'instal·lacions juvenils i per verificar el compliment de la regulació de les activitats relacionades amb l'EduLleure. Aquesta actualització s'ha de fer constar en l'atribució econòmica variable de cada SCJ.

8. Normativa reguladora

- Llei 38/1991, de 30 de desembre, d'instal·lacions destinades a activitats amb infants i joves.
- Decret 187/1993, de 27 de juliol, de delegació de competències de la Generalitat en matèria de joventut a les comarques.
- DECRET 16/2022, d'1 de febrer, d'instal·lacions juvenils i de modificació del Reglament de campaments juvenils, aprovat pel Decret 203/2013, de 30 de

juliol.(DOGC núm. 8598 publicat el 03/02/2022).

- Llei 33/2010, de l'1 d'octubre, de polítiques de joventut.
- Decret 90/2013, de 29 de gener, pel qual s'aprova el Pla nacional de joventut de Catalunya 2011-2020.
- Decret 267/2016, de 5 de juliol, de les activitats d'educació en el lleure en les quals participen menors de 18 anys.

9. Vinculació amb l'Agenda 2030 i els Objectius de Desenvolupament Sostenible

L'Agenda 2030 és el nou full de ruta global per avançar cap al desenvolupament sostenible que van aprovar les Nacions Unides el 2015. Inclou 17 Objectius de Desenvolupament Sostenible (ODS), que s'han d'assolir el 2030. El Govern de Catalunya s'hi ha compromès amb la participació de tots els seus departaments. El DSO, d'acord amb aquesta directriu, visibilitza quins serveis inclosos en el Contracte Programa 2022-2025 incideixen en els ODS:

1. Fi de la pobresa
4. Educació de qualitat
8. Treball digne i creixement econòmic
16. Pau, justícia i institucions sòlides

Fitxa 42. Oficines joves per a l'emancipació juvenil

1. Marc competencial

Segons l'article 142 de l'Estatut d'autonomia de Catalunya, correspon a la Generalitat la competència exclusiva en matèria de joventut, que inclou, en tot cas, el disseny, l'aplicació i l'avaluació de polítiques, plans i programes destinats a la joventut.

El Pla nacional de joventut de Catalunya (PNJCat) és el marc estratègic per desenvolupar les polítiques de joventut al nostre país, amb la finalitat de facilitar el procés d'emancipació juvenil i fomentar el protagonisme i la participació de les persones joves en la construcció del seu projecte de vida i la seva incidència en la societat.

El PNJCat determina que Generalitat de Catalunya, el món local i el conjunt del moviment juvenil organitzat són els encarregats de desenvolupar-ne els objectius, dur-los a terme i treballar per assolir-los. L'Administració local hi té una funció destacada, ja que, a partir dels principis de proximitat i subsidiarietat, les polítiques de joventut han de respondre a les necessitats i als projectes de la gent jove; a més, el contacte directe que té amb les persones joves i la seva realitat permet dissenyar solucions més ajustades al seu context immediat.

La Llei 33/2010, de l'1 d'octubre, de polítiques de joventut, crea la Xarxa Nacional d'Emancipació Juvenil (XNEJ) i estableix que, per fer-ne el desplegament al territori, la Direcció General de Joventut (DGJ) ha de disposar d'oficines joves (OJ) com a eines per gestionar la complexitat i la diversitat de les polítiques de joventut arreu del país, amb criteris d'interinstitucionalitat i interdepartamentalitat. Les OJ tenen l'objectiu d'esdevenir el referent per als joves i oferir-los l'atenció integral necessària per al desenvolupament personal i social, a més de contribuir, de manera decidida, al seu procés d'emancipació.

La XNEJ ha elaborat, en col·laboració amb els referents professionals de les OJ i dels punts d'informació juvenil, un document marc que inclou orientacions per fer-ne el desplegament. Es tracta del Catàleg de serveis de la XNEJ, que determina el funcionament comú i els requisits tècnics mínims per garantir la qualitat en l'atenció a la persona jove, per a la transformació social i per a la inclusió.

2. Objectius que s'han d'assolir

2.1. General

Millorar els processos d'emancipació i de transició juvenil des d'un enfocament integral de la realitat de les persones joves, mitjançant el desplegament de les OJ de la XNEJ, com a serveis d'informació, orientació i assessorament d'abast comarcal a tot el territori català.

2.2. Específics

Les OJ de la XNEJ tenen els objectius següents:

1. Orientar, assessorar i proporcionar eines i estratègies per analitzar i comprendre la realitat de la persona jove i per prendre decisions, mitjançant l'atenció personalitzada, integral i adaptada a les necessitats individuals i grupals.
2. Participar en la transformació digital de l'Administració pública en l'àmbit de les polítiques de joventut.
3. Contribuir a evitar la reproducció de les desigualtats i a promoure l'equitat.

3. Accions que cal desenvolupar

3.1. El Departament de Drets Socials

- Finançar l'ens local en els termes que determina l'apartat corresponent.
- Establir i actualitzar el Catàleg de serveis de la XNEJ, així com els criteris de desplegament operatiu de la qualitat de l'atenció jove a la XNEJ.
- Posar a disposició de les OJ una cartera de serveis de la Direcció General de Joventut i l'Agència Catalana de la Joventut amb els recursos formatius i de suport de la XNEJ.
- Proposar, facilitar, acompanyar i dinamitzar tant els projectes o programes com el treball en xarxa de les OJ amb altres agents que intervenen en l'emancipació de les persones joves.
- Facilitar espais col·laboratius presencials i digitals per a la gestió interna i la informació de la XNEJ.
- Proporcionar la imatge gràfica identificativa de la XNEJ, mitjançant el *Manual d'imatge corporativa de la XNEJ*.
- Instal·lar la imatge corporativa de la XNEJ als equipaments on s'ubiquen les OJ.
- Fer difusió i publicitat de les OJ i dels serveis que ofereixen mitjançant el portal de recursos digitals de la Direcció General de Joventut i l'Agència Catalana de la Joventut (ACJ).
- Impulsar els òrgans de gestió de les oficines joves.

3.2. L'ens local

- Prestar serveis d'atenció integral a les persones joves per detectar necessitats, interessos i tendències del jovent, gestionar la informació i comunicació, dinamitzar la informació i les accions formatives en relació amb els àmbits d'actuació de l'emancipació juvenil, segons els estàndards del Catàleg de serveis de la XNEJ i els processos que descriu *la Guia per al desplegament operatiu de la qualitat de l'atenció jove*.
- Establir un pla d'actuació anual (PAA) de l'OJ en el marc del pla comarcal de joventut corresponent. Aquest s'haurà de presentar, d'acord amb el document estandarditzat i els canals, que posi a disposició la Direcció General de Joventut a partir del 2024. Aquest pla s'haurà de presentar un cop estigui aprovat pel Consell gestor.
- Participar del Consell Gestor de la OJ, així com exercir les funcions d'aquest que estableix el "Catàleg de serveis de la Xarxa Nacional d'Emancipació Juvenil
- Participar del Comitè Tècnic de la OJ, així com exercir les funcions d'aquest que estableix el "Catàleg de serveis de la Xarxa Nacional d'Emancipació Juvenil.
- Ubicar les OJ en un equipament de la capital de la comarca, sens perjudici que l'òrgan competent en matèria de joventut de la Generalitat de Catalunya

n'autoritzi la ubicació en un altre municipi de la comarca. Els equipaments han de tenir les característiques que defineix el Catàleg de serveis de la XNEJ.

- Dissenyar i desplegar accions de foment de l'accés del jovent a l'Administració pública per mitjà d'eines i entorns digitals.
- Dissenyar i desplegar accions per facilitar l'accés als tràmits administratius que han de fer les persones joves.
- Dissenyar i desplegar accions per difondre noves eines de comunicació.
- Emprar la imatge gràfica identificativa de la XNEJ amb tots els seus elements de difusió.
- Utilitzar i mantenir la imatge gràfica identificativa de la XNEJ als equipaments on s'ubiquen les OJ i, si escau, comunicar a la DGJ qualsevol necessitat de millora o substitució de la imatge gràfica per deteriorament o canvi d'ubicació de l'OJ.
- Inscriure les consultes que fan les persones usuàries de l'OJ al registre que la DGJ facilita a la XNEJ.
- Garantir l'abast comarcal de l'OJ amb el treball en xarxa amb tots els municipis de la comarca mitjançant d'accés als serveis d'emancipació juvenil al conjunt del territori.
- Establir mecanismes de treball en xarxa amb els professionals de joventut i d'altres àrees que hi tinguin relació en l'àmbit dels serveis d'emancipació de l'OJ.
- Col·laborar i dinamitzar l'accés dels diferents punts d'informació juvenil de la comarca a la cartera de serveis de la XNEJ.
- Constituir un consell gestor, de composició paritària, que tingui un màxim de sis persones, amb dos representants de cadascuna de les administracions gestores de l'OJ. Aquest consell gestor ha d'exercir les funcions de seguiment de l'oficina i s'ha de reunir de manera ordinària, com a mínim, un cop l'any. La presidència correspon a la persona representant de la Direcció General de Joventut, que és titular de la coordinació territorial de joventut corresponent i la que ha de convocar les reunions. El consell gestor distribuirà les funcions per a cada ens local participant.
- Constituir i convocar periòdicament durant l'any un comitè tècnic, que ha d'estar format per representants tècnics de cadascuna de les administracions de l'OJ. Algunes de les funcions d'aquest òrgan són el seguiment del pla d'actuació de l'OJ, el seguiment del sistema d'indicadors, la preparació de la documentació i els materials per al consell gestor i altres tasques relacionades amb el funcionament ordinari de l'equipament.

4. Condicions i recursos del servei

Poden accedir al finançament els consells comarcals i els ajuntaments de municipis que siguin capitals de comarca i que presentin les característiques i els requisits següents:

- Les OJ per a les quals l'ens local demani finançament per mitjà d'aquesta línia han de constar en el "Registre de Serveis d'Informació Juvenil de Catalunya". Així mateix, han de complir les característiques que defineix el Catàleg de serveis de la XNEJ.
- L'OJ ha de disposar del nombre de professionals que estableix el Catàleg de serveis de la XNEJ, que és variable segons el total de població jove a la qual s'adreça cada OJ, d'acord amb els blocs que defineix el Catàleg. Aquests professionals són l'informador/a juvenil responsable, l'informador/a juvenil i l'assessor/a. Les OJ que no disposin de la total dedicació dels professionals que preveu el Catàleg en el moment de signar el Contracte Programa han de tenir

aquesta dotació quan finalitzi la vigència del Contracte Programa (CP). En qualsevol cas, els ens locals beneficiaris han de garantir una dotació de recursos humans mínima a l'OJ en la justificació anual, que ha de ser proporcional al finançament que s'hi adjudica.

- Les actuacions d'aquest equipament s'han d'emmarcar en el pla comarcal de joventut i, si escau, en el pla local de joventut de la capital de comarca implicada. Aquests plans han de ser vigents durant el CP i cal que s'hagin presentat en el moment de concretar-lo. En cas de no tenir el pla vigent, poden accedir al CP els ens locals que estiguin en procés d'elaborar-ne un de nou. En aquest cas, el nou pla, aprovat pel ple de l'ens local o òrgan equivalent, s'ha d'adreçar a la DGJ abans que finalitzi l'any en curs. En el cas que l'elaboració d'aquest es perllongui més enllà d'aquesta finalització, caldrà presentar un certificat aprovat per junta de govern o òrgan equivalent, on s'indiqui quin és el procés d'elaboració, la metodologia i la data prevista d'aprovació, que no ha de superar l'any de finalització de l'actual CP.
- Els ajuntaments dels municipis que són capitals de comarca menors de 20.000 habitants que siguin beneficiaris del finançament per a OJ, n'han de tramitar la sol·licitud i la justificació corresponent mitjançant el consell comarcal de referència. Així mateix, s'ha de formalitzar un conveni entre ambdós ens locals per establir les bases de la col·laboració.
- L'ens local beneficiari ha de cofinançar un mínim del 10% del pressupost del programa (el pressupost de l'ens local per a l'OJ ha de superar un mínim del 10% de l'import que finança CP).

5. Finançament del servei

5.1. Conceptes

El finançament a les OJ s'estableix en funció de la suma de costos laborals previstos i d'una variable associada a l'abast comarcal. L'import per a cada OJ parteix del càlcul d'aquests dos conceptes segons els territoris i el 2022 es finança un mínim del 35% d'aquests costos.

- a) Costos laborals del personal necessari a les OJ: informador/a juvenil, assessor/a i informador/a juvenil responsable.

Es parteix del càlcul del personal mínim de les OJ d'acord amb el que estableix el Catàleg de serveis, tenint en compte els blocs segons el volum de població jove de cada comarca:

- Servei generalista d'informació juvenil.
- Un servei especialitzat com a mínim. Quant a la dedicació del personal en aquest tipus de servei, se'n fa una valoració mitjana aproximada.

	Informació generalista	Servei especialitzat
Bloc 1	2	1,5
Bloc 2	2	1
Bloc 3	1,5	1
Bloc 4	1,5	0,5
Bloc 5	1	0,5

- b) Actuacions del servei relacionades amb l'abast comarcal de les OJ, amb una atribució econòmica variable segons el nombre de municipis de cada comarca, en els àmbits d'actuació atribuïts a les OJ com són ocupació juvenil, salut, educació, habitatge, cultura i mobilitat internacional, tal i com es desenvolupa en el "Catàleg de serveis de la Xarxa Nacional d'Emancipació Juvenil".

5.2. Mòduls

Els costos de referència per a la contractació de cada professional de les OJ són:

	Categoria assimilable:	
Informador/a juvenil	C14	29.110,97 €
Informador/a juvenil responsable	B20.1	37.393,87 €
Assessor/a	A21	41.946,10 €

A l'hora d'aplicar aquests costos a cada bloc (apartat 5.1), cal tenir en compte els criteris següents:

- En els blocs amb 2 professionals per al servei d'informació generalista, hi ha d'haver 1 informador/a juvenil i 1 informador/a juvenil responsable. Si es requereix tenir-ne 1,5, hi ha d'haver 1 informador/a juvenil i 0,5 informador/a juvenil responsable. Si només es requereix 1 professional, es compta com a informador/a juvenil responsable.
- En el cas del servei especialitzat, el cost total es calcula multiplicant directament el nombre de personal previst (assessor/a) pel seu cost, d'acord amb el quadre de l'apartat 5.1.

Així doncs, el cost de contractació del personal tècnic de les OJ segons els blocs correspon als imports següents:

OJ	Cost del personal tècnic
Bloc 1	129.423,95 €
Bloc 2	108.450,90 €
Bloc 3	93.895,44 €
Bloc 4	72.922,39 €
Bloc 5	50.083,98 €

Aquests costos per categories laborals poden variar en els mateixos termes que hofacin les retribucions aprovades per al personal de la Generalitat de Catalunya.

5.3. Justificació econòmica

Els ens locals han de presentar la justificació econòmica corresponent dins el termini que estableix el Contracte Programa. Caldrà justificar el 100% del pressupost informat i signat al Contracte Programa.

Les despeses que es poden justificar per mitjà d'aquesta fitxa són les corresponents als capítols I, II (amb la possibilitat de subcontractació fins al 100%) i IV del pressupost de l'ens local (ajuntaments i consells comarcals), a fi de respondre a les despeses del personal contractat per dur a terme els diferents serveis, a les despeses ordinàries de funcionament de l'OJ, a les de les activitats, o a les transferències corrents als ens locals que participen en aquesta fitxa.

6. Avaluació

Els indicadors vigents queden recollits a l'aplicació ISocial.

7. Pla d'implantació

- Cal vetllar per consolidar el desplegament territorial de les OJ que defineix el Catàleg de la XNEJ, d'acord amb les revisions oportunes que s'esdevinguin durant el període 2022-2025.

8. Normativa reguladora

- Llei 33/2010, de l'1 d'octubre, de polítiques de joventut.
- Decret 90/2013, de 29 de gener, pel qual s'aprova el Pla nacional de joventut de Catalunya 2011-2020.

9. Vinculació amb l'Agenda 2030 i els Objectius de Desenvolupament Sostenible

L'Agenda 2030 és el nou full de ruta global per avançar cap al desenvolupament sostenible que van aprovar les Nacions Unides el 2015. Inclou 17 Objectius de Desenvolupament Sostenible (ODS), que s'han d'assolir el 2030. El Govern de Catalunya s'hi ha compromès amb la participació de tots els seus departaments. El DSO, d'acord amb aquesta directriu, visibilitza quins serveis inclosos en el Contracte Programa 2022-2025 incideixen en els ODS:

1. Fi de la pobresa
4. Educació de qualitat
8. Treball digne i creixement econòmic
16. Pau, justícia i institucions sòlides

Fitxa 43. Desplegament de polítiques locals de joventut

1. Marc competencial

Segons l'article 142 de l'Estatut d'autonomia de Catalunya, correspon a la Generalitat la competència exclusiva en matèria de joventut, que inclou, en tot cas, el disseny, l'aplicació i l'avaluació de polítiques, plans i programes destinats a la joventut.

El Pla nacional de joventut de Catalunya (PNJCat) és el marc estratègic per desenvolupar les polítiques de joventut al nostre país, així com l'instrument per coordinar-les interadministrativament. El PNJCat determina que la Generalitat de Catalunya, l'àmbit local i el conjunt del moviment juvenil organitzat són els encarregats de desenvolupar-ne els objectius, dur-los a terme i treballar per assolir-los. L'Administració local hi té una funció destacada, ja que, a partir dels principis de proximitat i subsidiarietat, les polítiques de joventut han de respondre a les necessitats i als projectes de la gent jove; a més, el contacte directe que té amb les persones joves i amb la seva realitat permet dissenyar solucions més ajustades al seu context immediat.

Al seu torn, la Llei 33/2010, de l'1 d'octubre, de polítiques de joventut de Catalunya, recull les funcions dels ens locals. Per a l'àmbit municipal es descriuen les actuacions complementàries que cal desenvolupar en matèria de joventut per implementar les polítiques de joventut des de la proximitat (article 13). Pel que fa a l'àmbit supramunicipal, se centren en l'assistència i la cooperació als municipis, que han de vetllar perquè es duguin a terme en el seu àmbit territorial, amb nivells de qualitat homogenis, els serveis i les activitats complementàries en matèria de joventut dels ajuntaments (article 14). Tots dos agents han d'elaborar plans en matèria de polítiques de joventut, que poden ser d'àmbit supramunicipal o municipal. En el marc del PNJCat, aquests plans s'han anomenat plans locals de joventut (impulsats per ajuntaments, consorcis i mancomunitats) o plans comarcals de joventut (promoguts per consells comarcals).

Així mateix, la Llei 33/2010, de l'1 d'octubre, de polítiques de joventut, defineix els serveis juvenils com totes les actuacions que les administracions públiques o les entitats sense ànim de lucre presten regularment i de manera continuada, i que estan destinades a satisfer les necessitats específiques de les persones joves pel que fa a l'emancipació i la participació. S'entenen per joves el conjunt de persones d'entre 16 i 29 anys, llevat de les excepcions que s'estableixin per a polítiques de joventut concretes, que amplien el rang d'edat (dels 12 als 35 anys).

Totes les polítiques que impulsa aquesta fitxa s'han de desplegar segons les necessitats i potencialitats de les persones joves de cada territori, mitjançant els plans locals i comarcals de joventut (PLJ i PCJ), que es fonamenten en una anàlisi de la realitat juvenil i el seu context.

2. Objectius que s'han d'assolir

2.1. Generals

El Contracte Programa (CP) 2022-2025 és una eina clau per desplegar les polítiques de joventut a l'àmbit local, especialment pel que fa a la promoció de polítiques de proximitat a les persones joves. Aquest CP es perfila en el mateix moment en què s'està donant

forma al nou PNJCat, per mitjà d'un procés de treball amb el conjunt d'agents implicats. En el marc d'aquest procés, s'estan definint nous plantejaments per a les polítiques de joventut per poder oferir una resposta millor a la realitat actual de les persones joves.

Aquests plantejaments impregnen, en bona part, les polítiques que es volen impulsar en l'àmbit local els propers anys.

En aquest sentit, amb aquesta fitxa es preveu promoure el desplegament de les polítiques locals de joventut, amb una atenció especial a la diversitat territorial de Catalunya i a les necessitats de les persones joves en l'actualitat.

2.2. Específics

La fitxa es concreta en un conjunt de programes i serveis adaptats als diferents territoris per mitjà de dues estratègies o línies de finançament, per a cada una de les quals s'identifiquen els objectius específics corresponents.

1. Programes i serveis juvenils
2. Tècnics/tècniques de joventut compartits

1. Programes i serveis juvenils

Aquesta línia de finançament promou el desplegament de programes o serveis juvenils de proximitat, en coherència amb el PLJ i el PCJ de cada territori, sempre que responguin a un o a més d'un dels objectius següents:

- Promoure la participació i l'autonomia de les persones joves, així com els processos d'experimentació i promoció cultural.
- Millorar els processos vitals de les persones joves i abordar els diferents aspectes i moments de la vida més enllà de les lògiques sectorials i especialitzades.
- Reduir l'impacte de les desigualtats per edat, sexe, classe social, territori, diversitat funcional i origen, i incidir en situacions de vulnerabilitat de les persones joves.

2. Tècnics/tècniques de joventut compartits

A partir de la funció dels consells comarcals d'assistència i cooperació als municipis del seu àmbit territorial en matèria de joventut, aquesta línia de finançament promou la contractació mancomunada de professionals de joventut entre el consell comarcal i els ajuntaments de la seva comarca amb poca capacitat per contractar-los per si sols, preferentment de municipis de fins a 5.000 habitants. L'objectiu que s'ha d'assolir és el següent:

- Facilitar la contractació d'estructures tècniques de proximitat als joves per desplegar programes i serveis juvenils.
-

3. Accions que cal desenvolupar

3.1. El Departament de Drets Socials

1. Programes i serveis juvenils

- a) Finançar l'ens local en els termes que s'estableixen a l'apartat corresponent.
- b) Acompanyar i oferir suport tècnic en els processos de planificació estratègica vinculats al PLJ i PCJ, així com dissenyar i desplegar el

programa o servei per al qual es rep finançament en el marc d'aquesta fitxa.

- c) Posar a disposició de l'ens local un espai virtual de recursos per a les polítiques de joventut (<http://ejoventut.gencat.cat>), amb actualitat sobre formació, convocatòries i novetats que li pot interessar.
- d) Facilitar la transferència de coneixement i l'intercanvi d'experiències entre els ens locals de diferents demarcacions que despleguen programes i serveis juvenils en el marc d'aquesta fitxa.
- e) Gestionar, en el marc del PNJCat, els espais de coordinació tècnics i polítics necessaris a cada demarcació.

2. Tècnics/tècniques de joventut compartits

- a) Finançar l'ens local en els termes que s'estableixen a l'apartat corresponent.
- b) Acompanyar i oferir suport tècnic en els processos de planificació i implementació del programa de tècnics i tècniques de joventut compartits.

3.2. L'ens local

1. Programes i serveis juvenils

Mitjançant aquesta línia es pretenen finançar programes o serveis juvenils en coherència amb el PLJ o PCJ vigent a cada territori beneficiari. Els programes o serveis juvenils pels quals s'acordi el finançament amb cada ens local han de respondre a un dels eixos següents de les polítiques de joventut:

- a) Dinamització, cocreació i promoció cultural
  - b) Projectes de vida i emancipacions
  - c) Inclusió social i equitat
  - d) Polítiques integrals de joventut
  - e) Arrelament dels joves a l'entorn rural
-
- a) Dinamització, cocreació i promoció cultural
    - Programes o serveis juvenils (espais o casals de joves) per dinamitzar la gent jove perquè facin activitats i projectes de manera autònoma, així com per educar en la participació, implicar el jovent en els afers col·lectius i visualitzar la participació juvenil. En aquest sentit, s'ofereixen espais, recursos i accions en el marc d'un projecte socioeducatiu adreçat a les persones joves, a fi d'afavorir-ne la igualtat d'oportunitats com a ciutadans de ple dret.
    - En aquestes actuacions cal incidir en les condicions perquè hi participin les persones joves: voler (motivació), poder (espais) i saber (coneixements, habilitats i actituds). Aquestes actuacions poden ser de dinamització juvenil (espai de trobada i relació, programació d'activitats formatives i de lleure, etc.) i de suport (eines i recursos per a entitats i col·lectius juvenils).
    - Processos participatius i espais de diàleg entre l'Administració i les persones joves per incrementar-ne la capacitat d'incidència en les polítiques públiques que les poden afectar. Les persones joves hi han de poder participar amb lògica de procés, més enllà d'activitats puntuals. S'hi inclouen, també, accions per impulsar noves eines de comunicació i processos participatius en línia.
    - Programes de promoció cultural com a eina de desenvolupament

social. En conjunt es recullen accions que promoguin la participació cultural de les persones joves que tinguin incidència en el seu entorn, que les empoderin com a agents culturals crítics, tant des de la vessant del consum com de la creació, amb una atenció especial als col·lectius que estan en una situació desafavorida i des d'una perspectiva comunitària.

- Competències i usos en l'entorn digital. Accions de formació i capacitatció en competències digitals i accions que fomenten la creació crítica de continguts digitals de les persones joves.

b) Projectes de vida i emancipacions

- Programes de promoció de la igualtat d'oportunitats en el procés educatiu de les persones joves. Actuacions que contribueixen a l'èxit educatiu i promouen la igualtat d'oportunitats d'accés al procés educatiu, mitjançant el treball en xarxa entre tots els agents que formen la comunitat educativa.
- Programes per impulsar la incorporació laboral de qualitat de les persones joves. Accions destinades especialment a facilitar una incorporació laboral de qualitat i amb unes condicions dignes, així com eines per a les persones joves perquè puguin afrontar la precarietat que hi ha en aquest aspecte.
- Programes de suport a projectes d'economia social i solidària (ESS). Actuacions de suport a l'ESS que contribueixin a avançar cap a una economia socialment sostenible, amb nous models productius i d'organització empresarial de caràcter innovador i inclusiu, per mitjà de diferents fórmules, com ara el suport econòmic, el suport formatiu i el treball en xarxa amb agents del sector.
- Programes per millorar l'accés de les persones joves a l'habitatge. Actuacions que, per mitjà de diferents fórmules, tractin d'incidir en el mercat i en les polítiques locals d'habitatge per donar prioritat a aquest col·lectiu, posant el focus en els models alternatius d'accés i tinença de l'habitatge.
- Programes de promoció de la salut. Actuacions de promoció de la salut de les persones joves mitjançant les habilitats per a la vida i la gestió emocional dels joves. Aquests programes o projectes han d'anar destinats a les persones joves, tot i que també és important treballar des de factors ambientals o d'entorn, per exemple, amb famílies, centres educatius, clubs esportius, etc.
- Programes per promoure la mobilitat internacional. Programes de suport i acompanyament a la mobilitat internacional de les persones joves, tant de l'àmbit laboral com educatiu, de lleure, d'oci alternatiu i de voluntariat social, posant el focus en la participació de les persones joves amb una situació desafavorida.

c) Inclusió social i equitat

- Accions per promoure la igualtat per raó de gènere o sexe. Programes per incorporar la perspectiva de gènere, accions de formació i capacitatció en matèria de gènere i LGBTI i accions de prevenció de les violències masclistes i LGBTI- fòbiques.
- Programes de promoció intercultural. Accions per facilitar la interacció positiva entre persones i col·lectius joves amb referents geogràfics, culturals i identitaris diversos; mecanismes per garantir una participació culturalment diversa; i accions de sensibilització en

interculturalitat (antiracisme, reconeixement de la diversitat, identificació i lluita contra les discriminacions) amb persones joves.

- Actuacions per promoure la igualtat de persones joves amb diversitat funcional. Formació i capacitació entorn de la diversitat funcional (llenguatge de signes o d'altres), mecanismes per afavorir la participació segons la diversitat funcional i accions de sensibilització respecte a la diversitat funcional amb persones joves (reconeixement de la diversitat, identificació i lluita contra les discriminacions).
- Accions per aplicar la perspectiva interseccional i per visualitzar en positiu la diversitat juvenil. Es poden concretar en l'avaluació i la revisió de determinats programes o serveis juvenils des d'un enfocament interseccional o en accions per combatre l'estigmatització de les persones joves als mitjans de comunicació, entre d'altres.
- Accions per generar un vincle socioeducatiu amb les persones joves que estan en una situació de més vulnerabilitat mitjançant els equipaments i serveis juvenils.

d) Polítiques integrals de joventut

- Serveis d'informació, orientació i assessorament juvenil. Serveis d'àmbit municipal per facilitar que la persona jove adquireixi més capacitació, tingui més accés a recursos, més llibertat d'elecció i, en definitiva, més autonomia i una situació d'igualtat d'oportunitats en l'àrea sobre la qual ha rebut l'atenció. Es concreten en diferents actuacions (presencials o virtuals), que poden ser d'informació, d'orientació, d'assessorament (acadèmic, laboral, d'autoocupació i emprenedoria, de mobilitat internacional, d'habitatge, de salut, etc.), de formació i acompanyament. També es preveuen accions de dinamització de la informació.
- Programes que combinen la intervenció en els diferents eixos de les polítiques de joventut exposats, per incidir en la realitat juvenil segons la interrelació entre aquests eixos. Aquestes actuacions s'han d'articular a partir de plantejaments de xarxa i coordinació transversal. S'hi poden incloure projectes d'equipaments o serveis juvenils que despleguen actuacions en diferents eixos, així com programes de caràcter generalista que contribueixen, amb claredat, al conjunt d'objectius de la línia de finançament.
- Pel seu tarannà transversal, aquí també es recullen programes que promoguin el consum responsable, sostenible i de proximitat, baix en carboni, així com el residu zero i l'economia circular, entre les persones joves i també en els equipaments i serveis juvenils. A més, s'hi inclouen les accions que promoguin la reducció i el càlcul de la petjada ecològica en l'organització d'actes, serveis i programes en matèria de joventut.

e) Arrelament de les persones joves a l'entorn rural

- Programes que contribueixen al desenvolupament dels municipis petits i rurals des de la perspectiva de les persones joves. Es concreten, d'una banda, en actuacions que milloren el vincle dels joves amb el seu entorn i entenen la identitat del lloc com a eina de desenvolupament local i, d'altra banda, en actuacions que posen en valor el dinamisme i la innovació que aporten les persones joves per fer front als reptes i les complexitats que actualment es plantegen en relació amb els municipis petits i rurals.

2. Tècnics/tècniques de joventut compartits

- Contractació de tècnics/tècniques de joventut compartits amb una categoria laboral assimilable a la de tècnic mitjà.
- Coordinació de les funcions dels professionals de joventut contractats. Les funcions d'aquests professionals s'han acordat amb els municipis on es presten els serveis i, segons les necessitats que s'hi identifiquin per a cada cas, es concreten en les següents:
  - Elaboració i seguiment de plans locals de joventut.
  - Coordinació del desplegament de programes i serveis juvenils, vetllant per la participació de les persones joves i dels diferents agents implicats.
  - Dinamització de la gent jove del municipi i suport a les iniciatives juvenils.
  - Tasques d'informació i orientació adreçades a les persones joves.
- Cofinançament dels costos de contractació de tècnics/tècniques de joventut compartits.

4. Condicions i recursos del servei

1. Programes i serveis juvenils

Poden accedir al finançament per a aquesta línia els ens locals que responguin a les característiques i requisits següents:

- a) Disposar d'un PLJ vigent de caràcter plurianual. Cal haver presentat aquest PLJ i la seva aprovació pel Ple municipal (o per l'òrgan equivalent) a la Direcció General de Joventut (DGJ), en el moment en què es concreti el CP. En cas que aquest pla caduqui durant la vigència del CP, s'ha de presentar el nou PLJ i la seva aprovació; per fer-ho s'estableix un termini d'un any a comptar del moment en què deixa de ser vigent.
- b) En cas de no tenir el PLJ vigent en el moment de signar el CP, poden accedir al CP els ens que estiguin en procés d'elaboració d'un nou PLJ, sempre que acreditin que es troben en aquesta situació. En aquest cas, el nou PLJ, aprovat pel Ple o per l'òrgan equivalent, s'ha de presentar a la DGJ abans de finalitzar l'any en curs. En el cas que l'elaboració d'aquest es perllongui més enllà d'aquesta finalització, caldrà presentar un certificat aprovat per junta de govern o òrgan equivalent, on s'indiqui quin és el procés d'elaboració, la metodologia i la data prevista d'aprovació, que no ha de superar l'any de finalització de l'actual CP.
- c) Disposar d'un servei de joventut per coordinar i desplegar el PLJ. El PLJ ha d'identificar la dotació de personal que forma part del servei de joventut a l'apartat de recursos, recollint també els tècnics/tècniques de joventut compartits si disposen d'aquest professional al seu servei.
- d) Per accedir al finançament de programes d'arrelament de les persones joves a l'entorn rural, no cal complir els requisits a, b i c. Els ajuntaments (preferentment de municipis que tinguin fins a 2.000 habitants) amb els quals s'acordi aquest finançament hauran de presentar un programa conjunt amb el consell comarcal de referència, que haurà de ser coherent amb la diagnosi i els objectius del PCJ corresponent.
- e) Per accedir al finançament d'un servei d'informació, orientació i assessorament juvenil, aquest ha de constar al registre oficial de la XNEJ,

- d'acord amb la normativa vigent.
- f) Presentar, en el termini corresponent, la descripció del programa o servei per al qual es proposa finançament, d'acord amb el formulari estandarditzat de la DGJ. Cada ens local ha de presentar un únic programa o servei en el marc d'un dels cinc eixos de polítiques de joventut que s'han identificat. S'entén que aquest programa o servei pot evolucionar durant els anys de vigència del CP i, per tant, es poden produir canvis en les activitats i en la metodologia que es descriu al principi, sempre que siguin coherents amb els objectius del programa o servei i del PLJ o PCJ. En el cas que es produeixin canvis significatius, s'han de notificar a la coordinació territorial de joventut de referència i s'han d'exposar en el marc de la justificació tècnica.
  - g) Els ajuntaments de municipis de menys de 20.000 habitants es poden beneficiar d'aquesta línia de finançament en col·laboració amb el consell comarcal o mancomunitat de referència. Aquests ajuntaments hauran d'emetre la justificació corresponent al consell comarcal i/o mancomunitat, el qual l'haurà de comunicar al DSO mitjançant els formularis de justificació econòmica i tècnica establerts. Previ acord amb els municipis implicats, es permetrà que sigui el consell comarcal o mancomunitat qui proveeixi el Programa d'Arrelament. Aquest serà qui haurà d'emetre la justificació mitjançant els formularis de justificació establerts.
  - h) Els ajuntaments o mancomunitats beneficiaris han de cofinançar, com a mínim, en un 10% el pressupost del programa o servei juvenil que s'estableixi (el pressupost ha de ser, com a mínim, un 10% superior al finançament rebut per a aquesta línia).

2. Tècnics/tècniques de joventut compartits

Els consells comarcals i les mancomunitats amb els quals s'acordi el finançament per a aquest concepte han de complir les condicions següents:

- a) Que s'acrediti la participació dels ajuntaments beneficiaris de la comarca, que preferentment han de ser de municipis que tinguin fins a 5.000 habitants. S'haurà de formalitzar un conveni (o instrument jurídic equivalent) entre aquests ajuntaments i el consell comarcal respectiu de l'ens local a fi d'establir les bases de la col·laboració.
- b) Que els municipis als quals presta servei cada tècnic compartit de joventut tinguin un màxim d'aproximadament 10.000 habitants en el seu conjunt.
- c) Que aquests municipis disposin d'un PLJ vigent (presentat a la DGJ) durant el CP o bé participin del Programa d'arrelament de les persones joves al món rural en el marc dels PCJ.
- d) Que aquests ajuntaments participin en el cofinançament per contractar el tècnic/a compartit de joventut que els correspon.
- e) Que cada tècnic/a de joventut finançat pel programa es contracti, preferentment, com a personal propi (capítol I) del consell comarcal o mancomunitat de manera estable durant la vigència del CP i segons la data d'inici del desplegament que s'acordi. En cas que això no sigui possible, serà necessari informar a la coordinació territorial de Joventut corresponent, del percentatge fins a un màxim del 100% de la contractació externa (subcontractació), per tal que l'autoritzi aquesta contractació, i es realitzi durant el termini més breu possible.
- f) S'estableix que els tècnics/tècniques de joventut compartits han d'estar contractats amb la categoria laboral assimilable a la de tècnic mitjà.

Tanmateix, per als casos en què hi hagi professionals contractats amb aquesta funció amb categories inferiors, s'estableix un període de transició de dos anys per poder aplicar aquest requisit. Per tant, la categoria laboral assimilable a la de tècnic mitjà s'establirà com a condició a partir del 2024.

5. Finançament del servei

S'han de finançar els ens locals, a proposta del DSO, per a cada una de les estratègies o línies de finançament que recull aquesta fitxa, sempre que compleixin les condicions que s'hi indiquen.

1. Programes i serveis juvenils

La naturalesa d'aquesta estratègia de desplegament de polítiques locals de joventut, que vol ser flexible segons la diversitat territorial de les polítiques que s'impulsen, permet adaptar els recursos als objectius específics que es vulguin assolir del conjunt de possibilitats que es proposen a cada ens local. Així doncs, les necessitats pressupostàries estan marcades per l'apartat de recursos corresponent del programa o servei juvenil presentat.

L'import que s'ha de finançar a cada ens local beneficiari s'estableix a partir de mòduls, tenint en compte variables sociodemogràfiques de cada territori (interval de població jove i indicadors de vulnerabilitat).

Els ens locals beneficiaris han de cofinançar, com a mínim, el 10% del pressupost d'aquest programa (el pressupost ha de ser, com a mínim, un 10% superior al finançament rebut per a aquesta línia).

Es podrà justificar l'import finançat pels capítols I, II (possibilitat de subcontractació fins al 100%) i IV del pressupost de l'ens local.

2. Tècnics/tècniques de joventut compartits

El suport a la contractació de professionals entre diferents ens locals, preferentment de municipis de fins a 5.000 habitants, es planteja a fi de garantir que aquests municipis puguin disposar d'una figura tècnica de proximitat que desenvolupi polítiques de joventut.

Els criteris d'implementació responen al nombre de municipis implicats en el programa, així com al seguiment qualitatiu que es fa des de les coordinacions territorials de joventut.

Es preveu finançar un import fix de 24.679,95€ per cada jornada completa, o un equivalent en cas de jornades parcials. Aquest import a finançar està calculat en base al 66% del mòdul de cost laboral actual de B20.1 (37.393,87€).

Aquest mòdul variarà en els mateixos termes que ho facin les retribucions aprovades per al personal de la Generalitat de Catalunya.

Es podrà justificar l'import segons s'indica al punt 4.2e d'aquesta fitxa. A més, tenint en compte que el desenvolupament de les funcions d'aquesta figura tècnica implica l'atenció presencial a diferents municipis es podrà incloure en la justificació econòmica el concepte de dietes i desplaçaments.

6. Avaluació

1. Programes i serveis juvenils

- Vigència del PLJ o del PCJ
- Accions que s'han de desenvolupar en l'eix de polítiques de joventut corresponent
- Nombre de persones beneficiàries
- Perfil de les persones beneficiàries
- Ús de mesures per facilitar l'accés al programa o servei juvenil dels col·lectius destinataris
- Valoració de la cobertura que s'ha assolit
- Existència de mecanismes per canalitzar la participació de les persones joves en el programa o servei
- Nivell d'incidència de la participació de les persones joves en el programa o servei
- Existència de mecanismes o espais de coordinació del programa
- Tipus d'agents que han col·laborat en el programa o servei
- Tipus de col·laboració dels agents implicats
- Valoració de la coordinació amb els agents implicats
- Presència a les xarxes socials
- Existència de mecanismes de seguiment i avaluació del programa o servei
- Valoració general del programa o servei en relació amb els resultats que s'havien previst

2. Tècnics/tècniques de joventut compartits

- Contractació de tècnics/tècniques de joventut compartits segons les condicions previstes (durada, categoria laboral, dedicació, etc.).
- Funcions que han desenvolupat els tècnics/tècniques de joventut compartits.
- Nombre d'ajuntaments que s'han beneficiat del servei de cada tècnic de joventut
- Percentatge de cofinançament dels ajuntaments beneficiaris del servei
- Accions que s'han desenvolupat vinculades als PLJ de cada municipi (segons els eixos de polítiques de joventut).

7. Normativa reguladora

- Llei 33/2010, de l'1 d'octubre, de polítiques de joventut
- Articles 24 i 84.4 de l'Estatut d'autonomia de Catalunya, referents a la inclusió social i el rol dels ens locals
- Llei 14/2010, del 27 de maig, dels drets i les oportunitats en la infància i l'adolescència

8. Vinculació amb l'Agenda 2030 i els Objectius de Desenvolupament Sostenible

L'Agenda 2030 és el nou full de ruta global per avançar cap al desenvolupament sostenible que van aprovar les Nacions Unides el 2015. Inclou 17 Objectius de Desenvolupament Sostenible (ODS), que s'han d'assolir el 2030. El Govern de Catalunya s'hi ha compromès amb la participació de tots els seus departaments. El DSO, d'acord amb aquesta directriu, visibilitza quins serveis inclosos en el Contracte Programa 2022-2025 incideixen en els ODS:

1. Fi de la pobresa
4. Educació de qualitat
8. Treball digne i creixement econòmic
16. Pau, justícia i institucions sòlides

Fitxa 44. Joves en situació de vulnerabilitat

1. Contextualització

Des de l'any 2018, hem atès l'emergència social per l'arribada massiva de joves i adolescents migrats sols perquè, malgrat que no correspongui fer-ho normativament, és un deure moral i ètic. Ara, però, és el moment d'anar més enllà. Cal millorar i planificar l'atenció posterior a aquesta acollida immediata, de manera que tota la inversió feta en aquesta acollida sigui una política preventiva per evitar que hi hagi vulnerabilitats més greus en un futur.

D'altra banda, la situació de vulnerabilitat de molts infants, adolescents i joves ha anat empitjorant els darrers mesos. Tots som conscients que, davant de qualsevol situació de crisi, les persones més joves i més vulnerables pateixen de manera desproporcionada, i en aquesta pandèmia no en són una excepció.

Malauradament, els recursos per a persones de més de 18 anys de la Direcció General d'Atenció a la Infància i l'Adolescència (DGAIA) no donen una resposta adequada a les seves necessitats, ni tampoc els recursos que hi ha per als adults que es troben al carrer i pateixen una situació de vulnerabilitat. Per tant, actualment també hi ha joves que tenen dinàmiques de carrer molt interioritzades, que viuen en infrahabitatges o els ocupen, que tenen problemes de salut mental i addiccions o que protagonitzen accions delictives, com ara furts i robatoris amb violència.

En aquest sentit hem d'innovar, ampliar i reforçar els serveis i les polítiques per a la inclusió social d'aquests nois i noies, ja que és l'única manera de preservar la cohesió social i la justícia social. Hem de garantir el dret a decidir quin futur volen tenir aquests joves, empoderant-los i donant-los eines per integrar-se en la societat. Cal que els acompanyem en els seus processos d'emancipació.

D'acord amb aquesta realitat, la Secretaria d'Infància, Adolescència i Joventut es proposa generar un espai per desenvolupar-hi accions coordinades i integrals per a l'actuació correcta i la salvaguarda dels drets dels infants, adolescents i joves en situació de vulnerabilitat per a la seva recuperació i inclusió, especialment pel que fa als aspectes d'autonomia, formació i treball per a l'emancipació. Aquest espai està previst que es concreti en la Taula per a la inclusió de joves en situació de vulnerabilitat, amb la participació dels departaments de la Generalitat que tenen competències per incidir en la matèria i amb la representació d'ens locals, entitats de l'àmbit social, col·legis professionals i persones expertes en la matèria per poder incloure-hi les seves perspectives, la seva experiència i la capacitat d'intervenció.

En coherència amb la dinàmica esmentada, amb aquesta fitxa del Contracte Programa es proposa adaptar el programa Dinamitzadors cívics per a l'emancipació juvenil per continuar donant resposta a les necessitats dels joves migrats sols (JMS), però, també, a les persones d'altres col·lectius de joves que estan en una situació especial de vulnerabilitat, i es vol fer atenent els processos vitals en què es troben aquestes persones joves i prioritzant el treball en xarxa amb els recursos i agents del territori.

2. Marc competencial

L'Estatut d'autonomia de Catalunya estableix que correspon a la Generalitat la competència exclusiva en matèria de protecció de menors d'edat, que inclou, en tot cas, la regulació del règim de la protecció i de les institucions públiques de protecció i tutela dels menors d'edat desemparats, en situació de risc i dels menors infractors, respectant en aquest darrer cas la legislació penal. D'acord amb aquesta competència, es va aprovar la Llei 14/2010, de 27 de maig, dels drets i les oportunitats en la infància i l'adolescència, que en l'article 43 fa esment dels menors d'edat estrangers no acompanyats.

Així mateix, segons l'article 142 de l'Estatut d'autonomia de Catalunya, correspon a la Generalitat la competència exclusiva en matèria de joventut, que inclou, en tot cas, el disseny, l'aplicació i l'avaluació de polítiques, plans i programes destinats a la joventut. Al seu torn, el Pla nacional de joventut de Catalunya (PNJCat) és el marc estratègic per desenvolupar les polítiques de joventut al nostre país, així com l'instrument per coordinar-les interadministrativament.

Els serveis socials tenen la finalitat d'assegurar el dret de viure dignament durant totes les etapes de la vida, amb les necessitats personals bàsiques i les necessitats socials cobertes, en el marc de la justícia social i del benestar de les persones. Les necessitats socials són les que repercuteixen en l'autonomia personal i el suport a la dependència; en una millor qualitat de vida personal, familiar i de grup; en les relacions interpersonals i socials, i en el benestar de la col·lectivitat. Les necessitats personals bàsiques són les pròpies de la subsistència i la qualitat de vida de cada persona.

Tal com consta en el segon Pla estratègic de serveis socials (PESS), en el període 2010-2019 hi hagué un creixement del 17,6% dels infants i adolescents que van rebre alguna mesura protectora de la Generalitat de Catalunya. L'increment més notable es va produir entre el 2016 i el 2018, principalment arran de l'arribada de menors estrangers no acompanyats a Catalunya. Així, l'any 2019, el 41% dels menors amb alguna mesura de protecció eren estrangers. En aquest darrer any es va incrementar el nombre d'acolliments en família extensa i en família aliena amb un descens dels acolliments preadoptius.

L'atenció als infants i adolescents en risc és una de les prioritats del DSO, que en el nou PESS 2021-2024 ha d'afrontar el repte d'acollir els infants estrangers i, alhora, continuar enfortint l'acolliment en famílies extenses o famílies alienes i dotar-les amb els recursos tècnics i econòmics adients.

Un dels objectius del PESS és donar una resposta integral d'acollida, d'acompanyament i de trànsit cap a la vida adulta en termes d'emancipació, habitatge, inclusió social i formació i inserció sociolaboral als menors no acompanyats.

D'altra banda, els programes d'autonomia personal tenen l'objectiu d'oferir als joves extutelats els recursos de suport personal, d'habitatge, formatius i laborals necessaris a fi d'assessorar-los i acompanyar-los en l'exercici de la plena ciutadania en condicions d'igualtat, amb responsabilitat i amb el màxim grau d'integració en la societat en la qual viuen.

3. Objectius que s'han d'assolir

3.1. General

El programa Joves en situació de vulnerabilitat es concreta en el desplegament de professionals de proximitat especialitzats per facilitar el projecte de vida de les persones joves que es troben en una situació de vulnerabilitat, especialment els JMS i els joves que surten del circuit de protecció del sistema públic, i garantir els seus drets de ciutadania i, en definitiva, la seva inclusió activa al territori.

3.2. Específics

- Orientar les persones joves en la preparació progressiva per assolir independència personal, en funció de les seves necessitats formatives i laborals i de la situació administrativa.
- Facilitar l'accés a recursos habitacionals.
- Vetllar perquè els joves tinguin un nivell adequat de salut emocional, de benestar i de desenvolupament integral.
- Facilitar la consecució de l'autonomia dels joves i el seu funcionament normalitzat en la comunitat.
- Fomentar l'arrelament i la convivència de les persones en els grups socials en què es relacionen.
- Disminuir l'estigmatització del col·lectiu dels JMS i d'altres perfils de joves que estan en una situació de vulnerabilitat.

4. Accions que cal desenvolupar

4.1. El Departament de Drets Socials

- Finançar l'ens local en els termes que recull l'apartat corresponent, segons les circumstàncies concretes de cada territori.
- Facilitar als ens locals els canals de comunicació i seguiment per resoldre dubtes i incidències.
- Oferir accions informatives i formatives específiques per als professionals especialitzats, a fi de mantenir-los informats de la cartera de serveis i dels programes que hi ha disponibles, així com en aspectes tècnics i metodològics propis de la seva funció.
- Facilitar espais de treball segons els àmbits territorials a fi d'afavorir la creació de xarxes de treball entre els professionals de cada demarcació.

4.2. L'ens local

- Contractar el professional o els professionals especialitzats per dur a terme les funcions següents, estructurades en quatre blocs d'acció:

1. Planificació: el Pla d'actuació integral

1.1. Elaborar (o revisar) una diagnosi que inclogui, com a mínim:

- Una anàlisi de dades demogràfiques i socioeconòmiques del territori que es considerin rellevants.
- Una anàlisi de la situació dels JMS o d'altres perfils de joves (situació administrativa, formativa, laboral, habitacional, etc.) al territori de referència. En relació amb els JMS, s'hi ha d'afegir informació sobre les persones que són en centres d'acollida, així com la detecció de joves que no han estat tutelats prèviament pel sistema públic, joves que viuen al carrer o ocupen espais sense condicions, joves reagrupats o que s'integren en famílies extenses i joves majors d'edat. Pel que fa a altres perfils de joves, s'ha de tenir en compte la informació sobre joves extutelats (de 18 a 23 anys) i sobre els expedients oberts d'adolescents que presenten un risc greu de desprotecció a cada territori.
- Un mapa de recursos en l'atenció a les persones joves. Per elaborar aquest mapa, s'han de tenir en compte altres planificacions estratègiques del territori de referència en relació amb la intervenció comunitària i amb persones joves (plans locals d'acció comunitària inclusiva i plans locals o comarcals de joventut, entre d'altres).
- Una anàlisi que relacioni les necessitats identificades amb els recursos disponibles atenent els diferents eixos d'intervenció, que es poden agrupar de la manera següent: formació i ocupació, habitatge, salut emocional, autonomia personal, arrelament al territori, i mediació i sensibilització.

1.2. Dissenyar (o revisar) un pla d'actuació del servei. Aquest procés ha de tenir en compte les consideracions següents:

- Adoptar la perspectiva comunitària, amb la participació de les persones joves, els professionals implicats, els responsables municipals i els referents de la comunitat.
- Donar resposta als objectius de la fitxa, a partir dels quals cada territori establirà els objectius específics i les accions concretes que se'n derivin, atenent les conclusions de la diagnosi. Per a cada acció, es recomana identificar amb claredat la població diana.
- Descriure els mecanismes de coordinació i treball en xarxa que s'estableixin. Cal descriure, entre d'altres, si escau, el circuit d'acompanyament per a la inclusió juvenil.
- Establir el sistema de seguiment i avaluació.
- Fer-se públic i incloure un pla de comunicació.

2. Coordinació: circuit d'acompanyament per a la inclusió juvenil

2.1. Generar (o reforçar) els espais de coordinació i col·laboració necessaris amb els referents al territori. Cal valorar els recursos que hi ha, però inicialment es proposa incorporar-hi els referents de joventut, immigració, ocupació, serveis socials, salut mental i addiccions, i de la Direcció General d'Atenció a la Infància i l'Adolescència:

- Referent de l'oficina jove o de l'equipament juvenil de referència al territori
- Referents en ocupació juvenil (ROJ)
- Professionals dels serveis socials bàsics
- Referent en salut mental i addiccions
- Equips de coordinació dels centres d'acollida

- Referent del servei d'acompanyament especialitzat a joves tutelats i extutelats (SAEJ)
  - Equip Sostre 360°
  - Altres perfils professionals segons les necessitats
- 2.2. Facilitar que s'estableixi un protocol o circuit d'acompanyament a les persones joves beneficiàries, que garanteixi la implicació dels diferents recursos i professionals disponibles al territori i agilitzi els processos de derivació.
- 2.3. Participar en la Taula de coordinació del territori i en altres mecanismes de comunicació i coordinació amb els centres d'acollida, per facilitar la creació d'una xarxa entre el centre i el seu entorn.
3. Atenció a les persones joves
- 3.1. Oferir un acompanyament educatiu, a més de donar suport i orientació a la persona jove, amb una perspectiva integral de cada situació, per a la seva integració sociolaboral.
- 3.2. Acompanyar en el procés d'aconseguir l'exercici de la seva plena autonomia i oferir suport psicològic en les dificultats que es plantegin en la presa de decisions.
- 3.3. Facilitar la incorporació dels joves en les dinàmiques del territori (mentoria, lligam amb entitats del municipi, etc.).
- 3.4. Ajudar en la gestió documental i de tràmits per regularitzar la seva situació administrativa i facilitar l'accés als diferents recursos als quals pugui tenir dret la persona jove.
4. Activitats d'àmbit comunitari
- 4.1. Participar en la prevenció i gestió de conflictes en què estiguin implicats els col·lectius dels joves beneficiaris.
- 4.2. Emprendre accions de sensibilització en interculturalitat i de lluita contra les discriminacions que afecten les persones joves (antiracisme, reconeixement de la diversitat, etc.).
- Garantir la formació inicial i continuada dels professionals especialitzats que es contractin per dur a terme les tasques que s'hagin de desenvolupar durant el contracte de treball per prestar aquest servei i en l'horari laboral. En aquest context, es recomana complementar les competències dels professionals en els àmbits següents: jurídic (Llei d'estrangeria), acompanyament emocional, atenció a les necessitats diferencials (segons els perfils dels joves), interculturalitat i gestió dels conflictes, entre altres possibles necessitats formatives.
  - Posar a disposició del personal tècnic del servei l'equipament tecnològic suficient per dur a terme les actuacions que es prevegin. L'equipament és un espai de treball, un ordinador portàtil amb accés a internet i un telèfon mòbil.

5. Condicions i recursos del servei

- Els professionals que contractin els consells comarcals han d'atendre, de manera concertada amb els municipis de la seva comarca, les persones joves que són públic diana del programa i que resideixen en municipis que no tenen

assignat un professional especialitzat per mitjà d'aquesta fitxa; a més, han de promoure el treball en xarxa. En el cas que en municipis de la seva comarca hi hagi assignats altres professionals per al servei, han de vetllar per la coordinació i el treball en xarxa de la seva comarca, i hi han d'incorporar aquests professionals municipals.

- Els professionals que estiguin contractats per ajuntaments han d'atendre les persones joves que són públic diana del seu municipi, a més de promoure el treball en xarxa en aquest territori.
- En relació amb el perfil dels professionals, les persones que s'han de contractar han de tenir, preferentment, el títol d'educador o educadora social, o equivalent, o el títol de tècnic o tècnica d'integració social. Així mateix, s'ha de valorar l'experiència en l'àmbit de la integració social i la intervenció comunitària, especialment amb joves en situacions de vulnerabilitat.
- Si escau, les actuacions subvencionables, que es duguin a terme podran ser subcontractades més enllà a l'establert l'article 29 de la Llei General Subvencions, tal com es detalla a l'acord Setè d'aquesta addenda, fins al 100% de les despeses.

6. Finançament del servei

A proposta del DSO, els ens locals es finançaran amb el 100% del cost establert per a cada professional especialitzat, amb dedicació a jornada completa, i que es desplegaran en funció de diversos indicadors de joves que estan en una situació de vulnerabilitat a cada territori. El cost del mòdul per a educador o educadora social és:

Mòdul educador o educadora social	39.808,28 €
-----------------------------------	-------------

Aquest mòdul ha de variar en els mateixos termes en què ho facin les retribucions aprovades per al personal de la Generalitat de Catalunya.

Cada professional referent d'emancipació i inclusió juvenil finançat, s'haurà de contractar com a personal propi (capítol I) per part de l'ens local, i de manera estable durant la vigència del CP, segons la data d'inici del desplegament que s'acordi.

7. Avaluació

Els indicadors vigents queden recollits a l'aplicació ISocial.

8. Normativa reguladora

- Articles 24 i 84.4 de l'Estatut d'autonomia de Catalunya, referents a la inclusió social i al rol dels ens locals.
- Decret legislatiu 2/2003, de 28 d'abril, pel qual s'aprova el text refós de la Llei municipal i de règim local de Catalunya.
- Decret legislatiu 4/2003, de 4 de novembre, de 4 de novembre, pel qual s'aprova el text refós de la Llei de l'organització comarcal de Catalunya.
- Llei 12/2007, d'11 d'octubre, de serveis socials.
- Llei 33/2010, d'1 d'octubre, de polítiques de joventut.

- Llei 14/2010, del 27 de maig, dels drets i les oportunitats en la infància i l'adolescència.
- Decret 142/2010, d'11 d'octubre, pel qual s'aprova la Cartera de serveis socials 2010- 2011.
- Llei 11/2014, del 10 d'octubre, per garantir els drets de lesbianes, gais, bisexuals, transgènere i intersexuals i per erradicar l'homofòbia, la bifòbia i la transfòbia.
- Llei 17/2015, del 21 de juliol, d'igualtat efectiva de dones i homes.
- Llei 26/2015, de 28 de juliol, de modificació del sistema de protecció a la infància i l'adolescència.
- Llei 19/2020, del 30 de desembre, d'igualtat de tracte i no-discriminació.
- Estratègia catalana per a l'acollida i la inclusió dels infants i joves emigrats sols, del Departament de Treball, Afers Socials i Famílies (2019).
- Reial decret 903/2021, de 19 d'octubre, pel qual es modifica el Reglament de la Llei orgànica 4/2000, sobre drets i llibertats dels estrangers a Espanya i la seva integració social.
- Reglament (UE) 2021/1060 del Parlament Europeu i del Consell, de 24 de juny de 2021, pel qual s'estableixen les disposicions comunes sobre el Fons Europeu de Desenvolupament Regional, el Fons Social Europeu Plus, el Fons de Cohesió, el Fons de Transició Justa i el Fons Europeu Marítim, de Pesca i d'Aqüicultura, així com les normes financeres per als fons esmentats i per al Fons d'Asil, Migració i Integració; el Fons de Seguretat Interior, i l'Instrument de Suport Financer a la Gestió de Fronteres i la Política de Visats.
- Reglament (UE) 2021/1057 del Parlament Europeu i del Consell, de 24 de juny de 2021, pel qual s'estableix el Fons Social Europeu Plus (FSE+) i pel qual es deroga el Reglament (UE) 1296/2013.

9. Vinculació amb l'Agenda 2030 i els Objectius de Desenvolupament Sostenible

L'Agenda 2030 és el nou full de ruta global per avançar cap al desenvolupament sostenible que van aprovar les Nacions Unides el 2015. Inclou 17 Objectius de Desenvolupament Sostenible (ODS), que s'han d'assolir el 2030. El Govern de Catalunya s'hi ha compromès amb la participació de tots els seus departaments. El DSO, d'acord amb aquesta directriu, visibilitza quins serveis inclosos en el Contracte Programa 2022-2025 incideixen en els ODS:

1. Fi de la pobresa
4. Educació de qualitat
8. Treball digne i creixement econòmic
16. Pau, justícia i institucions sòlides

Fitxa 46. Envel·liment de quilòmetre zero

1. Contextualització

Després d'un any de pandèmia i arran de les mesures que s'han hagut de prendre a fi de reduir-ne l'impacte en la població, les persones grans han estat un dels col·lectius que s'han vist més afectats, tant per la COVID-19 com per les mesures preses esmentades.

La COVID-19, doncs, ha tingut incidència en les persones grans perquè ha alterat la manera que tenien de relacionar-se i de viure, tant a casa com als centres assistencials. Entre altres conseqüències, també ha causat un augment de la solitud no volguda, ja que el confinament ha provocat la manca de relacions socials i una aturada en la part més assistencial, la qual cosa ha suposat un deteriorament físic i cognitiu en moltes d'aquestes persones.

Aquesta situació ha afectat tant les persones grans que viuen al seu domicili com les que conviuen en centres residencials. Les residències per a persones grans han rebut l'impacte de la pandèmia de ple; han patit gairebé un any de confinament, en el qual les persones grans han vist reduïda la possibilitat de sortir a l'exterior i gran part de les activitats del dia a dia.

Davant d'aquesta situació, el DSO considera necessari que els territoris puguin desenvolupar plans d'envel·liment en l'àmbit local que millorin la qualitat de vida de les persones grans i que potenciïn l'envel·liment actiu com a model de socialització, de prevenció i de promoció de l'autonomia personal. Promoure l'elaboració de plans d'envel·liment ajuda a potenciar les capacitats de les persones grans perquè mantinguin l'autonomia personal el màxim temps possible. Així mateix, s'ha de disposar d'un mapa dels recursos, tant humans com econòmics i assistencials, que calen a cada territori per poder dur a terme aquests plans d'envel·liment actiu. Aquest mapa ha de reflectir la disponibilitat de recursos en l'entorn domiciliari i també en l'entorn residencial, entre d'altres.

Per tots aquests motius, cal elaborar un **pla local d'envel·liment de quilòmetre zero** (en endavant, PLEQZ).

El PLEQZ s'ha de desenvolupar en dues fases. En la primera, l'objectiu és fer una diagnosi de l'envel·liment al territori i definir el PLEQZ. En la segona fase, es pretén desenvolupar el PLEQZ a fi de millorar la qualitat de vida de les persones grans: impulsar l'envel·liment actiu com a eina d'empoderament social de les persones grans i de prevenció, per retardar l'aparició o l'evolució de la dependència i afavorir que les persones grans siguin independents i actives a la seva llar. La consecució de les dues fases ha de fer que les persones grans gaudeixin d'un envel·liment al seu entorn, a casa seva; ha d'abordar la soledat d'aquest col·lectiu; ha de pal·liar els efectes de l'aïllament social d'aquestes persones, i ha d'afavorir-ne la reincorporació en la vida comunitària i millorar el seu benestar.

Justificació de l'acció

Demografia

L'any 2020 i segons l'Institut d'Estadística de Catalunya (IDESCAT), l'índex d'envel·liment a Catalunya és del 124,3%, i el de sobreenvelliment, del 17,1%, i l'índex

de dependència de les persones de 65 anys o més és del 29,2%. A més, es preveu que l'any 2030 aquest índex serà del 34,5%. Així doncs, i atès el creixement actual i futur de la població de més de 65 anys, cal dissenyar una estratègia d'abordatge de l'envelliment de la població catalana, amb una mirada preventiva i de proximitat, que doni resposta a les seves necessitats, tant d'atenció com de participació i empoderament. D'altra banda, caldria prioritzar la generació d'ocupació que doni resposta a les mancances creixents d'aquest col·lectiu.

Per aquest motiu, esdevé clau aprofundir en les polítiques d'envelliment de quilòmetre zero que impulsa el DSO, que inclouen la prevenció i la promoció de l'autonomia personal, el foment dels recursos d'atenció que facilitin que les persones grans puguin continuar estant al seu domicili, l'envelliment actiu, la participació activa en la comunitat i l'empoderament de les persones grans, la lluita contra la soledat no volguda i les millores dels serveis socials de la xarxa d'utilització pública.

Per això és important desenvolupar una estratègia d'abordatge que parteixi de les diverses realitats de cada territori, un nou model que tracti l'envelliment a Catalunya i que sigui compartit pel territori, en què s'estableixin criteris comuns per a tot Catalunya, però que tinguin en compte les especificitats territorials i les seves implicacions.

Model d'autonomia personal

En data 26 de juny de 2020, el Departament de Treball, Afers Socials i Famílies (ara, Departament de Drets Socials), va formar la Taula d'experts per impulsar l'autonomia personal, amb l'objectiu d'identificar i prioritzar les línies estratègiques i les accions principals per promoure l'autonomia i atendre les persones que requeririen un suport de llarga durada en l'entorn comunitari a Catalunya. Aquesta Taula va dissenyar un full de ruta per impulsar un nou paradigma de l'atenció de llarga durada entre el 2021 i el 2027. Per això, el document que va elaborar la Taula recull un centenar d'actuacions i n'estableix la prioritat d'implementació a curt termini (2021-2022), a mitjà termini (2023-2024) i a llarg termini (2025-2027).

El nou model, entre altres aspectes, planteja actuacions amb un abordatge preventiu i amb un enfocament comunitari a fi d'afrontar els reptes de l'envelliment, la fragilitat, les situacions de dependència o de discapacitat.

Pla estratègic de serveis socials

La proposta d'aquesta fitxa recull les recomanacions que s'han fet, que estan perfectament alineades amb diferents projectes en què ja treballa el DSO, com ara el II Pla estratègic de serveis socials 2021-2024, que també es va presentar el mes de desembre del 2020 i es va aprovar per unanimitat al Parlament.

L'Eix 8 (Promoció de l'autonomia personal, l'emancipació i la vida independent) de la Palanca 3 (L'acció comunitària i la prevenció: un sistema més proactiu) d'aquest Pla inclou cinc línies d'intervenció específiques:

84. Redacció i aprovació del projecte de llei per a l'adaptació de la societat catalana a l'envelliment actiu.
85. Reforç dels programes d'envelliment actiu.
86. Desplegament dels programes intergeneracionals (formació, casals cívics i mentoria) i dels plans d'acompanyament i protecció a les persones grans (formació, mentoria, etc.).

87. Revisió, consens i desplegament dels protocols de detecció i bon tracte a les persones grans.

90. Elaboració de plans de lluita contra la soledat no volguda i foment de l'autonomia al llarg del cicle de vida i desplegament territorial.

L'estratègia que dibuixi el PLEQZ i les accions que se'n derivin hauran d'estar emmarcades, també, dins l'estratègia comunitària que es desenvolupi al territori mitjançant els plans, programes o projectes d'acció comunitària, i s'haurà d'intentar participar en els seus espais de governança.

Els plans locals d'envelliment de quilòmetre zero comparteixen els objectius següents:

- Afavorir que les persones grans siguin independents i actives a la seva llar.
- Fomentar l'autonomia i la qualitat de vida de les persones al llarg del cicle de vida, prevenint i retardant l'aparició o l'evolució de la dependència.
- Lluitar contra la solitud no volguda.
- Adequar i adaptar els recursos per donar respostes a les necessitats de les persones grans.
- Fomentar i maximitzar la participació de les persones grans en l'àmbit associatiu i en les dinàmiques d'arrel comunitària del seu territori.

Població a qui va adreçat

Les persones de referència a les quals s'adreça el PLEQZ són les persones grans, i s'engloba tot el procés d'envelliment actiu i en dependència. Amb la fitxa, es vol treballar tota la fase d'envelliment, per garantir que les persones grans tinguin una vida activa i independent a la seva llar; fomentar l'autonomia i la qualitat de vida de les persones al llarg del cicle de vida, prevenint i retardant l'aparició o l'evolució de la dependència, i evitar la situació de soledat no volguda.

2. Marc competencial

A l'article 18 de l'**Estatut d'autonomia de Catalunya** es reconeix que les persones grans tenen dret a viure amb dignitat, lliures d'explotació i de maltractaments, sense que puguin ser discriminades a causa de l'edat. A l'article 20 es parla del dret a viure amb dignitat el procés de la mort; als articles 23 i 24, dels drets en l'àmbit de la salut i dels serveis socials; a l'article 40, de la protecció de les persones i de les famílies, i a l'article 42, de la cohesió i el benestar socials.

L'article 7 de la **Llei 12/2007, d'11 d'octubre, de serveis socials**, fa referència a situacions amb necessitat d'atenció especial i estableix que són destinatàries dels serveis socials, especialment, les persones que estan en alguna o algunes de les situacions que es descriuen en aquest article, d'entre les quals destaca (a l'efecte d'aquesta fitxa) la següent: "g) Vulnerabilitat, risc o dificultat social per a la gent gran, la infància i l'adolescència".

L'annex de la Llei 12/2007 presenta el Catàleg classificat de serveis i prestacions socials del Sistema Català de Serveis Socials com a element fonamental per a la garantia del dret als serveis socials de la xarxa pública i com a base prèvia per elaborar la Cartera de serveis socials. Perquè el Govern aprovi la Cartera, es presenta el Catàleg classificat de serveis i prestacions del Sistema Català de Serveis Socials.

Al punt 1.2.2.9 de l'annex s'estableixen els punts per a la promoció dels drets i la defensa de la gent gran.

A partir d'aquest marc normatiu, es fa necessari establir el servei d'envelliment actiu seguint la distribució territorial dels serveis socials, per garantir-ne la coordinació amb la resta de serveis de la Cartera, de la qual poden ser i són usuàries les persones grans.

3. Objectius que s'han d'assolir

- Analitzar i **diagnosticar** la situació de les persones grans al territori, a partir de les àrees bàsiques de serveis socials (ABSS).
- Definir l'**estratègia** per a l'envelliment de quilòmetre zero en el marc de l'ABSS, elaborant un **PLEQZ**, que, entre d'altres, tingui els objectius següents:
  - Fer aflorar les potencialitats del territori per al desenvolupament i identificar els recursos que hi caldria activar.
  - **Sensibilitzar** la societat envers la inclusió social activa de les persones grans.
  - Desenvolupar dinàmiques de **treball comunitari** per a l'envelliment actiu i d'interrelació de les diverses xarxes: socials, laborals, de salut, d'educació, d'esports i de cultura.
  - Fomentar la **participació** de les persones grans i d'agents implicats.
- Un cop s'hagi definit el PLEQZ, s'ha d'entrar en la fase següent de dinamització del Pla. En la **fase de desenvolupament dels plans locals d'envelliment**, es pretenen assolir els **objectius** següents:
  - Evitar les conseqüències de l'envelliment en situació d'aïllament social.
  - Fomentar el voluntariat intergeneracional i el voluntariat entre les persones grans.
  - Garantir la participació activa de les persones grans en la societat.
  - Ajudar a detectar vulnerabilitats específiques de les persones grans.
  - Fomentar la preservació de l'autonomia personal amb un envelliment actiu i saludable de quilòmetre zero.
  - Reconèixer la trajectòria vital i personal de les persones grans.
  - Coordinar la planificació amb la resta d'administracions que actuen al territori.
  - Impulsar l'avaluació de les polítiques públiques en l'àmbit de la dependència i l'envelliment actiu.
  - Impulsar accions que posin fi a la bretxa digital en les persones grans.
  - Dur a terme accions per combatre el maltractament a les persones grans.
- Coordinar la planificació amb la resta d'administracions que actuen al territori.
- Impulsar l'avaluació de les polítiques públiques en l'àmbit de la dependència i l'envelliment actiu.

4. Accions que cal desenvolupar

4.1. El Departament de Drets Socials

- Finançar actuacions per a la diagnosi i el desenvolupament dels plans locals d'envelliment de quilòmetre zero.
- Definir criteris i instruccions juntament amb l'ens local per elaborar i, posteriorment, implantar els PLEQZ, i fer-ne el seguiment i l'avaluació. En aquest sentit, el DSO ha de desenvolupar una anàlisi de les experiències exitoses amb

- la finalitat de concretar els continguts idonis que han d'incloure els plans locals, així com les necessitats de formació i els indicadors d'avaluació.
- Definir els indicadors de seguiment i avaluació dels PLEQZ.
  - Portar a terme, les **actuacions de verificació** següents:
    - Verificacions administratives. Tenen per objecte verificar que s'executen les actuacions, amb els documents justificatius corresponents.
    - Verificacions *in situ* o sobre el terreny. Tenen per objecte comprovar que l'acció finançada es duu a terme d'una manera efectiva i que es compleixen les obligacions que es descriuen en aquesta addenda. Aquestes verificacions s'han de fer durant l'execució de les accions de contractació i de formació.
  - Fer el seguiment i coordinar l'evolució dels PLEQZ, així com efectuar una coordinació global.
  - Facilitar la informació disponible en els sistemes d'informació del DSO i d'altres departaments de la Generalitat que es pugui requerir per analitzar les necessitats de la població d'un territori (informació de la situació de dependència, IDESCAT, Servei d'Ocupació de Catalunya, Observatori del Mercat de Treball i Model Productiu, entre d'altres).
  - Vetllar perquè quan es faciliti informació es garanteixi l'aplicació de la Llei de protecció de dades personals, en cas que la informació no sigui agregada.

4.2. L'ens local

- Fer actuacions per a la diagnosi i el desenvolupament dels plans locals d'envelliment de quilòmetre zero.
- Cofinançar el percentatge que no cobreix el finançament del DSO.
- Analitzar la situació de les persones grans en el marc de l'ABSS.
- Identificar, en l'ABSS, les xarxes actuals d'organitzacions dedicades a les persones grans i determinar àrees de millora.
- Vetllar perquè en l'elaboració del PLEQZ s'apliqui el criteri d'eficiència en els processos, aprofitant els espais i recursos de què disposa l'ens local, especialment els que estan vinculats a l'acció comunitària per a la inclusió social.
- Vetllar per l'elaboració i els continguts del PLEQZ.
- Definir i consensuar, d'acord amb els criteris d'ordenació del DSO, tenint en compte els diferents agents implicats, l'estratègia per a l'envelliment amb un plantejament de quilòmetre zero. Aquesta estratègia, formalitzada en un pla, ha d'incloure, inicialment i de manera prioritària, les línies interdependents de treball següents:
  - Envel·liment actiu, atenció a la soledat i acció comunitària, des d'un punt de vista de prevenció i promoció de l'autonomia personal.
  - Serveis de proximitat que ajudin a mantenir les persones grans a la seva llar.
  - Detecció i atenció a les persones amb dependència.
  - Condicions dels habitatges i noves fórmules d'habitatges per a persones grans.
  - Participació de les persones implicades.
  - Impuls d'accions que posin fi a la bretxa digital en les persones grans.
  - Promoció d'accions per combatre el maltractament a les persones grans.

Aquestes funcions s'han de desenvolupar a partir dels aspectes següents:

- Innovació, flexibilitat i millora de l'accés i l'accessibilitat als serveis.
- Atenció integrada i en xarxa.
- Calendari d'actuacions.

- Activitats de seguiment i avaluació del PLEQZ, amb indicadors i un quadre de comandament.
- Col·laborar amb el DSO en la proposta de millores per definir el PLEQZ, tenint en compte la possibilitat de replicar les actuacions del Pla en altres ens locals.
- Lliurar la justificació i informes necessaris per corroborar que s'han dut a terme les accions finançades, així com la justificació que s'han aplicat els fons que s'han percebut en els terminis que s'indiquen a la fitxa i d'acord amb el que estableix l'Ordre HFP/1030/2021, de 29 de setembre, pr la qual es configura el sistema de gestió del Pla de Recuperació, Transformació i Resiliència que regula els fons Next Generation..
- Donar la publicitat adequada al caràcter públic del finançament del programa, l'activitat, la inversió o l'actuació objecte de subvenció, d'acord amb el que preveu l'article 31 del Reglament de la Llei general de subvencions, aprovat pel Reial decret 887/2006, de 21 de juliol i l'Ordre HFP/1030/2021, de 29 de setembre.
- En totes les accions de difusió hi han de constar els logotips normalitzats del DSO. Els projectes que s'executin sota el Pla de Recuperació, Transformació i Resiliència han de mostrar el logotip oficial del Pla, a més de l'emblema de la Unió Europea acompanyat del text "Finançat per la Unió Europea – NextGenerationEU".

5. Condicions i recursos del servei

Els recursos:

- **Ens local.** Recursos humans, materials i econòmics per desenvolupar les accions descrites.
- **Departament de Drets Socials.** Els recursos materials i econòmics per desenvolupar les accions descrites.

Descripció del servei

- **Tipologia de les intervencions elegibles**
La tipologia de les actuacions elegibles respon a les sis categories o àmbits següents.
  - 1. Diagnosi de l'envelliment al territori**
  - 2. Per un envelliment actiu i saludable**
Promoure l'autonomia i el benestar físic, cognitiu, emocional i relacional a fi de prevenir situacions de malaltia i dependència.
  - 3. Per un entorn amigable**
Viure en un entorn segur, adaptat, inclusivament i amb accessibilitat física, cognitiva i sensorial.
  - 4. Actuacions per combatre la solitud no volguda**
Prevenir situacions de risc i evitar l'aïllament social de les persones grans que viuen soles.
  - 5. Prevenció de la pobresa**
Prevenir situacions de risc i vulnerabilitat social.
  - 6. Acompanyament en les situacions de dependència**
Acompanyar les persones grans amb una manca d'autonomia per prevenir-ne el deteriorament i impulsar nous models i serveis d'atenció a la dependència.

- **Tipologia de les actuacions**

A continuació, s'enumeren les diferents actuacions elegibles de cada àmbit o categoria .

1. Diagnosi de l'envelliment al territori:

- Missió, objectius i reptes del PELQZ.
- DAFO de la situació actual.
- Diagnosi de la situació demogràfica i projeccions de futur.
- Inventari i mapa dels equipaments, dels serveis i dels habitatges per a les persones grans.
- Anàlisi de les situacions de solitud no volguda.
- Anàlisi d'experiències d'intervenció i xarxa comunitària que fomenten l'envelliment actiu al territori.
- Anàlisi de la mobilitat i accessibilitat al territori.

2. Per un envelliment actiu i saludable:

- Diagnosi de l'envelliment actiu i saludable.
- Servei d'informació i assessorament al voltant de l'envelliment i les cures.
- Campanya preventiva de sensibilització sobre l'etapa vital de l'envelliment, els determinants de la salut i els factors de risc associats adreçada a tota la ciutadania.
- Disseny i difusió de guies amb recomanacions per a un envelliment actiu i exercicis i activitats per al benestar físic, cognitiu i mental.
- Promoció de les TIC mitjançant els vincles intergeneracionals
- Creació d'espais socials i canals de comunicació per a la participació en la comunitat.
- Disseny i difusió de programes per combatre els maltractaments a les persones grans.

3. Per un entorn amigable:

- Disseny i difusió de guies amb recomanacions per a uns entorns amigables, accessibles, segurs i inclusius.
- Diagnosi dels domicilis per detectar-hi espais poc accessibles i funcionals i assessorar en propostes d'adaptació de la llar amb productes de suport (ortopèdics, protètics i tecnològics) i d'arranjaments i rehabilitació d'habitatges.
- Creació d'un servei d'informació i assessorament a la ciutadania i a les entitats: adaptació de la llar, arranjaments i rehabilitació d'habitatges, xerrades informatives sobre el concepte de ciutat amigable, etc., a partir dels vincles intergeneracionals.
- Disseny d'espais i serveis públics accessibles amb la participació de la ciutadania.

4. Actuacions per combatre la solitud no volguda:

- Diagnosi de les persones grans que estan en una situació de solitud no volguda.
- Visites a domicili per detectar i acompanyar les persones grans que viuen soles i presenten fragilitat social, i donar resposta a les seves necessitats: suport emocional, recursos econòmics i tecnològics, etc.
- Disseny i difusió de programes per combatre la solitud no volguda

- Disseny, realització i difusió d'activitats en equipaments per fomentar les relacions socials i l'intercanvi intergeneracional: família, comunitat de veïns, voluntariat, etc.
- Programa d'ús de les TIC en la promoció de la vinculació amb l'entorn (vincles intergeneracionals).
- Organització i difusió d'espais i canals de participació de les persones grans en la comunitat.

5. Prevenció de la pobresa:

- Diagnosi de les persones grans que estan en una situació de fragilitat social i detecció de les necessitats bàsiques no cobertes.
- Pla per combatre les necessitats bàsiques no cobertes i la promoció del benestar físic, cognitiu i mental.

6. Acompanyament en les situacions de dependència:

- Diagnosi de les persones grans que estan en una situació de dependència tenint en compte les directrius generals del DSO.
- Actuacions complementàries als serveis que s'ofereixen en el marc de la Cartera de dependència, com ara potenciar l'acompanyament amb voluntariat, detectar noves necessitats i canalitzar les propostes.
- Accions que fomentin el coneixement dels recursos i equipaments que hi ha tot potenciant vincles intergeneracionals
- Participar en iniciatives i serveis innovadors en l'atenció a la dependència.

Les ABSS i els ens locals han de seleccionar quines actuacions elegibles volen dur a terme en funció de les necessitats del territori. en el marc dels plans locals d'envelliment de quilòmetre zero. Per seleccionar actuacions que pertanyen als àmbits o categories 2, 3, 4, 5 ó 6 l'ens local ha de portar a terme, si encara no ho ha fet, una diagnosi prèvia de la situació de l'envelliment al seu territori seleccionant l'àmbit o categoria 1 (diagnosi)

Les accions que proposi cada ens local les ha de revisar i acceptar prèviament el DSO, tenint en compte les altres accions elegibles i la disponibilitat pressupostària de cada exercici.

6. Finançament del servei amb Fons europeus

El **finançament** d'aquest servei ha de ser totalment **públic**. L'han de finançar entre els ens locals i el DSO.

El finançament d'aquest servei s'emmarca dins del Pla de recuperació, transformació i resiliència, en concret dins del Projecte número 4 d'innovació en serveis socials que promou la UE per impulsar la recuperació. La justificació d'aquests fons es fa d'acord amb les directrius que indica la UE i requerirà l'elaboració de dos informes d'assoliment dels objectius trimestrals (el primer fins el 10 de juliol, recollint les dades fins el 31 de juny i el segon, fins el 10 de gener, recollint les dades del darrer semestre). Aquests informes estaran parametrizats d'acord amb la normativa al cas i els detalls dels quals s'informaran en les sessions de explicatives, que es duran a terme abans dels períodes de justificació així mateix, queden subjectes als controls extraordinaris que s'estableixin des de la mateixa UE. A més, cal complir les ubicacions de publicitat i difusió. La

publicitat es fa de conformitat amb el que estableix el manual de marca del Pla de recuperació, transformació i resiliència.

6.1. Conceptes i mòduls

El DSO ha de contribuir a finançar actuacions tant per a la diagnosi com per al desenvolupament de les accions d'envelliment al territori incloses en els àmbits o categories descrits, mitjançant un mòdul unitari, de la manera següent:

- Aquest mòdul unitari està establert en un màxim de 35.000 euros/any per portar a terme actuacions en el marc de les 6 categories o àmbits
- El DSO ha de finançar el 66% del mòdul unitari fixat als municipis més grans de 20.000 habitants.
- El DSO ha de finançar el 80% del mòdul unitari fixat als consells comarcals.

Per tant, el mòdul unitari (total de l'acció) serà màxim de 35.000€ dels quals el DSO finançarà un màxim de 23.100€ per municipis de més de 20.000 habitants i 28.000€ per a consells comarcals. El total de l'acció a justificar serà de 35.000€.

La despesa elegible podrà correspondre als següents conceptes:

- Els recursos humans inclouen els professionals propis o independents que han de dur a terme les actuacions. Aquestes despeses podran suposar un màxim del 80% del total per aquelles actuacions vinculades a la categoria o àmbit 1 (diagnosi) i un màxim del 40% per a les actuacions de les categories o àmbits 2, 3, 4, 5 i 6
- Els recursos materials comprèn tot el que sigui necessari per efectuar l'acció preventiva, com ara espais, materials de divulgació, etc. En el cas de la despesa vinculada als espais s'admetrà si aquestes estan vinculades a despeses d'espais directament relacionats en el desenvolupament de les actuacions i no podran excedir del 10% de la despesa elegible. Cal remarcar que s'admetran les despeses de lloguer, sempre que sigui un lloguer necessari específicament per dur a terme l'objecte de la subvenció i no excedeixi del 10% del total de l'acció.

La despesa no podrà correspondre a:

- Activitats de diferents eixos en un mateix any.
- Activitats pròpies de casals, com tallers, serveis de podologia, etc. Es pot finançar el disseny, la posada en funcionament o l'avaluació d'activitats, projectes o programes entre d'altres, però no la gestió del dia a dia de casals o centres cívics.
- Activitats esportives.
- Les actuacions subvencionables, que es duguin a terme podran ser subcontractades més enllà a l'establert l'article 29 de la Llei General Subvencions, tal com es detalla a l'acord Setè d'aquesta addenda, fins al 100% de les despeses. Així mateix, Les despeses de serveis externs han d'estar directament vinculats a l'activitat subvencionada.
- Despeses de mobiliari.
- Despeses d'IVA.

7. Avaluació

El DSO, juntament amb els ens locals, ha de dur a terme un procés d'avaluació tenint en compte el PLEQZ que es presenti.

L'avaluació s'ha de centrar en una anàlisi qualitativa dels aspectes següents del Pla:

- Diagnosi de la situació demogràfica i actuacions de futur:
  - Inventari en el qual consti un mapa d'habitatges de les persones grans del territori
  - Inventari de serveis destinats a l'envelliment que hi ha al territori
- Implicació de la persona contractada en els diferents espais de participació de la comunitat.
- Actuacions de futur en els àmbits següents, com a mínim:
  - Envelliment actiu i acció comunitària
  - Serveis de proximitat que ajudin a mantenir les persones grans a la seva llar
  - Innovació, flexibilitat i millora de l'accés i l'accessibilitat als serveis
  - Atenció integrada i en xarxa
- Seguiment de l'evolució del Pla a partir de la coordinació entre el professional referent del Pla local i el professional referent territorial. S'ha de tenir en compte:
  - Percentatge d'acompliment de les fases del PLEQZ
- Recollida anual de dades mitjançant els sistemes d'informació del DSO en relació amb el Contracte Programa, que han d'incloure els indicadors següents:
  - Diagnosi de la situació un cop s'ha finalitzat el Pla local
  - Nombre d'accions de participació que s'han fet per conceptualitzar i elaborar el Pla
  - Nombre d'actuacions que s'han proposat en el PLEQZ en relació amb:
    - Envelliment actiu i acció comunitària
    - Serveis de proximitat que ajudin a mantenir les persones grans a la seva llar
    - Innovació, flexibilitat i millora de l'accés i l'accessibilitat als serveis
    - Atenció integrada i en xarxa
    - Altres
  - Nombre de persones de més de 60 anys que estan en una situació de soledat no volguda reinserides a la vida comunitària
  - Nombre d'activitats comunitàries per persona a la setmana
  - Nombre d'activitats intergeneracionals del programa
  - Identificació d'indicadors qualitius a proposta de l'ens local

Els indicadors en l'àmbit nacional que ha de construir el DSO s'han de definir un cop es finalitzi l'anàlisi de les experiències exitoses.

8. Pla d'implantació

Es preveu desenvolupar un Pla d'envelliment a 67 ABSS durant el període 2022-2025.

9. Normativa reguladora

- Articles 18, 20, 23, 24, 40 i 42 de l'Estatut d'autonomia de Catalunya
- Article 7.g) i punt 1.2.2.9 de l'annex de la Llei 12/2007, d'11 d'octubre, de serveis socials

10. Vinculació amb l'Agenda 2030 i els Objectius de Desenvolupament Sostenible

L'Agenda 2030 és el nou full de ruta global per avançar cap al desenvolupament sostenible que van aprovar les Nacions Unides el 2015. Inclou 17 Objectius de Desenvolupament Sostenible (ODS), que s'han d'assolir el 2030. El Govern de Catalunya s'hi ha compromès amb la participació de tots els seus departaments. El DSO, d'acord amb aquesta directriu, visibilitza quins serveis inclosos en el Contracte Programa 2022-2025 incideixen en els ODS.

Fitxa 49. Prevenció de conductes de risc

1. Contextualització

Segons el Pla estratègic de serveis socials de Catalunya 2021-2024 (PESS), la prevenció és una prioritat i una aposta per enfortir l'acció comunitària, així com una palanca per transformar el Sistema Català de Serveis Socials. La protecció davant dels riscos, la minimització de les repercussions negatives dels factors de risc i la inclusió social, entre d'altres, són àmbits d'intervenció d'una xarxa de serveis socials que actua de manera preventiva i proactiva.

D'altra banda, a l'apartat de diagnòstic del PESS, entre altres situacions de necessitat d'atenció, es destaquen les situacions de salut però que també comporten una situació sobreafegida d'exclusió social i que, per tant, requereixen la intervenció del Sistema Català de Serveis Socials. El Pla es refereix específicament a les persones amb una conducta addictiva i a les que viuen amb el VIH/sida que es troben en una situació d'exclusió social com a poblacions objecte d'atenció, tant des de l'àmbit de la prevenció esmentat com des de l'atenció destinada a promoure'n la recuperació integral, la inserció comunitària i la millora de la qualitat de vida.

La prevenció de la conducta addictiva i de les malalties de transmissió sexual (centrada en el VIH/sida) ha estat una de les polítiques que han promogut diversos ens locals, si bé hi ha mancat una metodologia de treball comuna i compartida per poder actuar d'una manera sistemàtica i avaluable.

Ara, amb aquesta fitxa, es pretén donar a la prevenció un sentit més ampli, que s'adapti, d'una manera més operativa i resolutiva, a les situacions que es produeixen en la societat actual. L'objectiu és presentar la prevenció com un tot al voltant del concepte de *conductes de risc* i unificar, d'aquesta manera, les fitxes 20 i 21 del Contracte Programa actuals.

Es tracta d'un salt qualitatiu que ens ha de permetre establir uns objectius generals i específics en matèria de prevenció de comportaments de risc per a tot el territori; ha de definir les activitats preventives elegibles i establir criteris de prioritat en funció de les necessitats que es detectin en la població; ha de promoure l'avaluació i les actuacions basades en l'evidència; ha de determinar la composició dels equips d'intervenció i els perfils professionals, i ha de donar continuïtat a les accions positivament avaluades, així com instaurar i consolidar un sistema equitatiu de mòduls de pagament dels serveis.

Tal com descriuen els experts, cal assenyalar que les conductes de risc no es produeixen de manera aïllada; més aviat es donen de manera solapada, i és freqüent que una mateixa persona desenvolupi dues o més conductes de risc al llarg d'un període de la seva vida. Els punts de confluència entre la drogodependència o altres addiccions i el VIH/sida o altres infeccions de transmissió sexual justifiquen i fan oportú plantejar aquesta proposta de prevenció social i comunitària per unificar esforços.

El plantejament que es defineix a les pàgines següents és coherent amb les directrius que es consensuen al *Llibre blanc de la prevenció a Catalunya*, al Pla d'acció enfront del VIH i altres ITS 2016-2020 i al Pla sobre drogues i addiccions comportamentals 2019-2023, aprovat per la Comissió Interdepartamental sobre Drogues.

El concepte *conducta de risc* utilitzat fa referència a les conductes evitables que poden tenir conseqüències negatives en les persones i en la gent que les envolta, concretament, als comportaments relacionats amb el consum de substàncies que poden generar dependència, als comportaments vinculats amb les addiccions al joc i a l'ús de noves tecnologies i a les conductes relacionades amb el sexe no segur, amb una referència especial al contagi o la transmissió del VIH/sida. Es posa el focus en els col·lectius de persones que poden ser més vulnerables (infants, adolescents, joves, persones que estan en una situació d'exclusió social, etc.) i en les conseqüències socials que es produeixen des d'un punt de vista individual, familiar i de la societat en general.

Principis rectors

- **Universalitat i equitat.** Les accions preventives han d'anar adreçades a la població general, però cal tenir en compte sobretot els col·lectius amb més risc o més vulnerables, i s'ha de promoure la lluita contra les desigualtats i l'exclusió social.
- **Intersectorialitat i transversalitat.** Les accions preventives han de promoure la intersectorialitat i la transversalitat, i han de generar el compromís, la participació i les sinergies dels diferents àmbits, sectors i agents socials implicats (social, educatiu, sanitari, policial, etc.). Aquesta intersectorialitat també s'ha de reflectir, i d'una manera especial, en els diferents nivells de l'Administració pública.
- **Qualitat.** Les accions preventives han de respondre a uns estàndards bàsics d'eficàcia i d'eficiència i s'han d'avaluar. Cal consultar els diferents observatoris nacionals i internacionals que posen a l'abast guies, sistemes d'informació i bones pràctiques per assegurar la qualitat de les intervencions.
- **Formació i innovació.** Les accions preventives han de promoure la formació i el coneixement de les problemàtiques que poden sorgir de les conductes de risc en la població general i, especialment, en els col·lectius més vulnerables. També han d'assegurar l'augment de la qualificació professional dels diferents agents i professionals vinculats a les activitats preventives amb l'objectiu de garantir la formació continuada i la innovació.
- **Avaluació, continuïtat i sostenibilitat.** Les accions preventives s'han d'avaluar periòdicament amb l'objectiu de facilitar els processos de decisió en relació amb la seva continuïtat i sostenibilitat. Els responsables públics han de prioritzar i garantir les accions en funció de l'eficàcia, l'eficiència i l'impacte que tinguin.
- **Promoció d'hàbits saludables.** Les accions preventives han de promoure els hàbits saludables i la creació d'entorns o espais que els afavoreixin i que millorin la qualitat de vida de la població objecte de les intervencions.
- **Atenció centrada en la persona.** Les accions preventives han de respectar el dret a decidir de les persones. Cal que tinguin en compte les necessitats, les preferències, els valors, l'autonomia i les capacitats de les persones per afrontar de manera adequada esdeveniments i situacions de risc. Cal generar dinàmiques que estiguin orientades a aconseguir que les persones es comportin de manera proactiva i s'impliquin en els processos de decisió conjuntament amb els professionals i experts.
- **Empoderament i participació comunitària.** Les accions preventives han de promoure l'empoderament i l'enfortiment de les persones, i n'han de consolidar les capacitats, la confiança, la visió i el protagonisme com a col·lectiu. L'empoderament té dues dimensions fonamentals, la individual i la col·lectiva. La dimensió individual implica l'adquisició de competències per respondre a les necessitats personals. La col·lectiva està relacionada amb la capacitat de la persona per participar en les accions comunitàries, per defensar els seus drets i influir en la presa de decisions de les estructures polítiques.

Població a qui va adreçat

Les activitats preventives han d'estar adreçades a la població general i, especialment, als col·lectius que, per les seves característiques, es trobin en una situació de més risc o vulnerabilitat. D'altra banda, també han de respondre a les necessitats que puguin tenir els diferents grups d'edat en els diversos moments del cicle de vida. De manera concreta, s'enumeren les poblacions objecte següents:

- Població general
- Infància, adolescència i joventut
- Famílies
- Gent gran
- Persones que poden patir discriminació (pel seu origen, la seva raça, religió, condició social, orientació sexual, etc.)
- Persones amb discapacitats, amb una dependència o una malaltia

Descripció del servei

La tipologia de les intervencions preventives elegibles respon a les quatre categories següents que actualitza la tipologia clàssica de prevenció primària, secundària i terciària:

- **Accions de prevenció universal.** En aquesta categoria s'hi poden incloure les actuacions que, basant-se en l'evidència, és probable que proporcionin algun benefici per a tothom (reduir la probabilitat d'iniciar conductes de risc, identificar possibles conductes de risc en adolescents, conèixer factors de protecció, etc.). Les intervencions preventives estan adreçades a la població general.
- **Accions de prevenció selectiva.** En aquesta categoria s'engloben totes les propostes d'accions adreçades a grups específics de la població identificats perquè són més vulnerables o perquè estan més exposats a certs factors que fan que sigui més probable que adquireixin conductes de risc. Els grups de risc es poden identificar a partir de factors de risc biològics, psicològics, socials o que són coneguts perquè estan associats amb l'aparició d'una relació problemàtica amb les conductes de risc.
- **Accions de prevenció indicada.** S'hi inclouen estratègies d'intervenció en persones que tenen conductes de risc de manera reiterada, encara que no presenten problemes, o en persones amb problemes psicològics o de conducta predictiva de futurs problemes. La identificació es basa en l'avaluació individual. Les intervencions de prevenció selectiva i indicada poden implicar actuacions més intenses i, per tant, poden suposar un cost més elevat.
- **Accions de prevenció determinada.** Es refereix a les intervencions que es poden dur a terme per millorar la qualitat de vida de les persones que ja han adquirit una addicció, que són seropositives o que pateixen sida, motiu pel qual l'atenció ha d'incloure programes de tractament, rehabilitació i integració social d'aquest col·lectiu; per tant, requereixen una atenció des de la xarxa dels serveis socials especialitzats, que la Cartera de serveis socials vigent ofereix en els àmbits de l'acolliment residencial social, l'atenció diürna, l'acció comunitària i la inserció sociolaboral. En aquest sentit, aquest grup de població no queda inclòs com a població diana d'aquesta fitxa.

Perfils professionals que intervenen en la prestació del servei

Les titulacions universitàries que es consideren aptes per desenvolupar les accions de prevenció són les llicenciatures i els graus amb màster següents:

GRUP	TITULACIONS/PERFILS
Grup 1	Psicologia, Pedagogia, Psicopedagogia, Medicina.
Grup 2	Treball Social, Educació Social, Infermeria, Magisteri.
Grup 3	Integració Social i altres formacions professionals específiques que puguin desenvolupar rols de monitors.
Grup 4	Altres. Els professionals que s'inclouen en aquest grup han de justificar, de manera molt especial, el perquè de la seva participació en l'acció preventiva. El mòdul retributiu s'ha d'assimilar a un dels tres anteriors en funció de la justificació.

2. Marc competencial

En relació amb les polítiques preventives, cal tenir en compte els aspectes següents de la Llei 12/2007, d'11 d'octubre, de serveis socials:

A l'article 3 (sobre la finalitat dels serveis socials), al punt 3, s'estableix que: "Els serveis socials s'adrecen especialment a la prevenció de situacions de risc, a la compensació de dèficits de suport social i econòmic i de situacions de vulnerabilitat i de dependència i a la promoció d'actituds i capacitats de les persones com a principals protagonistes de la seva vida".

A l'article 5 (sobre els principis rectors del Sistema Català de Serveis Socials), a l'apartat f) (en què es parla de la globalitat), es preveu que: "Els serveis socials han de donar resposta integral a les necessitats personals, familiars i socials considerant conjuntament els aspectes sobre la prevenció, l'atenció, la promoció i la inserció", i a l'apartat h) (sobre la prevenció i dimensió comunitària), es preveu que: "Les polítiques de serveis socials han d'actuar sobre les causes dels problemes socials i han de prioritzar les accions preventives i l'enfocament comunitari de les intervencions socials".

A l'article 45 (de mesures de suport i protecció), al punt 7, s'especifica que: "Les administracions competents en matèria de serveis socials han d'adoptar mesures de prevenció i atenció davant de situacions provocades per factors psicosocials que afectin l'estat emocional, cognitiu, fisiològic i de comportament dels professionals".

I a l'article 19 (sobre les funcions dels serveis socials especialitzats), al punt d), s'especifica la funció següent: "Acomplir actuacions preventives de situació de risc i necessitat social corresponents al seu àmbit de competència".

3. Objectius que s'han d'assolir

Actuar de manera preventiva i proactiva en la població general i, especialment, en els col·lectius que, per les seves característiques, es trobin en una situació de més risc o vulnerabilitat respecte als comportaments relacionats amb el consum de substàncies que poden generar dependència, als comportaments vinculats a les addiccions al joc i a l'ús de noves tecnologies i a les conductes relacionades amb el sexe no segur, amb una referència especial al contagi o la transmissió del VIH/sida.

3.1. Objectius adreçats a la població general

- Informar, sensibilitzar i estimular la percepció, en la població general, en relació amb les conductes de risc.

- Generar processos d'influència i canvi d'actituds envers els comportaments de risc.
- Impulsar accions de prevenció social i comunitària que promocionin l'empoderament de les famílies i dels professionals de l'educació, a fi d'assumir un rol actiu en la protecció i el desenvolupament dels infants, els adolescents i els joves.
- Fomentar la implicació i la participació dels diferents agents i les diferents entitats socials relacionades amb la prevenció social i comunitària de les conductes de risc per optimitzar els recursos de la comunitat i reforçar les xarxes socials que hi hagi.

3.2. Objectius adreçats al territori

- Assegurar que les actuacions de prevenció social i comunitària en matèria de conductes de risc es distribueixen correctament a Catalunya.
- Reforçar els ens locals perquè puguin coordinar una acció comunitària aliada, integrada i sòlida orientada a disminuir les conductes de risc, tot fomentant estratègies per reduir els determinants de l'inici d'aquesta tipologia de conductes, així com potenciar els factors protectors.

3.3. Objectius adreçats a col·lectius específics

- Contribuir a la disminució de la problemàtica individual, familiar i social que plantegen les conductes de risc mitjançant intervencions comunitàries des del sistema d'atenció social, tot promovent i reforçant activitats coordinades entre els diferents serveis i programes.
- Promoure programes preventius en l'àmbit educatiu, ocupacional, cultural i de lleure adreçats a la infància, l'adolescència i la joventut, tenint en compte les vulnerabilitats i les oportunitats d'aquestes etapes del cycle vital.
- Influir en col·lectius específics amb situacions de més vulnerabilitat, de manera que es fomenti la inclusió social adaptant les activitats de prevenció a les seves característiques específiques: persones amb una discapacitat, amb una malaltia mental, amb VIH, col·lectius de persones immigrants, amb característiques ètniques i culturals minoritàries o amb diferents orientacions sexuals, i tenint en compte els diferents processos del cycle vital.
- Donar suport als programes de reducció de danys que prevegin intervencions socials, comunitàries (programes de contacte, detecció precoç, etc.) i de coordinació amb altres recursos assistencials.

4. Accions que cal desenvolupar

4.1. El Departament de Drets Socials

- Finançar intervencions preventives a Catalunya de les conductes socials de risc relacionades amb les drogodependències o altres addiccions i amb el VIH/sida o altres infeccions de transmissió sexual que dugui a terme l'ens local.
- Fomentar l'elaboració i la implementació d'un model de prevenció social i comunitari.
- Fer el seguiment de les intervencions que es duguin a terme i treballar perquè es despleguin d'una manera homogènia en tot el territori català.

4.2. L'ens local

- Adaptar progressivament les accions que es duguin a terme a les intervencions de prevenció universal, selectiva i indicada que s'especifiquen a l'apartat següent sobre tipologies de prevenció elegibles.
- Prestar el servei o vetllar perquè es presti correctament.
- Garantir mecanismes de coordinació amb els diferents agents i les diferents entitats socials que també tenen relació amb la prevenció social i comunitària en l'àmbit de les conductes de risc.

5. Condicions i recursos del servei

Tipologies d'intervencions i accions que inclou aquesta mesura:

- **Tipologia de les intervencions elegibles.** La tipologia de les intervencions preventives elegibles respon a les quatre categories següents que actualitza la tipologia clàssica de prevenció primària, secundària i terciària.
  - **Accions de prevenció universal.** En aquesta categoria s'hi poden incloure les actuacions que, basant-se en l'evidència, és probable que proporcionin algun benefici per a tothom (reduir la probabilitat d'iniciar conductes de risc, identificar possibles conductes de risc en adolescents, conèixer factors de protecció, etc.). Les intervencions preventives estan adreçades a la població general.
Les accions que s'inclouen en aquest apartat són les que habitualment han desenvolupat els ens locals en els darrers anys en el marc del Contracte Programa.
  - **Accions de prevenció selectiva.** En aquesta categoria s'engloben totes les propostes d'accions adreçades a grups específics de la població identificats perquè són més vulnerables o perquè estan més exposats a certs factors que fan que sigui més probable que adquireixin conductes de risc. Els grups de risc es poden identificar a partir de factors de risc biològics, psicològics, socials o que són coneguts per estar associats amb l'aparició d'una relació problemàtica amb les conductes de risc.
  - **Accions de prevenció indicada.** S'hi inclouen estratègies d'intervenció en persones que tenen conductes de risc de manera reiterada, encara que sense presentar problemes, o en persones amb problemes psicològics o de conducta predictiva de futurs problemes. La identificació es basa en l'avaluació individual.

Les intervencions de prevenció selectiva i indicada poden implicar actuacions més intensives i, per tant, poden suposar un cost més elevat.

- **Accions de prevenció determinada.** Es refereix a les intervencions que es poden dur a terme per millorar la qualitat de vida de les persones que ja han adquirit una addicció, que són seropositives o que pateixen sida, motiu pel qual l'atenció ha d'incloure programes de tractament, rehabilitació i integració social d'aquest col·lectiu; per tant, requereixen una atenció des de la xarxa dels serveis socials especialitzats, que la Cartera de serveis socials vigent ofereix en els àmbits de l'acolliment residencial social, l'atenció diürna, l'acció comunitària i la inserció

sociolaboral. En aquest sentit, aquest grup de població no queda inclòs com a població diana d'aquesta fitxa.

- **Tipologia d'accions elegibles.** A continuació, s'enumeren les tipologies de prevenció universal, selectiva i indicada que poden ser elegibles. Estan basades en els estàndards de qualitat que estableix l'Observatori Europeu de les Drogues i les Toxicomanies (OEDT). Qualsevol acció preventiva que proposi l'ens local ha de respondre a alguna de les categories de tipologia de l'acció que s'indiquen en el quadre següent:

ACCIONS DE PREVENCIÓ UNIVERSAL	
Públic objectiu	Tipologia de l'acció
Població general	<ul style="list-style-type: none"> a. Pla d'acció comunitària o pla de desenvolupament comunitari que afavoreixi un context social cohesionat i integrador. b. Pla local en l'àmbit de les conductes de risc. c. Programa comunitari multicomponent en diferents àmbits (familiar, educatiu, sanitari, laboral, etc.) i multinivell (individual, interpersonal o social). d. Accions de difusió en els mitjans de comunicació i les xarxes social. e. Coordinació amb altres serveis per atendre les necessitats (educatives, socials, de salut, legals o formatives, entre d'altres) de la població. f. Treball conjunt amb el món associatiu, els referents, els grups estables i els líders comunitaris vinculats a la població destinatària. g. Mesures reguladores que limitin factors com ara l'accessibilitat, la disponibilitat i la promoció de les conductes de risc i que vetllin perquè es compleixin. h. Intervencions de servei responsable adreçades al sector de l'hoteleria i la restauració, al dels jocs i les apostes, al dels esdeveniments populars relacionats amb festes, etc. i. Altres. Es poden proposar altres accions que es fonamentin en una anàlisi de les necessitats i que s'englobin en un marc teòric, sempre que hi hagi una evidència científica.
Famílies	<ul style="list-style-type: none"> a. Serveis d'informació i orientació familiar sobre conductes de risc. b. Intervencions grupals d'entrenament en habilitats parentals.
Infància	<ul style="list-style-type: none"> a. Tallers educatius o activitats que impliquin habilitats per a la vida, hàbits saludables o influència social que es facin en espais educatius, de lleure, etc.
Adolescents i joves	<ul style="list-style-type: none"> a. Serveis d'informació i orientació sobre conductes de risc. b. Tallers educatius o activitats al voltant de creences, actituds, habilitats socials específiques associades a les conductes de risc i habilitats per a la vida (àmbits diversos: centres educatius, espais d'oci, etc.). c. Intervencions de prevenció entre iguals. d. Intervencions preventives en les xarxes socials.

ACCIONS DE PREVENCIÓ UNIVERSAL	
Públic objectiu	Tipologia de l'acció
Col·lectius especials	<ul style="list-style-type: none"> a. Tallers educatius o activitats al voltant de creences, actituds, habilitats socials específiques associades a les conductes addictives i habilitats per a la vida (àmbits diversos: espais laborals, centres educatius, espais d'oci, etc.). b. Intervencions amb població immigrada. c. Intervencions de prevenció entre iguals.

ACCIONS DE PREVENCIÓ SELECTIVA	
Públic objectiu	Tipologia de l'acció
Famílies	<ul style="list-style-type: none"> a. Visites a domicili per a famílies o dones embarassades que estiguin en una situació d'alt risc social. b. Intervencions grupals d'entrenament en habilitats parentals per a famílies amb més factors de vulnerabilitat.
Infància	<ul style="list-style-type: none"> a. Intervencions de suport per vincular els infants a institucions prosocials (centres educatius, centres d'oci, etc.), per exemple, orientades a reduir l'absentisme escolar, l'assetjament, la violència, etc. b. Intervencions per treballar vulnerabilitats psicològiques i conductuals en els infants. c. Intervencions preventives específiques en centres d'atenció a la infància en risc (centres oberts o altres serveis especialitzats en atenció a la infància). d. Altres. Es poden proposar altres accions que es fonamentin en una anàlisi de les necessitats i que s'englobin en un marc teòric, sempre que hi hagi una evidència científica.
Adolescents i joves	<ul style="list-style-type: none"> a. Tallers educatius o activitats centrats en la reducció de conductes de risc (àmbits diversos: centres educatius, espais d'oci, etc.). b. Intervencions de suport per vincular els adolescents i joves a institucions prosocials (centres d'oci, centres educatius, etc.), per exemple, orientades a reduir l'absentisme escolar, l'assetjament, la violència, etc. c. Intervencions de tutoria (<i>mentoring</i>). d. Intervencions preventives específiques en centres d'atenció a joves en risc d'exclusió social (centres residencials d'acció educativa, centres de justícia juvenil, etc.).
Col·lectius especials	<ul style="list-style-type: none"> a. Tallers educatius o activitats centrats en la reducció de conductes de risc (àmbits diversos: centres educatius, espais d'oci, espais laborals, etc.). b. Intervencions breus de detecció precoç des de serveis socials bàsics i derivació a serveis de salut. c. Intervencions de tutoria (<i>mentoring</i>). d. Intervencions per millorar les habilitats de criança i parentals de famílies amb conductes de risc.

ACCIONS DE PREVENCIÓ SELECTIVA	
Públic objectiu	Tipologia de l'acció
	<ul style="list-style-type: none"> e. Intervencions amb treballadors i treballadores sexuals. f. Intervencions preventives centrades en les conductes de risc més freqüents en determinats col·lectius (per exemple, gent gran i psicofàrmacs, persones amb una malaltia mental i tabaquisme, població llatina i alcohol, població magrebí i cànnabis, etc.). g. Intervencions entre iguals de prevenció de conductes de risc d'infecció per VIH a causa del consum de drogues.

ACCIONS DE PREVENCIÓ INDICADA	
Públic objectiu	Tipologia de l'acció
Famílies	<ul style="list-style-type: none"> a. Intervencions grupals d'entrenament en habilitats parentals per a famílies amb adolescents i joves que tenen conductes de risc de manera sistemàtica. b. Intervencions sobre violència familiar i conductes de risc. c. Altres. Es poden proposar altres accions que es fonamentin en una anàlisi de les necessitats i que s'englobin en un marc teòric, sempre que hi hagi una evidència científica.
Adolescents i joves	<ul style="list-style-type: none"> a. Intervencions adreçades a serveis de mesures alternatives per conductes de risc desenvolupades en espais públics, com ara el consum de drogues. b. Intervencions adreçades a serveis de mesures alternatives a l'expulsió de centres educatius segons les normes d'organització i funcionament del centre.
Col·lectius especials	<ul style="list-style-type: none"> a. Intervenció mínima o consell breu en relació amb les conductes de risc. b. Intervencions d'incorporació social amb un col·lectiu vulnerable. c. Programes d'incorporació social adreçats a persones drogodependents, amb altres addiccions o afectades pel VIH/sida. d. Intervencions específiques sobre maltractaments i consum de drogues o sobre altres addiccions.

Les tipologies de l'acció de prevenció determinada que es recullen constitueixen recursos específics de la Cartera de serveis del Sistema Català de Serveis Socials.

Condicions de la prestació:

- **Elegibilitat dels programes, projectes i accions proposats per desenvolupar-se en territori català.** Tot ens local amb fitxa de prevenció de les conductes de risc relacionades amb les addiccions i el VIH/sida ha de seleccionar les accions preventives que desenvoluparà en el context del Contracte Programa.

Les propostes d'accions preventives han de tenir en compte:

- L'anàlisi de les necessitats.
  - Les característiques d'elegibilitat dels objectius i les accions.
  - L'establiment de criteris i estàndards de qualitat en les intervencions.
  - L'establiment d'un sistema d'avaluació que permeti valorar la seva fonamentació lògica, el procés i els resultats obtinguts (eficàcia, eficiència i efectivitat).
  - L'experiència dels equips professionals.
- **Experiència dels equips professionals.** L'experiència dels equips professionals s'ha de demostrar amb un document curricular que descrigui la formació general i l'específica en matèria de prevenció de conductes de risc. També ha d'incloure l'experiència professional en prevenció.
- **Metodologia de les accions preventives.** Tal com s'ha descrit anteriorment, totes les accions de prevenció han de respondre a alguna de les tipologies de l'acció que s'han enumerat a l'apartat sobre tipologia d'accions elegibles.

Qualsevol acció preventiva que proposi l'ens local ha de respondre a alguna de les categories de tipologia de l'acció que s'han indicat anteriorment.

Independentment de la tipologia de l'acció que s'esculli, totes les accions que es presentin han d'incloure una estratègia metodològica que necessàriament impliqui:

- Una anàlisi de les necessitats territorials en matèria de prevenció de les addiccions que fonamenti la necessitat d'intervenir-hi preventivament.
- Una fonamentació teòrica que justifiqui la metodologia i les tècniques que s'utilitzaran en la intervenció.
- Una definició clara dels objectius generals i específics que es persegueixen, i dels indicadors que s'utilitzaran per avaluar la intervenció.
- Una descripció del sistema de recollida d'informació que s'utilitzarà.
- Una descripció de l'avaluació que es farà.
- Una descripció de l'estratègia de coordinació i implicació d'agents socials que s'utilitzarà. Aquesta estratègia constitueix un punt fonamental en l'acció preventiva, ja que ha d'assegurar un efecte multiplicador més enllà de la pròpia acció, mitjançant la creació d'una estructura de partenariat formada pels agents socials més propers que es volen involucrar en l'acció preventiva.
- Una descripció de l'acció o les accions que es volen dur a terme.

6. Finançament del servei

6.1. Conceptes

Les accions que proposi cada ens local les ha de revisar i acceptar prèviament el DSO, tenint en compte les altres accions elegibles i la disponibilitat pressupostària de cada exercici.

Sistema de càlcul del pagament de les accions elegibles que es duguin a terme. Els costos s'han de desglossar en dos grans blocs: recursos humans i recursos materials necessaris per portar a terme l'acció:

- a. Els recursos humans inclouen els professionals necessaris per dur a terme l'acció. Es mesuren en hores de dedicació i el salari imputable és per hora.

- b. Els recursos materials inclouen tot el que sigui necessari per efectuar l'acció preventiva, com ara espais, materials de divulgació, etc.

S'ha de valorar positivament que les accions que es presentin disposin d'un altre cofinançament privat o públic.

Les actuacions subvencionables, que es duguin a terme podran ser subcontractades més enllà a l'establert l'article 29 de la Llei General Subvencions, tal com es detalla a l'acord Setè d'aquesta addenda, fins al 100% de les despeses.

La justificació econòmica del conjunt de les accions que es facin a través dels comptes justificatius han d'indicar explícitament el concepte al qual es fa referència en cada factura.

6.2. Mòdul

Càlcul del mòdul de recursos humans. Per fer el càlcul del cost imputable als recursos humans s'ha de tenir en compte el preu per hora següent:

GRUP	FUNCIONARI GENERALITAT	NIVELL GENERALITAT	BASE DEL CàLCUL (1.750 hores/any)	TOTAL PREU PER HORA IMPUTABLE
Grup 1	Tècnic superior	A 21	41.571,95 €	23,75 €
Grup 2	Tècnic mitjà	B 20.1	37.060,33 €	21,18 €
Grup 3	Administratiu	C 14	28.851,27 €	16,49 €
Grup 4	Aquesta categoria inclou altres professionals que s'han de justificar i assimilar a alguna de les tres anteriors.			

A fi de promoure la prevenció de les conductes de risc, el finançament de les intervencions ha de ser del 100% del conjunt d'accions elegibles acceptades i d'acord amb les disponibilitats pressupostàries de cada exercici.

7. Avaluació

Els indicadors vigents queden recollits a l'aplicació ISocial.

8. Pla d'implantació

Les quantitats atorgades en el marc del CP mitjançant les fitxes 20 (Atenció social a persones afectades de VIH/sida) i 21 (Atenció social a persones amb drogodependències) es poden incrementar tenint en compte la implantació progressiva, per part dels ens locals, dels principis, objectius i criteris que s'especifiquen en aquesta fitxa i del nombre de les accions preventives, i sempre segons la disponibilitat pressupostària de cada exercici.

9. Normativa reguladora

Entre les prestacions de serveis que preveu el Decret 142/2010, d'11 d'octubre, pel qual s'aprova la Cartera de serveis socials 2010-2011, per a aquesta fitxa, cal destacar les dues següents:

Prestació 1.2.8.1: servei de prevenció d'addiccions, que té la finalitat d'influir sobre els factors de risc i de protecció davant de les addiccions i facilitar informació a la població general i a les persones que presenten més vulnerabilitat en relació amb les addiccions i els seus efectes, a fi d'incrementar les estratègies de protecció davant del risc. Es detecten els problemes de les addiccions en les seves fases primerenques i es treballa amb la finalitat de reduir les repercussions negatives des d'un punt de vista individual, familiar i social, així com d'aconseguir el màxim nivell de reinserció comunitària de les persones afectades.

Prestació 1.2.9.1: servei de prevenció en l'àmbit del VIH/sida, que té la finalitat de facilitar informació a la població general, a les persones amb més risc en relació amb aquesta problemàtica i a les persones afectades, a fi de millorar els coneixements en aquest àmbit, i incrementar les estratègies de sensibilització, de protecció i de reducció de les repercussions del contagi tant des d'un punt de vista individual i familiar com social, per influir sobre els factors de risc i protecció davant del VIH i aconseguir així el màxim nivell de reinserció comunitària de les persones afectades.

10. Vinculació amb l'Agenda 2030 i els Objectius de Desenvolupament Sostenible

L'Agenda 2030 és el nou full de ruta global per avançar cap al desenvolupament sostenible que van aprovar les Nacions Unides el 2015. Inclou 17 Objectius de Desenvolupament Sostenible (ODS), que s'han d'assolir el 2030. El Govern de Catalunya s'hi ha compromès amb la participació de tots els seus departaments. El DSO, d'acord amb aquesta directriu, visibilitza quins serveis inclosos en el Contracte Programa 2022-2025 incideixen en els ODS:

- Prevenció de conductes de risc: ODS 1, 3 i 10.

1. Fi de la pobresa
3. Salut i benestar
10. Reducció de les desigualtats

Fitxa 50. Servei d'atenció en l'entorn domiciliari (SAED)

1. Marc competencial

L'atenció domiciliària s'aborda en diverses normatives, tot i que no disposa d'una regulació pròpia i específica. L'anàlisi d'aquestes normes ens permet fer una aproximació a les característiques principals d'aquest servei.

En primer lloc, l'article 17 de la Llei 12/2007, d'11 d'octubre, de serveis socials, que és la llei de referència actual per als serveis socials, estableix que els serveis d'ajuda a domicili (SAD) es configuren com una de les funcions específiques dels serveis socials bàsics, i l'article 34 de la mateixa Llei indica que les àrees bàsiques de serveis socials (ABSS) són la unitat primària de l'atenció social per prestar els serveis socials bàsics.

D'altra banda, el Decret 142/2010, de la Cartera de serveis socials, identifica i defineix els serveis que inclou l'atenció domiciliària (AD). Concretament, engloba els serveis següents:

- Servei d'ajuda a domicili. És un conjunt organitzat i coordinat d'accions assistencials, educatives i preventives que es duen a terme bàsicament al domicili de la persona i en el seu entorn, adreçades a proporcionar atencions personals, ajuda a la llar i suport social a les persones amb dificultats de desenvolupament o d'integració social o manca d'autonomia personal.
- Servei de les tecnologies de suport i cura. Consisteix en una modalitat del servei d'atenció domiciliària que, amb la tecnologia adequada, permet detectar situacions d'emergència, donar una resposta ràpida a aquestes situacions i garantir la comunicació permanent de la persona. Aquest servei es presta mitjançant el suport d'un equip de professionals i de les tecnologies més adequades, en concret, teleassistència i telealarma.

Els serveis d'atenció domiciliària, com a serveis socials bàsics que són, han de ser uns serveis preventius, comunitaris i polivalents, i, alhora, han de donar resposta a diverses situacions de necessitat, des del mateix àmbit de convivència, fomentant l'autonomia i capacitant les persones perquè es puguin desenvolupar lliurement, segons el seu projecte de vida.

A més, cal destacar que les persones destinatàries que s'identifiquen en aquest marc normatiu poden ser persones de qualsevol edat que estan en una situació de dependència o de risc social. Aquesta mirada transversal es veu reforçada per la Llei 14/2010, del 27 de maig, dels drets i les oportunitats en la infància i l'adolescència, en la qual s'indica que els serveis d'atenció domiciliària han de servir com a eines de proximitat per preveure i atendre la dependència, i també com a eines de prevenció del risc social en la infància i l'adolescència.

D'altra banda, tal com indica el Pla de Govern, cal assegurar que totes les persones puguin desenvolupar el seu projecte vital amb igualtat d'oportunitats en el seu entorn familiar i comunitari. Per aconseguir-ho, cal reforçar el sistema de promoció de l'autonomia personal i d'atenció a les persones que estan en una situació de dependència. En aquest sentit, es poden preveure serveis complementaris com els productes de suport, entre d'altres.

La regulació dels productes de suport queda emmarcada específicament en la Llei 13/2014, del 30 d'octubre, d'accessibilitat, que estableix les condicions d'accessibilitat dels entorns, productes i serveis per garantir l'autonomia, la igualtat d'oportunitats i la no-discriminació de les persones amb discapacitat o amb altres dificultats, i promou la utilització de productes de suport que millorin la seva qualitat de vida mitjançant actuacions de foment de les administracions públiques. Aquesta Llei estableix específicament que les administracions públiques han de vetllar perquè els col·lectius que estan en una situació d'especial vulnerabilitat o en risc d'exclusió social tinguin accés als productes de suport.

En aquesta identificació del marc normatiu vinculat a l'AD, també cal destacar una norma estatal que ha contribuït a configurar l'atenció domiciliària tal com la coneixem actualment. Ens referim a l'aprovació de la Llei 39/2006, de 14 de desembre, de promoció de l'autonomia personal i atenció a les persones que estan en situació de dependència (LAPAD), i tot el seu desplegament normatiu estatal i autonòmic. Mitjançant aquesta Llei es formalitzen les intervencions en les situacions de dependència, entre d'altres, en l'entorn domiciliari. Aquestes normes generen un marc garantista per a les persones que estan en una situació de dependència, ja que se'ls fa una valoració de les necessitats derivades de la manca d'autonomia i se'ls assigna un programa individual d'atenció (PIA). Des de la perspectiva de la gestió operativa, amb l'aprovació de la LAPAD, s'introdueix una distinció entre el SAD dependència que acabem de descriure i el SAD social, orientat a l'abordatge del risc social.

Les persones amb un grau reconegut de dependència que requereixin el servei de SAD han d'optar pel SAD dependència, atès que actualment no és possible compatibilitzar tots dos serveis.

2. Objectius que s'han d'assolir

2.1. Generals

Articular en el sistema públic de serveis socials un conjunt de serveis i prestacions domiciliaris, coordinats des dels serveis socials bàsics, que promoguin les interaccions socials, l'autonomia funcional i una millor convivència social en la comunitat, i que facilitin a la persona poder viure en el seu entorn social o familiar habitual el màxim de temps possible, sempre que aquest els proporcionï seguretat, qualitat de vida i una vida digna.

2.2. Específics

- Ajudar la persona i facilitar que pugui viure en el seu entorn social o familiar habitual sempre que aquest li proporcionï seguretat i qualitat de vida.
- Ser un suport de la xarxa familiar i comunitària de la persona que rep atenció domiciliària.
- Prevenir necessitats relacionals i d'autonomia funcional i oferir suports domiciliaris per donar-hi resposta i evitar l'augment de situacions de risc d'exclusió social.
- Detectar possibles situacions de necessitat no identificades inicialment.
- Proporcionar als professionals de l'atenció domiciliària el reconeixement i els suports necessaris (formació, habilitats i eines, estratègies de maneig de situacions conflictives, etc.) per assegurar una atenció integral qualificada a les persones usuàries.

- Oferir a la persona una intervenció integrada i que garanteixi el continuïm assistencial i una atenció centrada en la persona.
- Millorar la qualitat de vida de les persones cuidadores de l'entorn familiar i de la persona que cuiden, dotant-les d'eines que les ajudin en la tasca de cuidar i promovent l'empoderament d'aquestes persones cuidadores no professionals.
- Proveir un sistema d'accés eficient als productes de suport per millorar el funcionament i la mobilitat mitjançant bancs d'aquests productes especialment per a les persones més vulnerables.

3. Accions que cal desenvolupar

3.1. El Departament de Drets Socials

- Finançar el servei d'acord amb el que consta a l'apartat de finançament.
- Planificar i fer l'ordenació territorial del servei i treballar per definir i consensuar el model SAED, i harmonitzar els serveis a tot el territori català, mitjançant el seu desplegament i la seva avaluació.
- Promoure l'avaluació i la millora del SAD en el marc del SAED, amb la implicació en aquest procés dels professionals dels ens locals, els prestadors de servei i les persones usuàries.
- Establir progressivament el SSM-CAT com a eina principal per identificar les necessitats de les persones usuàries del SAED i, especialment, les que fan referència a relacions amb els membres de la unitat de convivència i relacions socials amb la resta de la família i la xarxa d'amistats o veïns. Tot i així, per accedir al SAED, a més del SSM-CAT, es poden utilitzar altres escales o instruments de valoració de la situació de complexitat de la persona.
- Fer la valoració de grau de dependència de les persones sol·licitants i, en cas de grau reconegut, facilitar la informació a l'ens local perquè pugui dur a terme el PIA corresponent, tenint en compte que l'accés al servei no implica disposar del SSM-CAT.
- Promoure el servei de tecnologies de suport i cura, especialment en el desplegament de la teleassistència avançada.
- Establir un projecte consensuat d'atenció i suport a les persones cuidadores de l'entorn familiar i d'altres cuidadors no professionals.
- Definir la metodologia i avaluar l'experiència d'atenció en l'entorn domiciliari de les persones cuidadores.
- Finançar les accions de formació adreçades a les persones cuidadores no professionals.
- Consensuar i desplegar el Programa d'atenció integrada en l'entorn domiciliari (PAID) en el marc de l'atenció integrada social i sanitària.
- Establir i desenvolupar en el model SAED el model de bancs de productes de suport de proximitat per a la ciutadania de cada territori (àrea bàsica de serveis socials).

3.2. L'ens local

- Finançar el servei d'acord amb el que consta a l'apartat de finançament.
- Reglamentar i gestionar el copagament.
- Prestar adequadament i amb agilitat el servei o vetllar perquè es presti d'una manera correcta.

- Formalitzar mecanismes de coordinació entre l'ens local i l'entitat per garantir la cobertura adequada, una bona atenció i la interacció amb la resta de serveis, en el cas que les tasques domiciliàries es contractin a una entitat prestadora.
- Garantir mecanismes de coordinació amb els equips bàsics d'atenció social (EBAS) a fi de facilitar un abordatge integral de les persones usuàries del SAED.
- Desplegar el nou model SAED i PAID i millorar la qualitat del servei i l'atenció.
- Desenvolupar actuacions d'assessorament, formació i suport adreçades a les persones cuidadores no professionals.
- Declarar les dades i els indicadors establerts i participar en accions d'avaluació i anàlisi de l'experiència d'atenció en l'entorn domiciliari en persones i cuidadores no professionals.

4. Condicions i recursos del servei

Actualment, el DSO treballa en la definició del nou model del SAED, en el qual participa un grup de treball del Consell Interterritorial de Serveis Socials Bàsics (INTERCOTESSBA SAED). Quan el model SAED estigui definit, serà el marc de referència de l'atenció en l'entorn domiciliari del Sistema Català de Serveis Socials. Aquesta fitxa recull alguns dels continguts que s'estan treballant.

El SAED és un conjunt de serveis i prestacions que es duen a terme al lloc on viu la persona i el seu entorn domiciliari coordinats pels EBAS. El SAED ofereix atenció social i de cura, suport a les interaccions socials, a l'autonomia funcional i a la participació comunitària, amb una mirada preventiva, flexible i centrada en la persona.

És un model d'atenció centrat en la persona, de proximitat, flexible a les necessitats canviants, adreçat a tota la seva vida i a ajudar que la persona pugui estar el màxim de temps possible a la comunitat. En aquest sentit, el pla d'atenció social ha d'integrar tots els serveis o les actuacions que contribueixen a donar resposta a les necessitats de les persones ateses en el domicili i a assolir els objectius que estableixi el professional d'acord amb aquestes necessitats.

Per aconseguir una atenció més adequada a les necessitats i més eficiència, el SAED ha d'orientar la intervenció en l'entorn domiciliari tenint en compte les necessitats de la persona, el seu nivell d'autosuficiència (a partir de l'eina de valoració SSM-CAT) i el grau de complexitat (baix, mitjà i alt), i també les necessitats de la família, de les persones cuidadores i de la llar.

L'atenció s'aborda des de diferents vessants:

- Assistencial: promoure l'autonomia i la cura en les activitats bàsiques de la vida diària (AVD); donar suport, empoderament i eines per dur a terme les activitats instrumentals; oferir atenció a la soledat i l'aïllament, atenció a les urgències de suport a les AVD i suport emocional; impulsar accions d'esbarjo i de relació amb l'entorn, i efectuar acompanyaments.
- Preventiva: augmentar la seguretat i facilitar l'accessibilitat a la llar, prevenir l'aïllament i el deteriorament de la xarxa relacional, intervenir socialment amb la xarxa relacional, detectar les necessitats no ateses (i els maltractaments).
- Educativa: capacitar i assessorar la persona al llarg de la seva vida, donar suport socioeducatiu a les persones i les famílies, donar suport educatiu als cuidadors principals i promocionar l'autonomia personal.
- Comunitària: potenciar la interacció amb l'entorn més immediat, promoure l'accés a serveis i equipaments adients a la necessitat de la persona i la família,

fomentar i promoure l'accés a la informació i a la participació en el teixit associatiu, orientar i coordinar recursos comunitaris.

El nivell d'autosuficiència i complexitat determina:

- La funció de l'atenció (que s'ha descrit abans)
- La intensitat d'hores d'atenció
- Els perfils professionals adients a les necessitats
- Els objectius que s'han d'assolir en el pla d'atenció
- L'accés i la coordinació entre serveis
- La flexibilitat i l'adaptabilitat dels serveis
- La integració d'atenció amb altres sectors

La persona **professional de referència de l'EBAS** és qui determina un pla d'atenció social, en el qual s'especifiquen els objectius de la intervenció i els aspectes que cal treballar, i és responsable d'activar i de fer el seguiment dels recursos i les intervencions més adients en funció del pla d'atenció elaborat.

La població destinatària del SAED són els infants, els adolescents, les persones grans, les persones amb discapacitat, les persones amb necessitats socials vinculades a salut mental i les persones que estan en una situació de dependència. Per poder oferir un servei preventiu, una atenció a la necessitat relacional i una protecció dels vincles, les persones cuidadores també són destinatàries del SAED.

A continuació, es detallen les situacions de la població destinatària:

- Manca d'autonomia personal.
- Manca d'autonomia funcional.
- Manca d'autonomia mental, física, intel·lectual o sensorial.
- Manca o dèficit de suport o ajuda que presta la família habitualment.
- Aïllament físic o social.
- Negligència, desempament o violència cap a la població destinatària.
- Necessitats socials relacionades amb la salut mental.
- Cures (no professionals) a un dels col·lectius de la població destinatària.

En espera que es desenvolupi amb els ens locals el model SAED i el catàleg d'actuacions que n'han de formar part, es considera que formen part del SAED les actuacions coordinades següents:

- 1. Ajuda a domicili adreçada a persones amb necessitats socials o d'autonomia.**
- 2. Tecnologies de suport i de cura.**
- 3. Suport als familiars cuidadors i a altres cuidadors no professionals.**
- 4. Banc de productes de suport.**
- 5. Atenció integrada social i sanitària a domicili.**

Els recursos per desenvolupar el servei són els següents:

- Mitjans humans i materials per al desenvolupament de les activitats definides i la coordinació amb els diferents serveis implicats en el SAED i amb els recursos sanitaris en el cas d'atenció integrada social i sanitària en l'entorn domiciliari.
- Econòmics: segons l'apartat de finançament.

5. Finançament del servei

El finançament s'estructura en els conceptes següents segons el catàleg de serveis:

5.1. Ajuda a domicili adreçada a persones amb necessitats d'autonomia o socials

La intensitat del servei està determinada pel nombre d'hores necessàries; l'assignació mínima per dia d'atenció és d'una durada d'una hora (60 minuts), de manera que es puguin fer fraccions de temps, que mai poden ser inferiors a 30 minuts. Tot i així, en el còmput global del mes no hi pot haver mitges hores pel que fa al SAD dependència.

A) SAD dependència

- Conceptes

El DSO cofinança el SAD que prescriu l'ens local a les persones que tenen un grau de dependència reconegut tenint en compte els criteris següents, mentre no es defineixi el nou model:

- La persona ha de tenir un acord de PIA amb el SAD prescrit segons els criteris que s'estableixen a les instruccions i les intensitats acordades per la normativa vigent.
- L'acord de PIA ha d'estar validat i resolt en el sistema d'atenció a la dependència.

- Càlcul de l'import del finançament

Es financen les hores efectivament realitzades en el període vigent del servei prescrit en el PIA durant l'any natural de justificació, mentre no es defineixi el nou model. El finançament es du a terme a partir dels dos supòsits següents:

- a) Quan l'import dels costos del SAD dependència sigui igual o superior a l'import resultant de multiplicar el nombre d'hores efectivament realitzades pel mòdul hora, l'import total del finançament del Departament serà el resultat de multiplicar les hores efectivament realitzades pel mòdul hora i pel percentatge de finançament del Departament a l'ens local.
- b) Quan l'import dels costos del SAD dependència sigui inferior a l'import resultant de multiplicar el nombre d'hores efectivament realitzades pel mòdul hora, l'import total del finançament del Departament serà igual al resultat d'aplicar als costos del SAD dependència el percentatge de finançament del Departament a l'ens local.

L'import que es fa constar al Contracte Programa corresponent al SAD dependència, i atès que de la Llei 39/2006 se'n deriva un dret subjectiu, **és una previsió**; el Departament ha d'abonar finalment l'import que correspongui d'acord amb les hores efectivament realitzades i els costos justificats.

- Mòdul

El preu hora establert és de 19 €/hora al primer i segon any, 19'45€/hora al tercer any i 21€/hora al quart any.

Aquesta fitxa preveu la creació i l'extensió del SAED. Si, per motius d'emergència similars als que s'estan vivint per l'efecte de la COVID-19, cal que els ens locals habilitin serveis d'emergència o bé hagin d'ampliar o modificar part dels serveis previstos per adaptar-los a les noves necessitats, s'ha d'ampliar la dotació

d'aquesta fitxa amb un fons específic per finançar les despeses corresponents i prendre les mesures de flexibilització oportunes.

B) SAD social (necessitats socials i sense situació de dependència reconeguda)

- Conceptes

El DSO cofinança el SAD que prescriu l'ens local a les persones que viuen una de les situacions de necessitat social o relacional que s'han descrit anteriorment.

Els criteris que s'han de tenir en compte, mentre no es defineixi el nou model, són els següents:

- Les hores pactades al Contracte Programa de l'any corresponent.
- El preu per hora que s'estableix al Contracte Programa vigent.

- Càlcul de l'import del finançament

El càlcul del finançament es fa a partir dels dos supòsits següents:

- a. Quan l'import del cost/hora del SAD social que l'ens local hagi dut a terme i hagi documentat sigui igual o superior al preu per hora establert, es finança el valor mínim entre les hores pactades i les hores realitzades, al preu per hora establert i pel percentatge de finançament que pertorqui a l'ens local.
- b. Quan l'import del cost/hora del SAD social que l'ens social hagi dut a terme i hagi documentat sigui inferior al preu per hora establert, l'import total de finançament del DSO ha de ser igual al valor mínim entre els costos del SAD pel percentatge de finançament del Departament a l'ens local i l'import que es fa constar al Contracte Programa.

Cal assenyalar que un mateix usuari no pot ser objecte de finançament simultàniament i en el mateix període d'efecte pel SAD social i pel SAD dependència.

- Mòdul

El preu hora establert és de 19 €/hora al primer i segon any, 19'45€/hora €/hora al tercer any i 21€/hora al quart any.

Aquesta fitxa preveu la creació i extensió del SAED. Si, per motius d'emergència similars als que s'estan vivint per l'efecte de la COVID-19, cal que els ens locals habilitin serveis d'emergència o bé hagin d'ampliar o modificar part dels serveis previstos per adaptar-los a les noves necessitats, s'ha d'ampliar la dotació d'aquesta fitxa amb un fons específic per finançar les despeses corresponents i prendre les mesures de flexibilització oportunes.

5.1. Tecnologies de suport i de cura

- **Conceptes**

Finançament del servei de teleassistència avançada prioritàriament per a les persones que tenen un grau de dependència reconegut, servei que consta en el PIA, mentre no es defineixi el nou model.

La teleassistència avançada és aquella que inclou a més, dels serveis de teleassistència bàsica^[1] que la persona usuària necessiti, suports tecnològics complementaris dins o fora del domicili, o ambdós, així com la interconnexió amb els serveis d'informació i professionals de referència dels sistemes sanitari i social, desenvolupant processos i protocols d'actuació en funció de la situació de necessitat d'atenció detectada.

Per considerar-se teleassistència avançada serà necessari que es realitzi un contacte directe i habitual amb la persona usuària i que com a mínim disposi de dos dels serveis que es detallen a continuació com a serveis.

La teleassistència avançada inclou es els següents serveis i programes d'atenció integral:

1.1. **Serveis en el domicili**

1.1.1. Supervisió remota que pugui interpretar informació amb una configuració personalitzada per cadascuna de les persones usuàries mitjançant la detecció d'un patró d'activitat i generació d'un sistema d'alertes i processos d'atenció en funció de la situació detectada, que permeti identificar el nivell d'urgència i tipus d'atenció a prestar i que no estigui inclòs en el supòsit de supervisió remota fora del domicili.

1.1.2. Detecció de situacions de risc o emergència per incidència en el domicili (fuites de gas, d'aigües, foc o d'altres).

1.1.3. Detecció d'alteracions en el hàbits o rutines i d'incidències en relació a l'activitat de la persona usuària en el domicili (per exemple, caigudes). La detecció d'aquestes incidències poden alertar sobre una situació que necessiti atenció.

1.2. **Serveis fora del domicili**

1.2.1. Supervisió remota i detecció de situacions de risc o emergència que permeti identificar el nivell d'urgència i tipus d'atenció a prestar i que no estigui inclòs en el supòsit de supervisió remota en el domicili.

1.2.2. Teleassistència mòbil amb geolocalització.

1.3. **Serveis de col·laboració amb els serveis sanitaris**

En un marc de col·laboració entre els serveis de salut i el serveis socials, es podran considerar serveis de la teleassistència avançada el següents:

1.3.1. Gestió de cites mèdiques en els sistemes d'atenció. Agenda.

---

^[1] Es considerarà teleassistència bàsica el que s'estableix a l'apartat "1. Teleassistència bàsica" de la Resolució de 15 de gener de 2018, de la Secretaria d'Estat de Serveis Socials i Igualtat, per la qual es publica l'Acord del Consell Territorial de Serveis Socials i del Sistema per a l'Autonomia i Atenció a la Dependència sobre la determinació del contingut del servei de teleassistència bàsica i teleassistència avançada.

- 1.3.2. Integració entre les plataformes de teleassistència i dels sistemes de Salut i Socials públics.
- 1.3.3. Definició de processos i protocols d'informació, derivació, actuació en funció de la situació de la persona, en coordinació amb els serveis públics.
- 1.3.4. Telediagnòstic, teleconsulta sanitari i social.
- 1.3.5. Tele-estimulació cognitiva, tele-rehabilitació física i funcional.

1.4. Programes d'atenció integral

Es podran incloure com a programes en el servei de teleassistència avançada els d'atenció i seguiment de les persones en situació de dependència a través dels diferents serveis específics en matèria de prevenció, promoció, suport a la persona cuidadora o actuacions especials que es desenvolupin com per exemple:

- 1.4.1. Programa d'atenció psicosocial.
- 1.4.2. Programa de promoció de l'envelliment actiu i saludable.
- 1.4.3. Programa de prevenció i detecció de deteriorament cognitiu.
- 1.4.4. Programa de telemonitoratge de persones amb malalties cròniques.
- 1.4.5. Programa de teleassistència amb suport a la persona cuidadora.
- 1.4.6. Protocols especials:
  - atenció en situació de dol
  - prevenció de maltractament
  - prevenció de suïcidi
  - atenció en situació de contingència i grans catàstrofes
  - altres

Tecnologia associada als serveis de teleassistència avançada :

El prestador dels serveis de la teleassistència avançada haurà de posar a disposició de la persona usuària de teleassistència avançada els dispositius tecnològics adients i necessaris per a la seva efectivitat. Entre aquests dispositius es troben el següents:

- detectors de caigudes, de fuites de gas, d'aigua, de foc, de convulsions, enuresi i altres
- localització i alertes en zona, per exemple a través de "wearables" o dispositius de polsera que contempli aquestes funcions principals, entre d'altres
- atenció deslocalitzada a través de dispositius mòbils amb possibilitat d'emissió i recepció de comunicació. Entre les possibles modalitats per a l'emissió i recepció de missatges es troba la videocomunicació
- dispositius adaptats per a la recepció de missatges i esdeveniments, agenda personal o compartida amb la persona cuidadora, comunicació d'incidències o tramesa de pictogrames i missatges preestablerts, com per exemple smartphone o tauleta tàtil.
- aplicació mòbil de teleassistència (app) per gestionar o sol·licitar els serveis establerts
- altres dispositius o solucions tecnològiques que puguin facilitar els serveis descrits a l'apartat sisè.

Es financen les quotes de manteniment del servei de teleassistència avançada que inclouran la incorporació de les solucions tecnològiques que modernitzin l'atenció domiciliaria, així com altres despeses relacionades

amb la instal·lació de les solucions tecnològiques, formació de la persona usuària, etc.

Els criteris de finançament són els següents: es prioritzen les persones amb un grau de dependència. El primer any del Contracte Programa es prioritzen les persones amb Grau I de dependència i s'incorporen progressivament la resta dels graus de dependència en anys successius. Les persones hauran de tenir un PIA inicial de teleassistència amb una data d'inici igual o superior a la data de l'inici de la vigència del Contracte Programa i per a persones de 65 o més anys.

Com es fa l'abonament:

- L'ens local ha de certificar el nombre de persones de més de 65 anys amb grau que disposen de teleassistència avançada i els mesos de permanència (persones per nombre de mesos d'alta).
- Del sistema d'informació de la dependència se n'extreu la informació de les persones amb teleassistència avançada a partir de la data d'inici del Contracte Programa i de la data d'efecte del PIA i es calculen els mesos de permanència. Aquest és el valor màxim possible que es finança.
- S'abona d'acord amb el que certifica l'ens local, que és com a màxim el que consta al sistema d'informació de la dependència.

El primer any del Contracte Programa prioritàriament s'abonen les teleassistències avançades de grau I dels nous PIA. Si la persona modifica el grau i manté la teleassistència, se l'ha de continuar **comptant durant el període que abasta el Contracte Programa**. El segon any és prioritzen les noves altes de persones amb grau I i grau II, i el tercer i quart any és per a noves altes amb tots els graus de dependència.

Pel que fa a les persones sense grau de dependència es valorarà la seva inclusió en el programa sempre i quan no existeixi demanda del servei de persones en grau de dependència.

- **Mòduls**

El mòdul màxim de manteniment mensual és de 14 euros/mes multiplicat pel percentatge de finançament de l'ens local (majoritàriament és del 66%).

- **Finançament de la teleassistència avançada**

Es preveu finançar les noves altes del servei, en un percentatge anual, de persones usuàries de més de 65 anys amb el grau I de dependència, i que en cas que hi hagi un canvi de grau aquesta persona continuï rebent el finançament durant tot el període del Contracte Programa a totes les demarcacions de les noves altes.

El finançament d'aquest servei s'emmarca dins del Pla de recuperació, transformació i resiliència i en concret dins del Projecte número 2 de integració de l'atenció i suport tecnològic, les noves tecnologies al servei de l'atenció i la curs de les persones que promou la UE per impulsar la recuperació. La justificació d'aquests fons es fa d'acord amb les directrius que indica la UE i requerirà l'elaboració de dos informes d'assoliment dels objectius semestrals (el primer fins el 10 de juliol recollint les dades fins el 31 de juny i el segon fins el 10 de gener recollint les dades del darrer semestre). Aquests informes estaran

parametritzats d'acord amb la normativa al cas i els detalls dels quals s'informaran en les sessions de explicatives, que es duran a terme abans dels període de justificació així mateix, queden subjectes als controls extraordinaris que s'estableixin des de la mateixa UE. A més, cal complir les ubicacions de publicitat i difusió. La publicitat es fa de conformitat amb el que estableix el manual de marca del Pla de recuperació, transformació i resiliència.

En els casos en que hi hagi un finançament compartit del servei amb una altre administració es finançarà el 66%, o el que correspongui segons el finançament de l'ens local, del percentatge que resti de l'altre finançament.

5.1. Suport als familiars cuidadors i a altres cuidadors no professionals

- Conceptes

El primer any s'elabora el projecte consensuat d'atenció i suport. Per al primer any no es preveu cap finançament en aquest concepte, sinó que s'inicia el segon any.

Es finança el cost de formació de les persones cuidadores no professionals i dels grups d'ajuda mútua. Les accions formatives han de tenir una durada mínima de 10 hores.

Els costos que s'han de validar corresponen a:

- Cost/hora de formació o grup d'ajuda mútua (si el fa una entitat, cal la factura de l'entitat, que ha d'incloure el cost directe de formació i els costos indirectes que aquesta formació suposi).
- Costos derivats de la intervenció de professionals de l'ens local si la formació es fa amb professionals propis, sempre que aquests professionals no estiguin finançats pel Contracte Programa en altres apartats.

Les actuacions subvencionables que es duguin a terme podran ser subcontractades més enllà a l'establert l'article 29 de la Llei General Subvencions, tal com es detalla a l'acord Setè d'aquesta addenda, fins al 100% de les despeses.

L'ens local ha de certificar el nombre de persones participants i el nombre d'accions que s'hagin dut a terme, així com els costos derivats d'aquesta activitat.

El Departament ha de fixar un nombre màxim de persones cuidadores que s'han de formar, que ha de fixar d'acord amb les persones cuidadores amb prestació de cuidador no professional i el nombre de persones amb grau I de dependència.

- Mòduls

- El mòdul màxim per finançar que es proposa és de 40 euros per persona cuidadora i any que participi en accions de formació o grups de suport i ajuda mútua per un 80% de finançament.
- Es finança el 80% atès que aquesta formació l'hauria de poder facilitar el Departament en el marc de la Llei 39/2006.

Les actuacions subvencionables que es duguin a terme podran ser subcontractades més enllà a l'establert l'article 29 de la Llei General Subvencions, tal com es detalla a l'acord Setè d'aquesta addenda, fins al 100% de les despeses.

- **Finançament**

El 80% màxim del mòdul o dels costos que han suposat les accions, si són inferiors als 40 euros/persona. S'ha d'establir un objectiu màxim de persones per ens local tenint com a base el nombre de persones que reben la prestació de cuidador no professional en el seu territori.

5.2. Banc de productes de suport

- **Conceptes**

Pel que fa als bancs de productes de suport, són subvencionables els costos del personal necessari per al seu funcionament, l'adquisició de productes i les accions per a la prestació del servei tals com l'inventari, reparacions, higienització dels productes, neteja, transport, instal·lació, difusió i/o altres que siguin necessàries.

L'ens local pot subcontractar el 100% del servei del banc de productes de suport.

- **Mòdul**

Amb l'estudi comparat de bancs existents es constata un import mitjà de 0,25 euros per habitant. Aquest import es podrà incrementar en funció de les disponibilitats pressupostàries. L'import resultant l'han de finançar entre el DSO i l'àrea bàsica en la proporció següent:

El DSO ha d'aportar el 70% i l'àrea bàsica, el 30%.

Factors correctors:

1. Àrees bàsiques amb poca població: quan l'import resultant d'aplicar 0,25 euros per habitant sigui inferior a 5.000 euros, el DSO ha d'incrementar la seva aportació perquè el banc pugui assolir com a mínim aquest import, ja que es considera el mínim per sustentar el servei.
2. Àrees bàsiques amb molta població: quan l'import resultant d'aplicar 0,25 euros per habitant sigui superior a 100.000 euros, les aportacions les han d'acordar el DSO i l'ens local tenint en compte les disponibilitats pressupostàries.
3. El mòdul establert es mantindrà fix durant tot el Contracte Programa 2022-2025 als efectes d'aquest càlcul.
4. Les àrees bàsiques es poden unir entre si, si ho consideren oportú, per disposar d'un banc de més envergadura i establir les condicions entre ens locals que considerin oportunes. No obstant això, l'aportació del DSO és la corresponent per a cada ABSS d'acord amb els criteris esmentats.

El finançament d'aquest servei s'emmarca dins del Pla de recuperació, transformació i resiliència i en concret dins del en concret dins del Projecte número 2 Integració de l'atenció i suport tecnològic, les noves tecnologies al servei de l'atenció i la cura de les persones, del conveni signat entre el Ministerio de Derechos Sociales y Agenda 2030, i el DSO, que promou la UE per impulsar

la recuperació. La justificació d'aquests fons es fa d'acord amb les directrius que indica la UE i requerirà l'elaboració de dos informes d'assoliment dels objectius semestrals (el primer, fins el 10 de juliol, recollint les dades fins el 30 de juny i el segon, fins el 10 de gener, recollint les dades del darrer semestre). Aquests informes estaran parametrizats d'acord amb la normativa al cas i els detalls dels quals s'informaran en les sessions de explicatives, que es duran a terme abans dels període de justificació així mateix, queden subjectes als controls extraordinaris que s'estableixin des de la mateixa UE. A més, cal complir les ubicacions de publicitat i difusió. La publicitat es fa de conformitat amb el que estableix el manual de marca del Pla de recuperació, transformació i resiliència.

- **Pla d'implantació**

El desplegament del banc de productes de suport queda condicionat a la disponibilitat pressupostària del Departament.

5.3. Atenció integrada a domicili social i sanitària

Les ABSS que disposin d'una experiència d'atenció integrada social i sanitària a domicili es valoren com a bones pràctiques i participen en l'avaluació 2020-2021 de l'atenció integrada social i sanitària en l'entorn domiciliari en el marc del PROAVA (Departament de Vicepresidència i Economia i Hisenda). L'avaluació duta a terme ens és d'utilitat per elaborar un pla de desplegament que tingui en compte l'equitat territorial. La implementació de l'atenció integrada segueix l'estratègia de desplegament i implementació que es determina en el marc de l'Acord de Govern actual i de l'atenció integrada social i sanitària.

L'atenció integrada social i sanitària en l'entorn domiciliari és una línia prioritària d'intervenció. L'objectiu durant aquesta legislatura és arribar a un 50% d'ens locals que desenvolupin actuacions d'atenció integrada.

6. Avaluació

Els indicadors vigents queden recollits a l'aplicació ISocial.

NOTES

Els indicadors es poden modificar i adequar un cop el grup de l'INTERCOTESSBA hagi revisat el model SAED i l'hagi tancat.

La definició dels indicadors a la fitxa actual comporta la revisió dels indicadors RUDEL i l'elaboració d'una proposta de supressió i/o ampliació d'indicadors.

Nombre de treballadors/ores familiars (TF) o assistents a domicili (AD) activades per garantir el SAD:

TF i AD són els dos perfils de la cartera. El nombre de TF i AD contractats directament o mitjançant empresa (fent la reconversió a jornada completa) ens permetria tenir el càlcul de la ràtio.

1. Normativa reguladora

- Llei 12/2007, d'11 d'octubre, de serveis socials: estableix que els serveis d'atenció domiciliària són un servei social bàsic.
- Llei 39/2006, de 14 de desembre, de promoció de l'autonomia personal i atenció a les persones en situació de dependència: estableix, entre d'altres, la prestació econòmica per a atencions en l'entorn familiar i suport a cuidadors no professionals i, sobre això, estableix que s'han de promoure accions de suport als cuidadors no professionals que han d'incorporar programes de formació, informació i mesures per atendre els períodes de descans.
- Llei 13/2014, del 30 d'octubre, d'accessibilitat: estableix que l'accessibilitat i l'accés als productes de suport per a la població són una matèria de responsabilitat compartida entre la Generalitat i les administracions locals.
- Resolució de 15 de gener de 2018, de la Secretaria d'Estat de Serveis Socials i Igualtat, per la qual es publica l'Acord del Consell Territorial de Serveis Socials i del Sistema per a l'Autonomia i Atenció a la Dependència, sobre la determinació del contingut del servei de teleassistència bàsica i avançada.
- Llei 4/2017, del 28 de març, de pressupostos de la Generalitat de Catalunya per al 2017 (mitjançant la qual es prorroga la Cartera de serveis socials aprovada pel Decret 142/2010, de l'11 d'octubre).
- Instruccions 3/2017 per a la gestió i l'aplicació de les disposicions normatives derivades de la Llei 39/2006, de 14 de desembre, de promoció de l'autonomia personal i atenció a les persones en situació de dependència.
- Reial decret 1051/2013, de 27 de desembre, pel qual es regulen les prestacions del Sistema per a l'Autonomia i Atenció a la Dependència, que estableix la Llei 39/2006, de 14 de desembre, de promoció de l'autonomia personal i atenció a les persones en situació de dependència.
- Ordre ASC/471/2010, de 28 de setembre, per la qual es regulen les prestacions i els professionals de l'assistència personal a Catalunya. Disposició addicional segona, modificació de l'Ordre ASC/55/2008, de 12 de febrer.
- Decret 142/2010, d'11 d'octubre, pel qual s'aprova la Cartera de serveis socials 2010-2011, que regula el servei d'ajuda a domicili i el servei de suport als familiars cuidadors i altres cuidadors no professionals, entre d'altres.
- Resolució de 4 de novembre de 2009, de la Secretaria General de Política Social i Consum, per la qual es publica l'acord del Consell Territorial del Sistema per a l'Autonomia i l'Atenció a la Dependència, sobre criteris comuns d'acreditació en matèria de formació i informació de cuidadors no professionals.
- Ordre ASC/55/2008, de 12 de febrer, per la qual s'estableixen els criteris per determinar les compatibilitats i les incompatibilitats entre les prestacions del Sistema Català d'Autonomia i Atenció a la Dependència (SCAAD) i les prestacions del Sistema Públic de Serveis Socials (SPSS) en l'àmbit territorial de Catalunya.
- Orientacions per a entitats sobre l'organització i el contingut dels cursos adreçada a cuidadors no professionals de persones en situació de dependència
- Resolució d'11 de desembre de 2017, de la Secretaria d'Estat de Serveis Socials i Igualtat, que modifica parcialment l'acord de 27 de novembre de 2008, sobre criteris comuns d'acreditació per garantir la qualitat dels centres i serveis del Sistema per a l'Autonomia i Atenció a la Dependència, modificat per l'acord de 7 d'octubre de 2015.

- Ordre TSF/334/2016, de 12 de desembre, per la qual es regula la qualificació professional del personal auxiliar d'atenció a les persones en situació de dependència i es convoca el procés d'habilitació excepcional per a professionals amb 55 anys o més a 31 de desembre de 2015.

2. Vinculació amb l'Agenda 2030 i els Objectius de Desenvolupament Sostenible

L'Agenda 2030 és el nou full de ruta global per avançar cap al desenvolupament sostenible que van aprovar Nacions Unides el 2015. Inclou 17 Objectius de Desenvolupament Sostenible (ODS), que s'han d'assolir el 2030. El Govern de Catalunya s'hi ha compromès amb la participació de tots els seus departaments. El DSO, d'acord amb aquesta directriu, visibilitza quins serveis inclosos en el Contracte Programa 2022-2025 incideixen en els ODS:

- Servei d'atenció en l'entorn domiciliari: ODS 1, 5, 10.
  1. Fi de la pobresa
  5. Igualtat de gènere
  10. Reducció de les desigualtats

Fitxa 51. Referent de dependència i promoció de l'autonomia personal

1. Marc competencial

La Llei 12/2007, d'11 d'octubre, de serveis socials, estableix, entre d'altres qüestions, que els serveis socials bàsics tenen un caràcter polivalent, comunitari i preventiu per fomentar l'autonomia de les persones perquè visquin dignament, atenent les diferents situacions de necessitat en què es troben o que es puguin presentar. D'acord amb l'article 17, d'entre les funcions dels serveis socials bàsics, es fixen les següents:

- d) Proposar i establir el programa individual d'atenció a la dependència i de promoció de l'autonomia personal, excepte en aquelles situacions en què la persona estigui ingressada de manera permanent en un centre de la xarxa pública. En aquests darrers casos, els serveis de treball social del centre de la xarxa pública han d'elaborar el dit programa.
- e) Revisar el programa individual d'atenció a la dependència i de promoció de l'autonomia personal quan correspongui.
- h) Impulsar projectes comunitaris i programes transversals, especialment els que cerquen la integració i la participació socials de les persones, les famílies, les unitats de convivència i els grups en situació de risc.

2. Objectius que s'han d'assolir

Millorar, sota les directrius dels ens locals, la gestió i la qualitat del procés de valoració, atenció i seguiment de la dependència, i reforçar el paper d'aquests en la coordinació i l'impuls del desplegament efectiu de la Llei.

Facilitar que les persones mantinguin el màxim de temps possible el grau d'autonomia i les seves capacitats, definint i desplegant el model de suports per a la promoció de l'autonomia personal.

3. Accions que s'han de desenvolupar

3.1. El Departament de Drets Socials

- Finançar els referents de la dependència d'acord amb el que consta a l'apartat Finançament d'aquesta fitxa.
- Establir criteris generals per a la distribució i l'assignació dels referents de dependència en el territori. Aquests criteris de distribució s'han de dur a terme basant-se en: el nombre d'habitants del municipi, la seva superfície, el nombre de sol·licituds de valoració del grau de dependència, el nombre de sol·licituds de dependència inicials, el nombre de persones amb grau de dependència reconegut i el nombre de municipis.
- Simplificar i agilitzar el procés de gestió de la dependència i la seva harmonització en tot el territori català, implicant-hi els ens locals, les entitats i els serveis territorials.
- Implementar una aplicació informàtica que ajudi a simplificar i facilitar la gestió administrativa i tècnica dels tràmits vinculats als processos derivats de la Llei

39/2006, de 14 de desembre, de promoció de l'autonomia personal i atenció a les persones en situació de dependència.

- Treballar per a la definició i el consens dels criteris i les accions de prevenció i promoció de l'autonomia personal i les situacions de fragilitat i vulnerabilitat, i implicar en aquest treball els ens locals i els professionals experts.
- Desplegar i avaluar les actuacions i els serveis de prevenció i promoció de l'autonomia personal.

3.2. L'ens local

- Contractar la persona que realitzi la funció de referent de dependència segons els criteris que s'estableixin per a aquesta figura, (que ha de tenir el títol universitari de Treball Social).
- Facilitar un espai i les eines adequades per al desenvolupament de la seva tasca (mobiliari, ordinador, telèfon...).
- Vetllar per la coordinació adequada d'aquests professionals amb les àrees bàsiques de serveis socials (ABSS).
- Facilitar el desplaçament del referent de dependència a les ABSS, si s'escau.
- Coordinar-se amb el DSO per millorar la gestió i la qualitat del procés de dependència.
- Participar en el disseny de les accions de prevenció i promoció de l'autonomia personal.
- Implementar les actuacions que s'acordin en el marc de la prevenció i la promoció de l'autonomia personal en col·laboració amb el Departament esmentat.

4. Condicions i recursos del servei

El desplegament de l'esmentada Llei 39/2006, de 14 de desembre, a més de comptar amb el suport directe dels equips dels serveis socials bàsics, imprescindibles des de l'inici en tot el procés d'informació i assessorament fins a l'assignació de recursos i el seguiment posterior, requereix professionals en els territoris que en tinguin coneixement directe i que donin suport als professionals que els ens locals destinen al desplegament d'aquesta Llei.

Aquests i aquestes referents de dependència i de l'autonomia personal són els professionals que des del territori faciliten formació, informació i assessorament en els diferents aspectes relacionats amb la Llei de la dependència i fonamentalment en l'elaboració dels acords dels programes individuals d'atenció (PIA). També donen suport als diferents aspectes que es puguin dur a terme per a la millora del sistema de dependència.

Les persones referents de dependència i de l'autonomia personal es distribueixen en el territori tenint en compte diferents criteris: el nombre de persones en situació de dependència, el nombre de persones valorades amb grau, els municipis als quals donen suport, etc., i per tant, es tracta d'una figura que, amb dependència orgànica dels ens locals i dependència funcional del DSO, en alguns casos concrets també dona suport a altres ens locals. Així doncs, aquests professionals es coordinen directament tant amb els locals com amb els serveis territorials corresponents, seguint les directrius centralitzades de desplegament de la Llei 39/2006, de 14 de desembre.

5. Finançament del servei

5.1. Conceptes

El DSO finança el cost laboral de les persones contractades pels ens locals que disposin de referents de dependència, la despesa de desplaçaments, la despesa de la formació i els costos indirectes derivats de la contractació d'aquest personal (ús dels espais, despesa de recursos humans i nòmines, suplències, cobertura de baixes, material d'oficina,...).

Si la/es persona/es que realitzen la funció de referent de dependència tenen un cost superior a l'establert pel mòdul, es podrà considerar com a cost indirecte derivats de la contractació, el diferencial del cost en relació a l'import màxim del mòdul.

5.2. Justificació

L'ens local que disposi de la figura de referent de dependència l'ha de fer constar a la justificació dels professionals contractats. En aquesta justificació hi ha d'incloure el cost, els costos de desplaçament, els costos indirectes imputables i el cost de la formació, així com el total de la despesa. L'interventor o interventora ha de validar aquesta justificació de la mateixa manera que es fa per a altres costos de personal del Contracte Programa.

Si la/es persona/es que realitzen la funció de referent de dependència tenen un cost superior a l'establert pel mòdul, es podrà considerar com a cost indirecte derivats de la contractació, el diferencial del cost en relació a l'import màxim del mòdul.

5.3. Mòdul

- Treballador social del grup A22.2 més un màxim de 2 triennis (inclosa la Seguretat Social).
- Desplaçaments (quilometratge i altres despeses de viatge): el 2% respecte de la massa salarial corresponent al mòdul màxim.
- Mòdul de despeses indirectes: el 2,5% respecte al mòdul del personal respecte al mòdul.
- Formació: un màxim de 300 €/any per persona a jornada completa.

El DSO finança el 100% d'aquest mòdul.

5.4. Imports anuals

	Import unitari, en €
Mòdul A22.2 (1)	45.606,09
Formació (màxim 2 mòduls) (2)	300,00
Desplaçaments (2% sobre la massa salarial)	912,12
Costos indirectes (2,5% mòdul per personal)	1.140,00
Total	47.958,21

(1) Import màxim per persona a jornada completa.

(2) Import màxim de formació/any per persona a jornada completa. S'estableix proporcional a la jornada de la persona i es finança en funció de la despesa executada.

6. Avaluació

Els indicadors vigents queden recollits a l'aplicació ISocial.

7. Normativa reguladora

- Llei 12/2007, d'11 d'octubre, de serveis socials.
- Decret 142/2010, d'11 d'octubre, pel qual s'aprova la Cartera de serveis socials 2010-2011.
- Llei 4/2017, del 28 de març, de pressupostos de la Generalitat de Catalunya per al 2017 (per la qual es prorroga la Cartera de serveis socials, que aprova el Decret 142/2010, d'11 d'octubre).
- Llei 39/2006, de 14 de desembre, de promoció de l'autonomia personal i atenció a les persones en situació de dependència.
- Resolució de 23 d'abril de 2013, de la Secretaria d'Estat de Serveis Socials i Igualtat, per la qual es publica l'Acord del Consell Territorial de Serveis Socials i del Sistema per a l'Autonomia i Atenció a la Dependència sobre criteris, recomanacions i condicions mínimes per a l'elaboració dels plans de prevenció de les situacions de dependència i promoció de l'autonomia personal; dades bàsiques del sistema d'informació del SAAD i catàleg de referència de serveis socials.
- Reial decret 1051/2013, de 27 de desembre, pel qual es regulen les prestacions del Sistema per a l'autonomia i atenció a la dependència, que estableix l'esmentada Llei 39/2006, de 14 de desembre.

8. Vinculació amb l'Agenda 2030 i els Objectius de Desenvolupament Sostenible

L'Agenda 2030 és el nou full de ruta global per avançar cap al desenvolupament sostenible que van aprovar les Nacions Unides el 2015. Inclou 17 Objectius de Desenvolupament Sostenible (ODS), que s'han d'assolir el 2030. El Govern de Catalunya s'hi ha compromès amb la participació de tots els seus departaments. El DSO, d'acord amb aquesta directriu, visibilitza quins serveis inclosos en el Contracte Programa 2022-2025 incideixen en els ODS:

- Referent de dependència i promoció de l'autonomia personal ODS 1, 3 i 10
  1. Fi de la pobresa.
  3. Salut i benestar.
  10. Reducció de les desigualtats.

Fitxa 52. Plans, programes i projectes d'acció comunitària

1. Contextualització

Vivim en una societat en la qual, a banda de la manca de recursos econòmics i materials, hi ha desavantatges socials que accentuen les situacions de risc i que aboquen les persones a viure processos d'exclusió social. La transformació dels formats familiars; l'envelliment de la població; les dificultats relacionades amb l'habitatge; les desigualtats vinculades a l'entorn territorial (urbà-rural); les mancances educatives, laborals o de salut; l'increment de les violències, i el deteriorament, l'escassetat o l'absència de vincles i relacions amb l'entorn social en són alguns exemples.

Els factors de risc i de vulnerabilitat que influeixen en els processos d'exclusió i que afecten directament la qualitat de vida de les persones són diversos i cada vegada més complexos i interrelacionats. Especialment a partir de la crisi social i sanitària generada per la COVID-19, s'ha produït un agreujament dels problemes principals que afecten els col·lectius més vulnerables i, a la vegada, aquestes vulnerabilitats s'han estès a altres grups de població i territoris que fins fa poc no formaven part d'aquest context de fragilitat i risc social.

Davant d'aquest fet, cal cercar solucions des de la proximitat, que es posin en pràctica amb vocació integral i mitjançant fórmules d'intervenció transversals, coordinades i compartides entre els diferents actors que operen al territori (institucions, entitats, equipaments, serveis, professionals, voluntariat i ciutadania no associada), a fi d'**impulsar actuacions preventives que lluitin contra l'exclusió social i que ho facin amb una mirada comunitària i centrant la seva acció en problemàtiques socials que generen exclusió.**

D'acord amb això, és necessari, més que mai, impulsar actuacions al territori que contribueixin a:

1. Empoderar les persones i les comunitats i **fomentar-ne l'autonomia** perquè esdevinguin actores i protagonistes de la seva pròpia transformació.
2. **Prevenir** i actuar en les diferents situacions de risc (compensant dèficits materials i personals) per contenir o revertir els factors que generen exclusió i aïllament social.
3. Generar i **enfortir les relacions socials** i els vincles entre persones i col·lectius de barris i ciutats per millorar-ne la qualitat de vida.

Les actuacions d'aquesta naturalesa les han de poder impulsar els poders públics mitjançant diversos instruments i iniciatives. Un dels instruments més potents sorgeix de la col·laboració i coordinació entre el Govern de la Generalitat i els ens locals de cada territori per liderar plans, programes o projectes de naturalesa comunitària i de base local i territorial, tot coordinant els equips tècnics especialitzats de les diferents administracions cap a objectius comuns.

El context actual demana activar actuacions que tinguin la voluntat d'intervenir territorialment i transformar la realitat, que combatin amb els factors que generen exclusió des d'una mirada preventiva i comunitària. Aquestes actuacions s'impulsen

mitjançant el Contracte Programa (CP), que és instrument de col·laboració entre el Govern i l'Administració local, i han de permetre avançar cap a aquests objectius o aquestes visions compartides:

1. Promoure la racionalització i l'**optimització** dels recursos.
2. **Ordenar** les diferents actuacions i els diferents processos comunitaris que tenen lloc al territori.
3. Incorporar la **metodologia** de l'acció comunitària per lluitar contra l'exclusió social.
4. Incidir en la millora de la qualitat i l'**impacte** de les accions.
5. Potenciar els equipaments cívics com a **motors de l'acció comunitària**.

Aquestes actuacions que cal activar són actuacions pròpies de l'acció comunitària per a la inclusió social, que té com a objectiu promoure el desenvolupament de les potencialitats de les persones a partir de processos d'acompanyament i autonomia; la dinamització i enfortiment dels vincles socials entre els diferents actors que conviuen en el mateix territori amb l'objectiu de disminuir les desigualtats d'accés a les esferes d'inclusió social de les persones; la promoció del desenvolupament social dels territoris, i la millora de la qualitat de vida de les persones. Aquests processos tenen lloc en el marc d'una intervenció social intencionada i planificada.

La dimensió comunitària de la intervenció social esdevé un instrument necessari per prevenir situacions de risc, compensant dèficits materials i personals; alhora que genera espais d'ampliació de la xarxa social de persones en situació d'aïllament o de soledat, d'integració i acollida, etc. En aquest context l'acció comunitària per la inclusió social té com a finalitat també el propi desenvolupament de les comunitats, cercant solucions a problemàtiques que malgrat ser percebudes com a individuals, sovint responen a problemes col·lectius que, en conseqüència, s'han d'abordar des d'una resposta col·lectiva i comunitària.

Aquesta acció comunitària per a la inclusió social pot plantejar-se:

- a. com actuacions puntuals dissenyades ad hoc per a ser implementades en un territori, moment i espai determinat (projectes i/o processos comunitaris).
- b. com un conjunt d'activitats que tenen la finalitat de transformar una realitat o problemàtica concreta (programes)
- c. com actuacions de planificació estratègica per encarar desafiaments sistèmics o estructurals (PLACI).

En cas que la implementació de les actuacions es porti a terme a través d'actuacions de planificació estratègica (PLACI), aquestes ofereixen una excel·lent oportunitat d'alinear i acompanyar la xarxa d'atenció primària social amb les estratègies de treball preventiu i comunitari, permetent incidir en les causes de les situacions de vulnerabilitat i no només haver d'actuar en les conseqüències.

La col·laboració institucional entre el Govern i els ens locals per fer possible aquesta intervenció al territori preveu mobilitzar recursos de caràcter econòmic, però també proporciona recursos de caràcter tècnic orientats a oferir acompanyament, formació i capacitat als equips professionals dels ens locals.

2. Marc competencial

Segons l'article 166 de l'**Estatut d'autonomia de Catalunya**, correspon a la Generalitat la competència exclusiva en matèria de serveis socials, que inclou la regulació i l'ordenació de l'activitat de serveis socials, les prestacions tècniques i econòmiques, així com la regulació i l'aprovació dels plans i els programes específics adreçats a persones i col·lectius que estan en una situació de necessitat social.

La **Llei 12/2007, d'11 d'octubre, de serveis socials** (en endavant, LSS), defineix la vessant polivalent, comunitària i preventiva dels serveis socials bàsics.

L'**Agenda 2030 de Desenvolupament Sostenible de les Nacions Unides**, recollida en el document *Transforming our world: the 2030 Agenda for Sustainable Development*, conté **17 Objectius de Desenvolupament Sostenible** (a partir d'ara, els ODS) i 169 fites específiques, que s'han d'assolir durant el període 2015-2030. Molts dels objectius i les seves fites estan clarament en consonància amb el plantejament que es defineix en aquest CP.

El Pla Estratègic de Serveis Socials de Catalunya és el marc de referència i full de ruta per un Sistema Català de Serveis Socials (SCSS) més preventiu, proactiu, àgil, comunitari i universal. Un sistema amb un model d'atenció social més pròxim i adaptat a les necessitats de cada persona per tal de incidir a la millora de la qualitat de vida de les persones. En aquest context, la implementació de les actuacions de planificació estratègica local que promoguin l'acció comunitària per la inclusió social esdevenen actuacions prioritàries en el marc del PESS per a desenvolupar una de les cinc palanques de transformació (Palanca 3. L'acció comunitària i la prevenció cap a un sistema més proactiu – Eix 5. Acció comunitària inclusiva i preventiva, Línies 49, 50, 61 i 64).

3. Objectius que s'han d'assolir

L'objectiu del servei és aconseguir millorar la qualitat de vida de les persones en el si de la comunitat (dimensió substantiva) i potenciar els vincles i les relacions humanes que s'activen en els processos comunitaris (dimensió relacional).

Els objectius generals i específics s'han d'articular mitjançant la implementació d'actuacions comunitàries al territori que poden ser de naturalesa i intensitat diferents: l'ens local ha de poder triar i seleccionar —en funció de les necessitats del territori, la maduresa dels processos engegats, l'expertesa dels equips tècnics comunitaris i les seves prioritats— quina és la naturalesa de la intervenció comunitària que, tot apuntant cap als objectius generals i específics explicitats, vol implementar per donar resposta a les necessitats esmentades de la seva població.

D'aquesta manera, les actuacions comunitàries que s'han d'impulsar per donar resposta als objectius que s'han esmentat abans es poden plantejar com a actuacions de planificació estratègica per encarar desafiaments sistèmics o estructurals (plans), com un conjunt d'activitats que tenen la finalitat de transformar una realitat o problemàtica concreta (programes) o com a actuacions puntuals dissenyades *ad hoc* per implementar-se en un territori, moment i espai determinats (projectes).

3.1. Generals

- **OG1.** Intervenir en el territori debilitant els factors que generen exclusió social de la població a partir d'actuacions comunitàries (plans, programes o projectes) que fomentin l'autonomia i l'**empoderament** individual, grupal i col·lectiu.
Aquestes actuacions s'han d'enfocar a la promoció social, debilitant els factors generadors d'exclusió a partir del treball comunitari, entès com el treball que fomenta l'autoorganització col·lectiva per fer front a les problemàtiques que afecten les societats contemporànies.
- **OG2.** Millorar l'**autonomia** i les condicions de vida de les persones, incidint en els factors generadors d'exclusió i aïllament social, i promovent l'enfortiment dels teixits comunitaris locals i les interaccions comunitàries de les persones i famílies.
- **OG3.** Reforçar el **teixit comunitari local** per possibilitar dinàmiques d'empoderament de la ciutadania i d'organització col·lectiva al territori.
- **OG4.** Incorporar la **dimensió comunitària** per a la inclusió social a les polítiques socials de l'ens local amb la participació d'entitats, de la ciutadania i de la resta d'agents del territori.
- **OG5.** Promoure l'acció conjunta i coordinada al territori per millorar l'**impacte** de les polítiques públiques i fer més eficients els processos de treball amb la comunitat.
- **OG6.** Donar **visibilitat** i posar en relleu les polítiques d'acció comunitària i d'inclusió social
- **OG7.** Introduir la cultura de l'**avaluació** en l'àmbit de la intervenció social.

3.2. Específics

- **OE1.** Potenciar les **xarxes comunitàries** que hi hagi i impulsar-ne de noves. Cal generar dinàmiques que cerquin augmentar el capital social de les persones i les comunitats, sobretot el d'aquelles que estan en una situació de vulnerabilitat, en termes quantitius i qualitius.
- **OE2.** Impulsar el **teixit associatiu com a motor** de l'acció comunitària al territori.
- **OE3.** Potenciar els **equipaments cívics** com a motors de l'acció comunitària.
- **OE4.** Promoure la **participació de la població no organitzada** i la seva vinculació als espais i processos comunitaris.
- **OE5.** Capacitar i donar **suport tècnic** en acció comunitària i inclusió social a professionals i agents socials del territori.
- **OE6.** Millorar l'eficàcia i l'eficiència de les intervencions comunitàries que conviuen al territori (a partir de l'ordenació i l'**optimització dels recursos**). Al territori són diversos els processos que es duen a terme des de diferents actors (entitats, serveis, institucions, etc.), fet que pot generar duplicitats i sobrecàrregues en els teixits comunitaris i tècnics.
- **OE7.** Articular espais de treball conjunt al territori que ajudin a abordar, de manera integral, les problemàtiques socials multidimensionals.
- **OE8.** Avançar cap a un model d'acció comunitària que unifiqui mirades, discursos i metodologies d'intervenció al territori. Cal estendre la mirada inclusiva i comunitària a la xarxa d'actors del territori, publicoprivats i comunitaris.
- **OE9.** **Conèixer** la realitat de l'exclusió social del territori i l'impacte de la metodologia comunitària en el seu abordatge. Cal generar coneixement sobre l'abordatge de l'exclusió social en clau comunitària i mesurar-ne l'impacte en les condicions de vida de les persones i les comunitats.

- **OE10. Acompanyar** els serveis socials bàsics en la transició cap a metodologies d'acció comunitària, aportant criteris metodològics per abordar aquelles problemàtiques que generen més exclusió social.
- **OE11.** Contribuir a **difondre** i posar en valor les diferents iniciatives i **bones pràctiques** d'acció comunitària i d'inclusió social que s'impulsa al territori i sistematitzar indicadors que facilitin la prioritització d'accions, i la justificació i avaluació les polítiques comunitàries d'acció social inclusiva

4. Accions que cal desenvolupar

4.1. El Departament de Drets Socials

- Finançar, en la proporció que s'estableix en aquesta fitxa, els plans, programes o projectes comunitaris que impulsin els ens locals amb l'objectiu de desenvolupar accions i promoure la seva intervenció al territori. Ha de finançar proporcionalment tant les necessitats de recursos humans com les dels materials (activitats) per aconseguir els objectius.
Dur a terme i impulsar actuacions formatives i de capacitatció dels professionals en acció comunitària.
- Proporcionar l'acompanyament, el seguiment i l'avaluació de plans, programes i projectes d'acció comunitària. En aquest sentit, el DSO ha de posar a disposició dels ens locals l'oficina tècnica d'acompanyament i supervisió dels plans, programes i projectes d'acció comunitària, amb l'objectiu de proporcionar suport tècnic i acompanyament individual i grupal.
- Definir els indicadors per seguir i avaluar l'impacte dels plans, programes i projectes d'acció comunitària.
- Seguir i coordinar l'evolució dels plans, programes i projectes d'acció comunitària per mitjà d'una coordinació global entre els referents tècnics de la Direcció General d'Acció Cívica i Comunitària (DGACC), l'oficina tècnica d'acompanyament i els referents dels serveis territorials.
- Impulsar la coordinació de les polítiques i els programes de dimensió comunitària que promoguin els diferents departaments de la Generalitat per facilitar-ne, alhora, la interrelació i coordinació amb les accions que promoguin els ens locals als diferents territoris.
- Portar a terme les **actuacions de verificació** següents:
  - Verificacions administratives. Tenen per objecte verificar que s'executen les actuacions amb els documents justificatius corresponents.
  - Verificacions *in situ* o sobre el terreny. Tenen per objecte comprovar que l'acció finançada es duu a terme d'una manera efectiva i que es compleixen les obligacions que es descriuen en aquesta fitxa.

4.2. L'ens local

- Aportar els recursos humans i materials necessaris per executar els plans, programes i projectes comunitaris i finançar —en la proporció que s'estableix en aquesta fitxa— aquests recursos humans i materials (activitats) per desenvolupar les actuacions i impulsar els processos comunitaris.
- Garantir i facilitar el suport als professionals que ofereix el DSO mitjançant l'oficina tècnica d'acompanyament i supervisió, i participar en els diferents grups de treball vinculats que s'impulsin.

- Assegurar la coordinació, la supervisió i la prestació correcta del servei.
- Promoure una bona articulació dels equips tècnics d'acció comunitària i inclusió social amb la resta de serveis, programes i projectes comunitaris del seu territori.
- Promoure el treball en xarxa amb els equipaments de la xarxa d'equipaments cívics i amb els punts Òmia del DSO, els punts de voluntariat local del seu territori i la resta de programes i serveis que impulsi el DSO.
- Aportar anualment la informació necessària per elaborar els indicadors de seguiment i d'avaluació dels plans, programes i projectes d'acció comunitària.
- Justificar les accions finançades d'acord amb les condicions que s'estableixin. Com a criteri de flexibilitat en la justificació, s'admet la possibilitat que les quantitats que es justifiquin respecte al finançament dels recursos humans i dels recursos materials (activitats i processos) es pugui desviar un màxim d'un 35% per compensar-se entre si.
- Fer constar en totes les accions de difusió els logotips normalitzats del DSO.

5. Condicions i recursos del servei

Els equips tècnics d'acció comunitària i inclusió social han de prestar el servei fent aquestes actuacions:

- Conèixer la realitat de l'exclusió social al territori i prioritzar les problemàtiques que s'han d'abordar.
- Impulsar i dinamitzar els espais de governança tècnics i polítics dels plans, programes o projectes.
- Abordar de manera transversal les actuacions dels diferents professionals que treballen en l'àmbit de l'acció comunitària per a la inclusió social a partir d'objectius compartits.
- Ordenar les diferents actuacions i els diversos processos comunitaris que conviuen al territori.
- Adequar les diferents intervencions a les necessitats específiques de cada territori.
- Fer el seguiment i l'avaluació dels plans, programes o projectes comunitaris seguint la metodologia que indiqui el DSO.
- Documentar la seva acció i els processos impulsats, i lliurar al DSO la documentació generada en els terminis pactats.

Principis rectors de les actuacions. Les actuacions (plans, programes o projectes) que s'impulsin s'han d'ajustar al marc conceptual de l'acció comunitària inclusiva. Per tant, han de ser de caire preventiu i s'han de guiar pels principis d'universalitat i equitat, empoderament i participació, intersectorialitat i transversalitat, qualitat, transformació social, arrelament i vincles socials.

Àmbit d'intervenció. Les actuacions han de tenir un component territorial (territori o territoris on es desenvolupa l'actuació o el procés comunitari) i un component temàtic (problemàtica concreta que cal abordar). Les problemàtiques que s'han d'abordar poden ser les que generen més exclusió social.

Objectius prioritaris. Independentment de la temàtica de l'actuació, i del territori o territoris on es desenvolupi, l'actuació o el procés comunitari ha d'incidir en algun d'aquests tres objectius específics principals:

- Potenciar les **xarxes comunitàries** que hi hagi i impulsar-ne de noves.
- Impulsar el **teixit associatiu com a motor** de l'acció comunitària al territori.
- Potenciar els **equipaments cívics** com a motors de l'acció comunitària.

Metodologia dels projectes. Els plans, programes o projectes comunitaris s'han d'implementar a partir de la metodologia d'acció comunitària inclusiva, i s'ha de comptar amb el suport i l'acompanyament de l'oficina tècnica per definir, implementar i avaluar les actuacions.

Avaluació. Els plans, programes o projectes comunitaris han d'incloure el disseny de l'avaluació en clau d'acció comunitària inclusiva. La memòria anual ha de contenir l'avaluació del projecte.

Productes que s'han d'entregar:

- Projecte o projectes d'actuació: pla, programa o projecte (anual).
Continguts: justificació, disseny del projecte, definició dels objectius, metodologia, calendari de les accions, disseny d'avaluació i memòria econòmica.
- Memòria valorativa de les actuacions o dels processos comunitaris (anual).
- Justificació econòmica (anual).

6. Finançament del servei

6.1. Conceptes

S'han de finançar:

- Els **recursos humans** especialitzats que configuren els equips d'acció comunitària per a la inclusió social que han d'impulsar les accions.
- Les **actuacions (plans, programes o projectes comunitaris)** de dinamització territorial, bàsiques per poder generar impacte territorial i la dinamització comunitària als territoris.

Eventualment, de manera temporal i excepcional i sotmès a disponibilitat pressupostària, es poden finançar **recursos extraordinaris** per donar impuls a projectes estratègics d'innovació social, així com per atendre situacions d'emergència o d'urgència social, o bé situacions que apunten o poden derivar en conflictes o problemàtiques socials que afectin la convivència o el benestar dels territoris i que cal abordar amb un treball de caràcter preventiu d'intervenció en la comunitat, en el marc i amb la coordinació dels equips tècnics d'acció comunitària per a la inclusió social.

6.2. Mòduls

Els mòduls econòmics vinculats són els següents:

- Mòdul de recursos humans
- Mòdul d'activitats

A) Mòdul de recursos humans

Despeses salarials dels recursos humans

Per calcular les despeses salarials dels recursos humans, s'han tingut com a referència els mòduls de finançament de professionals que s'engloben en el marc del CP, és a dir, l'acord de condicions de personal 2021:

- Tècnic superior: un màxim de 46.016,54 euros
- Tècnic mitjà: un màxim de 37.393,87 euros

Configuració bàsica dels recursos humans

D'acord amb la taula que s'indica en aquest apartat, es defineix una configuració bàsica de professionals del servei. Aquesta configuració modular bàsica es complementa amb nous professionals en funció de criteris de població i de complexitat social, tal com indica aquesta taula:

1. Dimensionament per nombre de població (ajuntaments)	Tècnic superior	Tècnic mitjà
Ajuntaments de 20.000 a 50.000 habitants	1	1
Ajuntaments de més de 50.000 habitants	1	2

2. Dimensionament per nombre de població (consells comarcals)	Tècnic superior	Tècnic mitjà
Consells comarcals d'entre 20.000 i 100.000 habitants*	1	1
Consells comarcals de més de 100.000 habitants*	1	2

*Per calcular els habitants dels consells comarcals s'ha de tenir en compte el nombre d'habitants ponderat, és a dir, la població total de l'àrea bàsica de serveis socials (ABSS) comarcal (hab. comarca - hab. ABSS ajuntaments de la comarca).

La configuració bàsica consisteix en:

- Un tècnic superior (Coordinació. Personal de l'ens local).
- Un tècnic mitjà (Dinamització. Personal de l'ens local o extern)

Sempre que una d'aquestes figures tingui l'encàrrec i legitimació per dur a terme la coordinació i les funcions pròpies i ho justifiqui degudament, s'admetrà que l'ens local sol·liciti les contractacions de tècnic/a mig. De tota manera, el perfil de titulació demanat es el que guarda més coherència amb les tasques a desenvolupar.

El cost anual del mòdul de configuració bàsica és de **83.410,41 euros**. El cost que assumiria el DSO és de **55.050,87 €** (66%) i el que hauria d'assumir l'ens local és de **28.359,54 euros** (34%).

Atesa l'heterogeneïtat en la configuració dels equips d'inclusió social (PLIS) i d'acció comunitària (PDC) preexistents adscrits a les fitxes 8, 29.1 i 29.2 de cada ens local, els equips tècnics d'acció comunitària i inclusió social poden tenir una configuració inicial diferent en cada territori, que es pot anar completant de manera progressiva fins a assolir-ne la configuració definitiva. Per avançar en el seu desplegament, cal complir els criteris tècnics i econòmics que s'estableixen.

ABSS amb menys de 20.000 habitants

De manera excepcional, atès que la constitució dels equips, com a mínim, en la seva configuració bàsica, és una condició necessària per al bon funcionament, els consells comarcals amb una població inferior a 20.000 habitants que conformen una única ABSS poden disposar d'un equip mancomunat amb una altra ABSS (sempre que la suma de les seves poblacions superi els 20.000 habitants) amb la composició següent:

3. Dimensionament per ABSS de menys de 20.000 habitants	Tècnic superior	Tècnic mitjà
ABSS 1	1	1
ABSS 2		1
...		...

L'equip haurà d'estar adscrit a una de les ABSS, però disposarà de figures tècniques de dinamització territorial en tots dos territoris.

B) Mòdul d'activitats

El mòdul per portar a terme les actuacions o impulsar els processos dels plans, programes o projectes comunitaris ha de servir per promoure accions de dinamització amb capacitat de transformació social del territori, que tinguin un impacte directe en les condicions de vida de la població i en la creació de capital social.

4. Pressupost per a les accions o els processos comunitaris per nombre de població	PRESSUPOST PER A LES ACTIVITATS
Fins a 50.000 habitants	Fins a 50.000 €
50.001-150.000 habitants	Fins a 75.000 €
150.001-250.000 habitants	Fins a 100.000 €
250.001-350.000 habitants	Fins a 150.000 €

Segons el component de complexitat afegida a les capitals de província, es preveu un augment d'aquest concepte en 75.000 euros addicionals com a màxim.

El mòdul d'activitats s'ha de finançar en la proporció següent: el DSO n'ha d'assumir el 66%, i l'ens local, el 34%, pel que fa als ajuntaments, i amb la quantitat establerta de mutu acord. Ara bé, tenint en compte la realitat diferenciada dels consells comarcals, i amb la voluntat de potenciar-ne l'aposta per a la dinamització comunitària dels seus territoris, **les aportacions a consells comarcals sota el concepte d'actuacions ha d'anar a càrrec del DSO al 100%**, si es compleixen les aportacions pactades (66%-34%) en el mòdul de professionals.

L'ens local podrà procedir a la subcontractació de la totalitat, fins al 100% la part del mòdul activitats.

Transició cap al nou model de mòduls

El finançament de les fitxes de les quals partim (8 i 29) no disposa d'un sistema de mòduls, i, especialment en el cas de la fitxa 8, no es preveu cap percentatge d'aportacions dels ens locals. Per aquest motiu, cal establir un període de transició cap a aquest nou sistema de mòduls —que ara inclou cofinançament—, que, a partir d'un **criteri de flexibilitat**, dibuixi el creixement dels equips i de les aportacions per a activitats, així com un equilibri i corresponsabilitat en el seu finançament.

A fi de facilitar aquesta **transició cap al nou model**, en els ens locals amb equips bàsics en procés de constitució o formació, es podrà establir de mutu acord un calendari per assolir, progressivament, el tant per cent de les aportacions que es preveuen en els mòduls d'aquesta fitxa, en l'actual cicle del CP. Per avançar en el desplegament de la fitxa, s'han de complir els criteris tècnics i econòmics que s'estableixen.

6.3. Pla de finançament

Aquest pla s'ha articulat amb la idea de consolidar un model de finançament que, partint del finançament per cada ens locals respecte les fitxes 8 i 29 del CP2021, apliqui gradualment el sistema de mòduls corresponents.

7. Avaluació

El DSO està duent a terme, durant l'any 2021 i de manera conjunta amb els ens locals, un procés de disseny d'avaluació que culminarà amb l'establiment dels indicadors que permetran mesurar el procés de transició cap al nou model i l'impacte de la política pública.

A fi de dur a terme l'avaluació, s'han de tenir en compte diferents fonts de coneixement:

- Projecte tècnic d'actuació (PTA).

El Projecte tècnic d'actuació és un pla de treball de periodicitat anual consensuat entre la DGACC i l'ens local, que fixa uns objectius que els equips tècnics han de treballar en aquest període per avançar en la integració de la metodologia d'acció comunitària inclusiva. Aquest

pla de treball preveu un acompanyament expert, així com diferents accions formatives i espais d'intercanvi amb altres professionals de l'acció comunitària. - Anàlisi qualitativa de la documentació que entreguin els ens locals.

- Indicadors d'avaluació que aportin els ens locals mitjançant els sistemes d'informació del DSO (RUDEL o l'eina que es desenvolupi properament). Es preveuen recollir tan sols les dades que siguin imprescindibles i que no es recullin per mitjà del PTA o dels documents que entreguin els ens locals.

D'acord amb la prioritat fonamental d'**integrar, consolidar i constituir** els equips en la seva **configuració bàsica** i l'**impuls d'actuacions i processos comunitaris (plans, programes o projectes)**, l'avaluació s'ha d'orientar sobretot a mesurar el grau d'ajustament d'aspectes com ara la **conformació d'equips**, la **governança**, les **fases de treball** i la **legitimació i maduresa comunitària**.

A tall de mostra, s'aporten els indicadors següents:

Actuacions i processos comunitaris

- Projectes:
  - Nom del projecte
  - Abast territorial: barri/ciutat/comarca
  - Problemàtica concreta que cal abordar
  - Objectius de l'actuació
  - Nombre de persones ateses (segregats per gènere i edat)
  - Grau d'execució de l'actuació (percentatge)
  - Grau d'assoliment dels objectius de l'actuació (percentatge)
- Processos comunitaris
  - Els agents participen en la definició de les necessitats que cal abordar? (sí/no)
  - Els agents participen en la programació de les actuacions? (sí/no)
  - Els destinataris de les actuacions participen en la seva avaluació? (sí/no)

Constitució dels equips

- Professionals:
  - Nombre de professionals, temps que hi dediquen i ubicació orgànica o Coordinació: categoria professional (tècnic superior / tècnic mitjà) Temps que hi dediquen. Adscripció funcional del/de la professional a l'ens local (sí/no).
    - o Dinamització: temps que hi dediquen. Adscripció funcional del/de la professional a l'ens local (sí/no) - Altres professionals vinculats a l'equip:
  - Nombre de professionals i temps que hi dediquen
  - Categoria professional (funció)

Governança

- Espais de governança tecnicopolítics:
  - Grup d'impuls: grup creat (sí/no). Grup convocat (sí/no). Nombre de sessions
  - Grup motor: grup creat (sí/no). Grup convocat (sí/no). Nombre de reunions - Altres espais de governança:
  - Espais tècnics transversals: grup creat (sí/no). Grup convocat (sí/no). Nombre de reunions. Sistemes que hi participen (Salut, Educació, Serveis Socials, Ocupació, etc.). Els actors que intervenen en aquest espai tenen atribuïda alguna responsabilitat en el disseny o en la implementació del Pla? (sí/no). Aquest espai assumeix la funció de

coordinació i decisió del nou Pla? (sí/no). Funció de l'equip tècnic (lideratge/secretaria tècnica)

- Espais de validació i participació (a la ciutat): grup creat (sí/no). Grup convocat (sí/no). Nombre de reunions. Participants (entitats, ciutadania no organitzada, sector empresarial, etc.)
- Espais territorials i sectorials de participació: nombre i tipus. Funció de l'equip tècnic d'acció comunitària (secretaria tècnica, participant, etc.)

Fases de treball

- Es disposa d'una diagnosi comunitària basada en metodologies quantitatives i qualitatives? (sí/no). Any de la diagnosi
- Es disposa d'un pla d'acció (sí/no). Any del pla d'acció
- Es disposa d'una avaluació (sí/no). Any de l'avaluació

Legitimació

- Aprovació en el Ple del consell comarcal o de l'ajuntament (sí/no). Any de l'aprovació - Presentació pública:
  - De la diagnosi (sí/no). Any
  - Del pla d'acció (sí/no). Any
  - De l'avaluació (sí/no). Any

Maduresa comunitària

- Participació:
  - Tots els territoris (barris, districtes o municipis) estan representats en algun espai de participació? (sí/no)
  - Hi ha espais de participació creats a partir de la identificació de col·lectius o problemàtiques objecte de les actuacions? (sí/no)
  - Es preveu reforçar el paper de la ciutadania i la seva corresponsabilitat en el disseny i desenvolupament de les polítiques socials? (sí/no) - Suport tècnic:
    - Nombre d'accions de suport tècnic/metodològic a altres àrees del mateix ens local
    - Nombre d'accions de suport tècnic/metodològic a equips bàsics d'atenció social
    - Nombre d'accions de suport tècnic/metodològic a entitats i col·lectius del territori
- Elements metodològics:
  - Les línies i mesures s'han definit de manera participada amb els actors implicats? (sí/no)
  - Es preveu el seguiment i l'avaluació en el disseny de les accions? (sí/no)
  - S'han definit indicadors de seguiment i un sistema d'avaluació? (sí/no)
  - En el disseny de l'avaluació hi participen actors comunitaris? (sí/no)

Evidentment, i com ja s'ha explicat anteriorment, tota la informació que es comparteixi pel PTA i la documentació que entregui l'ens local al DSO complementarà la del RUDEL. De la mateixa manera, el llindar d'assoliment dels

objectius (i, per tant, la valoració de l'avaluació) està condicionat i en proporció a la intensitat de la col·laboració i del finançament dels equips tècnics i de les activitats comunitàries.

8. Pla d'implantació

Amb l'objectiu d'implementar aquesta fitxa de manera progressiva, cal abordar tres línies de treball:

FASE 1

Integració dels equips del PLIS i el PDC (fitxes 8 i 29 del Contracte Programa) d'una mateixa ABSS en un nou equip tècnic d'acció comunitària i inclusió social. El propòsit en aquesta etapa és que tingui lloc la integració dels equips a les 66 ABSS. Cal consolidar i augmentar progressivament les aportacions del DSO en funció de l'assoliment dels compromisos tècnics i econòmics que s'hagin acordat amb els ens locals en el marc de la planificació territorial del DSO.

FASE 2

Completar els equips tècnics preexistents del PLIS i PDC.

En paral·lel, s'ha d'avançar en el desenvolupament i creixement dels equips fins a completar els mòduls, segons la taula modular que s'ha previst.

FASE 3

Continuar la promoció de l'acció comunitària incorporant nous territoris, un cop assolides les fases 1 i 2 i condicionat a disponibilitats pressupostàries, amb el compromís de treballar conjuntament per a l'impuls de les polítiques d'acció comunitària per a la inclusió social que tinguin naturalesa estratègica (PLACI); unes polítiques preventives que volen generar canvis sistèmics en els models d'intervenció social per millorar la qualitat de vida de les persones en el si de la comunitat tot potenciant els vincles i les relacions humanes que s'activen en els processos comunitaris.

Per articular el desplegament de la fitxa, s'ha d'intentar augmentar l'**impacte**, treballant a partir dels criteris de **complexitat del procés i d'equitat territorial**.

L'evolució del desplegament està vinculada a l'assoliment dels objectius tècnics i econòmics que s'hagin acordat amb els ens locals en el marc de la planificació territorial del DSO.

9. Normativa reguladora

- L'Estatut d'autonomia de Catalunya
- La Llei 12/2007, d'11 d'octubre, de serveis socials
- L'Agenda 2030 de Desenvolupament Sostenible de les Nacions Unides
- II Pla estratègic de serveis socials de Catalunya (2021-2024)

10. Vinculació amb l'Agenda 2030 i els Objectius de Desenvolupament Sostenible

L'Agenda 2030 és el nou full de ruta global per avançar cap al desenvolupament sostenible que van aprovar les Nacions Unides el 2015. Inclou 17 Objectius de Desenvolupament Sostenible (ODS), que s'han d'assolir el 2030. El Govern de Catalunya s'hi ha compromès amb la participació de tots els seus departaments. El DSO, d'acord amb aquesta directriu, visibilitza quins serveis inclosos en el Contracte Programa 2022-2025 incideixen en els ODS:

- Plans, programes i projectes d'acció comunitària: ODS 1, 10 i 11, 16 i 17.

1. Fi de la pobresa
10. Reducció de les desigualtats
11. Ciutats i comunitats sostenibles
16. Pau, justícia i institucions sòlides
17. Aliança per als objectius

